

**NOVEMBER
2003**

OBVEZNI
IZVOD

Zgodba o Miklovih

Foto A. Pahulje

Pogovor: O razvezi

Foto A. Pahulje

**Z RAZVEZO ŠE NI
KONEC SVETA**

Rodovina Miklovih

**Športni center odprt
decembra?**

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA
28. november 2003, letnik VII

Št. **11**

VESELI
DECEMBER

PRIPREDE TVE

1. december

Vrtec Ribnica bo ob počastitvi 50. obletnice vzgoje v občini Ribnica še zadnjič spremenilo podobo izložbene-ga okna v bivši Manufakturi.

Več na strani 24.

3. december

Muzej in knjižnica

TA VESELI DAN KULTURE

10.00 - 16.00 Odprtost muzeja

18.00 Predavanje dr. Marko Frelj: Rimski zid v Sloveniji

Več na strani 24.

4. december

Miklova hiša - dvorana 2. nadstropje, ob 17.30

ČAROBNE SVEČKE,

ustvarjalna delavnica - izdelava sveč.

5. december

Hrovača, ob 17.00

MIKLAVŽEVANJE

9. december

Miklova hiša - dvorana 2. nadstropje, ob 17.30

TA Z DREVESA HRUŠKE STRESA,

lutkovna predstava gledališča Zapik.

11. december

skedenj Škrabčeve domačije, ob 19.00

O skoposti

- literarni večer z Mladenom Dolarjem

11. december

Miklova hiša - knjižnica v Sodražici, ob 17.30

PRAVLJIČNA URA

12. december

skedenj Škrabčeve domačije, ob 17.00

PETKOVA FILMSKA MATINEJA

(primerno za višjo stopnjo OŠ)

14. december

Škrabčeva domačija

11.00 do 17.00 DAN ODPRTIH VRAT

14.00 VODENJE PO ŠKRABČEVI DOMAČIJI

16. december

dvorana centra IDEAL

SOVICA OKA,

igrica

Ob 10.00 za otroke vrtca

Ob 10.30 za učence osnovne šole Ribnica

Ob 17.00 za vse otroke, ki imajo radi gledališče

(Predstave bodo brezplačne)

17. december

Miklova hiša - knjižnica, ob 17.30

USTVARJALNICA OB PRAVLJICI

17. do 31. decembra

Miklova hiša - knjižnica, Predvajanje video kasete

RIBNIŠKI OBIČAJI OKROG BOŽIČA IN NOVEGA LETA

18. december

Miklova hiša - knjižnica, ob 9.45

VDC NA OBISKU

18. december

skedenj Škrabčeve domačije, ob 17.00

ČERTKOVA FILMSKA MATINEJA

(primerno za nižjo stopnjo OŠ)

18. december

vrtčev griček, ob 18.00

SREČANJE TREH SKRIVNOSTNIH MOŽ

20. december

skedenj Škrabčeve domačije, ob 10.00

USTVARJALNA DELAVNICA

(primerno za nižjo stopnjo OŠ)

20. december

dvorana centra IDEAL

RIBNIŠKA PIHALNA GODBA

- samostojni nastop

22. december

MIKLOVA HIŠA - dvorana 2. nadstropje, ob 17.30

SLAMA NEKOČ IN DANES.

Izdelava novoletnih okraskov iz slame.

22. december

osnovna šola Sušje, ob 18.00

ČAS HITI, ČAS BEŽI ...

igrica

23. december

dvorana DC-16 Dolenja vas, ob 18.00

SLOVENSKI BOŽIČ,

CMZ sv. Rok, KUD France Zbašnjak Dolenja vas, podruž. šola Dolenja vas.

25. in 27. december

Hrovača, ob 17.00

ŽIVE JASLICE V HROVAČI

26. december

Nova Štifta, ob 11.00

BLAGOSLOV KONJ

29. december

dvorana centra Ideal, ob 17.00

ČAS HITI, ČAS BEŽI ...

nastop otrok iz OŠ Sušje, skupina pevskega zbora Ribnica in mažoretne skupine.

31. december

parkirišče pred Miklovo hišo, začetek ok. 21. ure

SILVESTROVANJE NA PROSTEM

V MESECU DECEMBRU
BO TUDI ODPRTJE
ŠPORTNEGA CENTRA V RIBNICI!

Novice iz doline

- Zgodba o Miklovih 4
 Decembra odprtje ŠC 4
 Radon buri duhove 8

Pogovor meseca

Veronika Tanko in Anica Turk 6

Z RAZVEZO ŠE NI KONEC SVETA

Sladko zvenijo besede ob sklepanju zakonske zveze, ko si partnerja obljubita večno zvestobo, zakaj mnogim je ta obljuba težko uresničljiva. Dovolj zgovorni so podatki, da kar v 30 odstotkih moške ali žene svojega partnerja odslovijo iz svojega življenja ravno zaradi skoka čez plot. Niti ni zakoncem dandanes težko izstopiti iz zveze, kljub temu da so ob slovesni zaobljubi dejali, da bo to trajalo večno. Kar vsak tretji zakonski par v Sloveniji se danes loči, najpogosteje pa so vzrok nezdržljive značajske lastnosti.

Kulturne drobtinice

Knjižnica danes in nikdar več 10

Razpisi na strani 15

Zabavne strani na strani 22

Braki pišejo 25

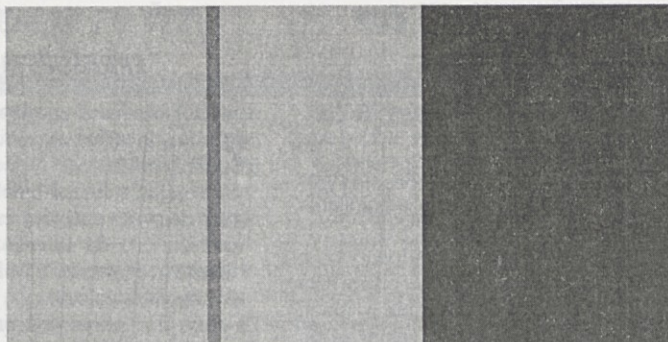
Od vasi do vasi 28 in 29

Janez Andoljšek, radijska osebnost

Najlepša je Hrovača

Športni utrinki

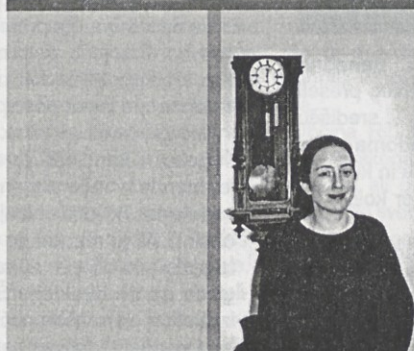
Rokometni preobrat 31

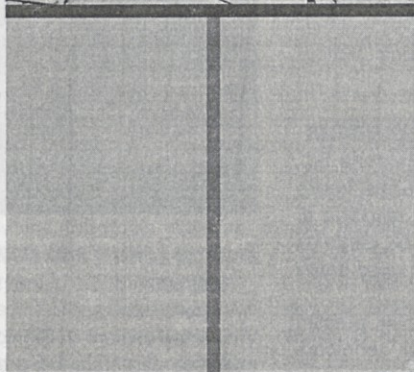
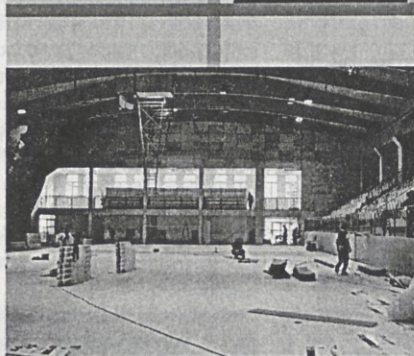
O razvezah

Zgodba o Miklovih

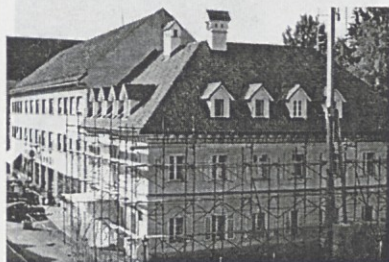
Draga, a prelepa.

KNJIŽNICA NA MAROF, ODKUPLJENI PROSTORI PRAZNI?

Zakaj Kmetijsko-gozdarska zbornica še do sedaj ni zapustila odkupljenih prostorov za knjižnico?

Občina je s KGZ sklenila predpogodbo o prodaji prostorov za knjižnico v prvem nadstropju nad trgovino Zadrudnik, v izmeri 250 m². KGZ bo prostore, kamor se bo začasno razširila tudi obstoječa knjižnica, izpraznila do 15. decembra 2003.

Javnost je presenetila nenadna odločitev Občine, da knjižnico preseli na Marof, a bi jo želeli v središču mesta. Zakaj je tako nenadoma prišlo do te zamisli, čigava je bila in kdaj naj bi se ta ideja uresničila ter koliko bo stala?

Res je, da je bila prvotno predvideno, da se za razširitev knjižnice še dodatno odkupi prostore od KGZ v drugem nadstropju, vendar je bila ta odločitev spremenjena. Drugačna odločitev je temeljila predvsem na dveh razlogih:

1. Z dodatnim odkupom prostorov od KGZ Ribnica še vedno ne dosežemo prostorskih normativov, ki določajo potrebno površino knjižničnega prostora.
2. Naložba v razširitev knjižnice še z dodatnim odkupom in potem v nadaljevanju z ureditvijo na obstoječi lokaciji bi bila dražja kot preselitev na Marof.

Kaj bo potemkaj Občina storila z vsemi odkupljenimi prostori v KGZ?

Knjižnico naj bi na novo lokacijo preselili do konca leta 2006, obstoječi prostori, skupaj z odkupljenimi, pa bodo namenjeni dejavnosti javnega zavoda Miklova hiša.

ŠPORTNI CENTER BO VODIL KAMNIČAN

Zaključen je razpis za direktorja ŠC. Koliko se jih je javilo na razpis, koliko jih je bilo povabljenih na razgovor in kdo je izbran? Argumenti ZA, glede na to, da je menda več kandidatov ustrezalo pogojem?

Postopki v zvezi z razpisanim prostim delovnim mestom vodja tehnično-vzdrževalne službe v Športnem centru Ribnica so zaključeni. Prijavilo se je 15 kandidatov, na razgovore pred Komisijo za izvedbo natečajnega postopka pa se jih je izmed osmih povabljenih kandidatov predstavilo sedem. Kandidati so predstavili svoje videnje v zvezi s programom dela in razvoja ŠC, komisija pa jih je v primeru, da predstavitev vizije dela in razvoja športa ni bila dovolj celovita, z vprašanji skušala spodbuditi in pridobiti odgovor na vprašanje, do kakšne mere so sposobni

samostojno in hkrati v soglasju z lastnikom odgovorno in učinkovito ter uspešno voditi Športni center.

Kdo naj bi nastopil delo? Koliko rednih delovnih razmerij naj bi se za potrebe ŠC še sklenilo (hišnik, čistilke...) in ali so tudi ti že izbrani ter po kakšnem principu?

Za vodjo je bil izbran Aleksander Hribar iz Ljubljane. Komisija je po opravljenih razgovorih in po kratki primerjalni analizi ustreznosti kandidatov uvrstila v ožji izbor dva kandidata, ki sta odlično predstavila program dela in razvoja Športnega centra in pokazala ustrezen interes in energijo za uspešno usklajevanje aktivnosti v centru. Glede na to, da eden izmed njih še nima v razpisu zahtevanih delovnih izkušenj, je komisija dela prednost zaposliti Aleksandra Hribarja. Ta je bil kasneje tudi izbran in bo z delom začel predvidoma v začetku decembra. Za potrebe športnega centra bo sklenjeno delovno razmerje z osebo, ki bo opravljala delo hišnika. Tudi ta je bil izbran po istem postopku kot vodja tehnično-vzdrževalne službe.

Pogovor s kandidati za direktorja ŠC je menda vodila zunanja strokovna sodelavka. Ali je to običajna praksa na občini? Ali je res, da se je na občino izvajalo določene zunanje pritiske glede izbora direktorja ŠC, kdo jih je izvajal ter na kakšen način?

Pogovore s kandidati za obe prosti delovni mesti je vodila Komisija za izvedbo natečajnega postopka pod predsedstvom zunanje strokovne sodelavke, specializirane za področje kadrovanja. To sicer ni običaj, vendar sem se za tak pristop odločil zato, da bi bila izbira čim bolj objektivna in nepristranska, kajti za obe delovni mesti se je zanimalo izredno veliko ljudi. Določenih zunanjih pritiskov name glede izbora vodje tehnično-vzdrževalne službe ni bilo.

ŠPORTNI CENTER POD NOVO STREHO

Kdaj lahko pričakujemo zaključek del v športni dvorani?

V športni dvorani v Ribnici se odvijajo zaključna dela. Tehnični prevzem objekta je določen za 25. 11. 2003. Tehničnemu pregledu sledi pridobitev uporabnega dovoljenja, ki je pogoj, da se objekt lahko da v uporabo.

Kdaj bo njeno slovesno odprtje in kako bo potekalo? Glede na visoko vrednost investicije se pričakuje, da bo nanj povabljen vrsta državnih funkcionarjev...

Sama otvoritev dvorane je torej vezana na izid tehničnega pregleda in odpravo morebitnih pomanjkljivosti. Vsekakor

MIKLOVI, RODOVINA POLNA NAPREDNIH IDEJ

Zalka Arnšek popisala eno najuglednejših ribniških rodbin

Ribnica postaja vse bolj privlačna za raziskovanje. Potem ko se je je z različnih vidikov lotil Muzej, ki obdeluje preteklost iz širšega zornega kota, kot je le suhorobarski, tudi občina leto za letom izdaja knjige o pomembnejših in prelomnih obdobjih ter dogodkih. Potem so tu še raznovrstne diplomske naloge, katerih delček je bil ravno v dneh okrog 20. novembra predstavljen v Miklovi hiši. Na razstavnih policah je že stala najnovejša, z naslovom Miklovi, ki jo je spisala Zalka Arnšek (op. avtorice: Rosalia Maria). Z njo je diplomirala na oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete, pod mentorstvom vodilnega slovenskega etnologa Janeza Bogataja. Ta je 7. novembra, ko je Arnškova nalogo predstavila v avtentičnem okolju Miklove hiše, s seboj pripeljal kar za avtobus študentov, ki so, bolj številčno kot Ribničani, zapolnili prostor, ...natanko tisti, kjer je bila nekdanja gostilna ter sobica za dekle. V prvem nadstropju je nekdanja delovala čitalnica in tudi na hiši je bil enak napis.

Avtorica Zalka Arnšek

Zapisa o znameniti rodovini Miklovih se je lotila argentinska Slovenka, ki se je leta 1990 preselila v Slovenijo, za njo pa še šest bratov in sester od skupno devetih, kolikor jih tvori družina Arnškovih.

Živela je v daljnih Bariločah, kjer je lahko prišla v stik s potomcem Miklovih, dr. Vojkom Arkom, ki jo je v sobotni slovenski šoli poučeval zgodovino.

"Slovenska šola je bila za nas, ki smo se rodili izven slovenskega prostora, tisti kraj, kjer smo po zaslugi staršev in prizadevnih učiteljev spoznali bogastvo slovenske kulture. Tako sem prišla v stik "Miklovimi."

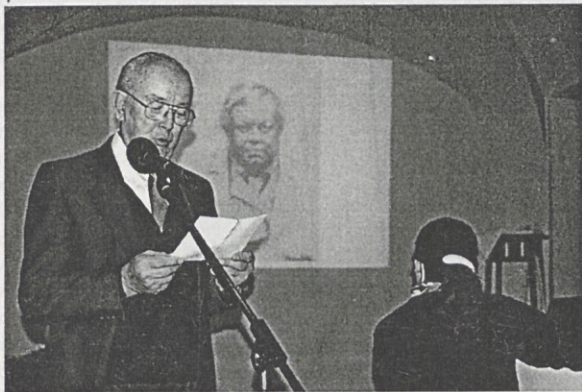
Dr. Arko jo je leta 1993, ko je Arnškova obiskala domače v Argentini, prosil, če prinese v Slovenijo pismo za njegovo sestro, Jakčev portret Antona Arka, Miklovca in njegovo žepno urico.

"V Sloveniji sem to izročila njegovi sestri dr. Ireni Arko, pogovarjali sva se, pokazala mi je njihov družinski album. Čez leta sem se odločila, da svoje diplomsko delo posvetim raziskavi Miklovih iz Ribnice na Dolenjskem."

Tako je nastala 233 strani dolga pripoved, ki niza dogodke iz življenja nekdanje zelo spoštovane rodovine. Predstavi njihovo stanovanjsko in oblačilno kulturo, kulturo prehranjevanja in pričevanja o delovanju Miklove gostilne, njihov rodovnik, portrete osmih glavnih osebosti, ...njihov dom. Anton Arko, Miklavc, je bil zelo spoštovan ribniški gospod, gostilničar, pek in posestnik. Družina je živela na trgu, a bila zelo vezana na zemljo. Bili so kmetje, posedovali gozdove, Miklavc pa je bil pri svojem

delu prav inovativen: trdil se je vzgojiti celo sviloprejkje, sadil je breskova drevesa, a vse je propadlo. Tudi denarja je šlo precej v nič, toda ideje mu nikoli niso zamrle.

Znana je tudi ledenica, ki so jo imeli Miklovi na Struški ulici. Ko je Bistrica poledenela, so šli sekati led in ga odnašali v ledenico, tako da so bili z njim za celo poletje preskrbljeni in so ljudje rade volje zahajali v gostilno na hladno pivo. Družina je bila izjemno povezana med seboj, ugotavlja Arnškova, "in bili so izjemno pozorni drug do drugega". Miklovc je bil ne samo podjeten mož, marveč tudi sodobnega duha in je sina poslal študirat za zdravnika na Dunaj. Pisma, ki so si jih Miklovi dopisovali, je hranila Miklova kronistka, Antonija Arko, poštarica po poklicu. Ravno njej se lahko zahvalimo, da se je do danes marsikaj ohranilo, je povedala Arnškova ter omenila tudi dr. Ireno Arko, ki ji je "posredovala svoje vedenje o treh generacijah Miklovih, zaupala družinsko dokumentacijo in korespondenco, rokopise Antonije Arko, razložila rabo in pomen ohranjenih družinskih predmetov".

"Ribnica ta. 4. 1. 1869

Dragi moi Sin

Ti pošlem spet za meisic Svečan za stroške 30 K in za obutalu popraviti 3 K katire strašno težku odtergano od moigga kupčiskiga zneska kir pa nemorem zdej premoč za šolski denar in če se ne mudi da ta zadniga tega meisca ti bom potlei poslau, za naprei se pa pomujai de ne bo treiba tega plačila dajat, sei če se boš dobro pomujou in izužu toku bo use zate dobru veliku več koker za me, pa tudi za štipendijo se pomujai de boš dosegu kir se obena pomuč toku zlahka ne dobi in se za use te reiči bogu perporoči in prosí de bi meni in tebi srečo dau de bi se mogli tulko pomagat de bi se is stroški mogli shajat če se boš pa ti bogu zamiru bo še mene bog kaznovou zavolo tebe de bom na malu peršu.

Zdej te prou leipu pozdravim in ostanem toi dober oče

Anton Arko"

(Pismo Miklovega gospodarja svojemu sinu Tonetu, ki se je šolal v Gleichenbergu)

Del teh, od stare stenske ure, jedilnega pribora, ključa, s katerim se še dandanes zaklepa naš kulturni hram, in zvonec, s katerim so klicali gosti, so bili na ogled tudi na predstavitvi diplomske naloge. Miklovi so sredi ribniškega trga živeli od druge polovice osemnajstega stoletja do druge polovice dvajsetega stoletja in zaznamovali njegovo podobo. Leta 1943 je bila hiša bombardirana. Miklova mama jo je po napadu skušala obnoviti, saj je to zahtevala tudi občina, češ da kazi podobo trga. Potem je prišlo leto 1958., ko je bila hiša nacionalizirana in nato leto 1992, ko sta se vnuka Miklove mame, Vojko in Irena Arko, odločila, da se vrniti hiše odpovevata in jo podarita v dobro ribniške kulture. To poslanstvo Miklova hiša dostojno izpolnjuje...kot ga je tudi Zalka Arnšek. "Raziskovanje sem se lotila z velikim spoštovanjem do Miklovih. Prizadevala sem si, da osebe, ki sem jih spoznala po fotografijah, pismih in pripovedovanju, ne bi spremenila zgolj v predmet raziskave. Življenje posameznega človeka se ne more izmeriti v vseh svojih dimenzijah, ker je preveč izvorno..."

Tekst in foto Alenka Pahljue

PO DOLGEM IN PO ČEZ

bomo na otvoritev povabili tudi visoke državne funkcionarje, kot so: minister za šolstvo, znanost in šport Slavko Gaber, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Franc But in druge. Sama otvoritev bo potekala v dveh delih, prvi del kot samo uradno odprtje dvorane, v drugem delu pa naj bi športna društva predstavila svoje delovanje.

SREDNJA ŠOLA V RIBNICI ČAKA VLAK...

Približno pred mesecem dni je bil sestanek s člani skupine, ki je bila ustanovljena zaradi lobističnih interesov. Kdo so njeni člani, kakšni so bili sklepi in ali skupina ocenjuje, da obstaja realna možnost, da Ribnica dobi srednjo šolo in v kolikšnem času?

V drugi polovici septembra sem s sklepom ustanovil Odbor za srednjo šolo v Ribnici z namenom, da bi pripravil vse potrebne zadeve za postopek ustanovitve srednje šole v Ribnici. Člani tega odbora: Jože Tanko, mag. Janez Drobnič, Matjaž Nosan, Janez Škrabec in mag. Franc But so se sestali 20. oktobra 2003. Enotni so si bili, da je potrebno s projektom srednje šole v Ribnici nadaljevati: čimprej je potrebno vzpostaviti stike z eno od občin, ki že ima izkušnje pri ustanavljanju srednje šole, naročiti študijo o sedanjem stanju in analizo razvojnih možnosti srednje šole ter se dogovoriti za termin razgovora na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport. Po razgovoru, ki bo 27. novembra 2003, bomo z aktivnostmi nadaljevali.

RIBNICA RAJ ZA ČRNOGRADITELJE

Že več kot leto dni velja odločba inšpektorja za okolje in prostor, da se poruši črna gradnja M. Z. pri železniški progi pred Otavicami. Ta, ne samo da še vedno stoji, marveč je še trikrat večja, kot je bila. Kdo jo bo porušil oz. kaj bo občina storila, da se odločba dejansko izvrši?

Pravnomočno in izvršljivo odločbo za rušenje tega in še nekaterih drugih objektov je v skladu s prijavo Občine izdal Inšpektorat RS za okolje in prostor, ki bo moral voditi postopek in nelegalno postavljeni objekt porušiti. Inšpektorat je v dopisu kot odgovor na vprašanje 4. novembra pojasnil, da pet nelegalno zgrajenih objektov na območju Občine Ribnica niso bili uvrščeni v ožji izbor prioriteten prisilnih izvršb v letu 2003 in da bodo naslednje leto sestavili seznam objektov, ki jih bo potrebno prisilno odstraniti v okviru finančnih sredstev ter določb 3. odstavka 286. člena Zakona o splošnem upravnem postopku. Nelegalno postavljene objekte bo rušil izvajalec, ki ga bo Ministrstvo za okolje, prostor in energijo izbralo na javnem razpisu, Občina pa pri tem nima niti vpliva niti ni pristojna za izvršbo sklepov gradbenega inšpektorja.

CENTER IDEAL Z NOVIM LETOM BREZ UPRAVLJAVCA

Januarja poteče pogodba z najemnikom centra Ideal, podjetjem Russ d.

SPRAŠUJEMO ŽUPANA

o. o. Ali bo občina podaljšala najemno pogodbo ali sklenila novo z drugim najemnikom ali morda kaj drugega? Slišati je, da je v poslovnem interesu določenega zasebnika, da odkupi stavbo? Ima Občina tudi podoben interes ali ne?

Občina Ribnica in RUSS d.o.o., Ribnica sta dne 28.12.1992 sklenila pogodbo o najemu poslovnega prostora za nedoločen čas z enoletnim odpovednim rokom. RUSS d.o.o. je dne 15.9.2003 vložil odpoved najemne pogodbe in v skladu z njenimi določili in določili Zakona o poslovnih stvabah in poslovnih prostorih odpovedal najemno pogodbo z dnem 31.10. 2004. Zemljiškoknjižni lastnik objekta IDEAL in pripadajočega zemljišča je MORS. Predstavniki MORS so že napovedali, da bodo po določitvi solastniškega deleža svojega prodali.

Dogovor o določitvi solastniškega deleža še ni dosežen in če kmalu ne bo, bo morala Občina poiskati novega upravljavca.

Občina Ribnica ima predkupno pravico solastniškega dela MORS-a. Odločitev o odkupu ali prodaji pa bo moral sprejeti Občinski svet Občine Ribnica.

Ne glede na odločitev o prodaji solastniškega deleža pa bo v lasti Občine ostala dvorana s pripadajočimi skupnimi deli, prostori in napravami, saj je bila s sklepom občinskega sveta o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Ribnica (Ur.l. RS, št. 70/97 in 37/98) določena za objekt kulturnega pomena.

KOT SE BO ŠE TRESEL...

Obljubljeni je bilo, da naj bi prebivalci Kota dočakali obvozno cesto, ki naj bi potekala pod Veliko goro, in bi predvsem avtoprevozniki razbremenili cesto, ki sedaj vodi skozi Kot. Del le-te niti nima asfalta.

V vasi Kot sta locirana dva peskokopa, ki sta v aktivnem izkoriščanju oz. rabi. Zaradi koriščenja teh peskokopov oziroma odvoza peska se pojavljajo težave, na katere opozarjajo vaščani Kota.

Težki tovorni promet skozi vas povzroča po eni strani, da so vaščani ogroženi s prometnovarnostnega vidika, po drugi strani pa tovorni promet uničuje cesto.

V okviru reševanja teh težav so bili v preteklem času že opravljeni različni razgovori med lastniki teh peskokopov in samimi vaščani ter Občino. Pa niso prinesli končnih rešitev. Občina je v sklopu reševanja te problematike postavila prometne znake, ki določajo prometni režim skozi Kot. Omenjene težave bi lahko rešila nova obvozna pot pod vasjo Kot, če bo ta vključena v novo prostorsko strategijo oz. v prostorski red občine. Novo prostorsko strategijo bo moralo potrditi Ministrstvo za okolje, prostor in energijo. Seveda pa je potem sama izvedba vezana na določene postopke (odkup zemljišč) in pa v končni fazi na finančne zmožnosti občine.

Pripravila A. Pahljue

Sladko zvenijo besede ob sklepanju zakonske zveze, ko si partnerja obljubita večno zvestobo, zakaj mnogim je ta obljuba težko uresničljiva. Dovolj zgovorni so podatki, da kar v 30 odstotkih možje ali žene svojega partnerja odslovijo iz svojega življenja ravno zaradi skoka čez plot. Niti ni zakoncem dandanes težko izstopiti iz zveze, kljub temu da so ob slovesni zaobljubi dejali, da bo to trajalo večno. Kar vsak tretji zakonski par v Sloveniji se danes loči, najpogosteje pa so vzrok nezdržljive značajske lastnosti. Razlog, da partnerju ni več treba zavoljo dobrega mnenja soseske potrpeti vsega hudega ali neugodnega, kar zakon prinese, je tudi v tem, da se ljudi preko medijev in raznih interesnih gibanj seznanja, da jim v zakonu vsega pač tudi ni treba prenašati, še posebej, če neskladja s partnerjem povzročajo duševno stisko ali celo fizično bolečino. Ribničani v tem nismo več izjema, ne glede na to, da izhajamo iz provincialnega okolja, ki naj bi bilo do sprememb bolj zadržano in tudi bolj vpeto v tradicionalne krščanske okvire. Še več...rušimo socialne teorije, po katerih naj bi bilo sedmo leto kritično za zakonce in da razveza za marsikatero ločeno dušo dlje časa predstavlja konec sveta kot pa priložnost za nov začetek. Tako sta ugotavljali socialni delavki Centra za socialno delo Ribnica Veronika Tanko in Anica Turk v diplomski nalogi z naslovom Razveza zakonske zveze in kvaliteta urejanja posledic. Na 127 straneh sta teoretično tako temeljito obdelali tematiko, da je zdaj naloga obvezno študijsko gradivo na Fakulteti za socialno delo pri predmetu Moški-ženske. V drugem delu naloge sta se osredotočili na izkušnje anonimnih anketirancev, ki sta jim poslali vprašalnik, in presenetljivo ugotovili, da življenje po razvezi ne jemljejo tako dramatično oz. se jim zdi srednje kvalitetno. Pokukajmo v ta intimni svet...

Pogovor:

Veronika Tanko in Anica Turk,

socialni delavki

Z RAZVEZO ŠE NI KONEC SVETA

Malo več besed bi bilo uvodoma primernih, da zremo, kako je naloga sestavljena in čemu sta se sploh lotile takšne tematike.

S kakšno hipotezo ste se žezele soočiti?

Veronika: S sodelavko Anico sva se odločili, da nadaljujemo izredni študij na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani. Ko sva iskali temo za diplomsko nalogo, sva ugotovili, da družbeno aktualna problematika razvez ni raziskana oz. da ne obstaja nobena diplomatska naloga o tem, kako

so se uredile posledice razveze. Področje dela socialne delavke je namreč tudi socialno delo z družino skozi proces razveze in pomoč pri reorganizaciji življenja po razvezi, ko se pojavijo najrazličnejši problemi. Medijsko odmevni boji in zapleti med bivšima zakoncema pri urejanju medsebojnih razmerij po razvezi so postali del naše vsakdanjosti. Tako lahko človek hitro dobi občutek, da razveza zelo negativno vpliva na odnose, počutje in doživljanje vseh udeležencev.

Z najino raziskavo sva želeli v prvem delu ugotoviti obseg in značilnosti problematike razvez v Upravni enoti Ribnica, ki zajema občine Ribnico, Sodražico in Loški Potok, v obdobju od leta 1990 do leta 2001. To obdobje sva zajeli zato, ker se je leta 1990 spremenil Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kateri centru za socialno delo nalaga, da mora pred razvezo opraviti svetovalni razgovor z zakoncema, ki imata mladoletne otroke. V drugem delu pa sva izvedli kvantitativno in komparativno raziskavo kvalitete urejanja posledic razveze v razmerju med razvezanimi zakoncema, v razmerju staršev do otrok, posledic razveze na otroka in na razvezanega samega. Naloga ugotavlja tudi, ali so kakšne razlike v kvaliteti urejanja posledic razveze med moškimi in ženskami. Socialne delavke običajno nimamo povratne informacije, kaj se dogaja z družino po razvezi, razen v primerih, ko se konflikti nadaljujejo. Ugotovitve raziskave bodo v pomoč pri prepoznavanju kompleksnih problemov in posledic razveze, s katerimi je potrebno seznaniti in opozoriti zakonce v razveznem postopku. Pomembno je, da je raziskava pokazala, da se posledice razveze lahko kvalitetno uredijo in da se življenje dobro reorganizira.

Anica: V prvem delu raziskave sva podatke zbirali iz obstoječe spisovne dokumentacije in evidence Centra, v drugem delu pa s pomočjo anketnega vprašalnika, ki sva ga poslali osebam, katere so se razvezale v obravnavanem 12-letnem obdobju in so takrat imele mladoletne otroke. Od 172 razvezanih zakoncev (86 razvez) sva dobili končno populacijo 146 razvezanih oseb, katerim sva poslali vprašalnik. Izpolnjenega nam ga je vrnilo kar 79, od tega 50 žensk in 29 moških. Z odzivom sva bili zelo zadovoljni, prav tako najin mentor na fakulteti.

Ena pomembnejših ugotovitev je, da tudi v Ribniški dolini v zadnjih štirih letih število razvez narašča in da je vse manj sporazumnih razvez. Večinoma se končajo s tožbo, ...pa vendarle anketiranci življenje po razvezi ocenjujejo kot dobro oz. srednje kvalitetno.

Anica: Trend razvez je v zadnjih štirih letih res v naraščanju in skoraj v vseh primerih je dejansko prišlo do razveze oz. ni bilo umikov postopka. Dejstvo je tudi, da je dejansko število razvez še večje, saj nimava podatkov, koliko je razvez zakoncev brez otrok. Te razveze namreč poteka jo le na sodišču. V letu 2002 smo zabeležili 9 razvez, medtem ko je bilo v obravnavanih 12 letih v poprečju 7,1 razveze letno. Bilo jih je 86, od tega podanih 95 tožb in devet predlogov za sporazumno razvezo. 18 partnerjev se je odločilo za umik tožbe. Zanimivo je, da kar v 83% vložijo tožbe za razvezo ženske, ki očitno prej zaznajo probleme. A v dobri petini primerov si med postopkom premisljijo in tožbo umaknejo.

Bliža se konec leta, kako kažejo podatki za leto 2003?

Veronika: Trenutno je vloženi osem tožb, od tega sta dva moška vlagatelja. Predlagan ni bil noben predlog za sporazumno razvezo. Rešene so 4 tožbe, dve sta že pravomočni razvezi. V enem primeru je prišlo do umika tožbe, v enem primeru pa je med postopkom umrl zakonec.

Izpodbili ste temelje še enemu mišu o zakonu-krizi, ki naj bi nastala po sedmih letih zakona. Sedem let zakonci gladko preživijo, kriza pa se menda začne, ko otroci malo odrastejo.

Anica: Največ razvez je bilo po 10 do 14 letih zakona, in ne po sedmih, najmanj pa v zakonih,

Anica Turk

Število razvez narašča. Vlagateljice tožbe za razvezo so predvsem žene, ki iščejo rešitve iz nastalih kriznih situacij v družini. Največ razvez je bilo v času trajanja zakonske zveze od 10 do 14 let. Ob razvezi je bilo 129 mladoletnih otrok, med katerimi so prevladovali osnovnošolski. Materam je bilo zaupanih 88% otrok. Vzroki za nevzdržnost zakonske zveze so v enakih deležih: nezvestoba, prekomerno uživanje alkohola in s tem povezano nasilje v družini ter različne značajske lastnosti, nerazumevanje. Posledice razveze so se uredile srednje kvalitetno. V nasprotju z najinimi pričakovanji in teoretičnimi razlagami pa je raziskava pokazala visoko kvaliteto urejanja posledic razveze na otroka.

(Razveza zakonske zveze in kvaliteta urejanja posledic, Povzetek, str.107)

Veronika Tanko

ki so trajali do štiri leta, pri čemer moram poudariti, da sva raziskovali le tiste družine z mladoletnimi otroci. V 88% so bili otroci zaupani v varstvo, vzgojo in oskrbo materam. Ugotovile sva, da se v 66% starša sama sporazumeta glede otrok, čeprav so teoretične predpostavke, da naj bi imeli starši težave pri urejanju stikov. Anketiranci so v 63% dejali, da niso imeli težav, v skoraj četrtini primerov pa je bilo potrebno posredovanje Centra. Presenetljivo pa je, da so kar v 54% stiki z otroki redki, občasni ali pa jih sploh ni.

Veronika: Sicer je prav spodbudno, da se zakonca v večini primerov sama dogovorita, komu bosta zaupala otroka, pri čemer se upošteva tudi mnenje otroka, starega nad 10 let. Center ga povabi na razgovor, kjer lahko uveljavi svojo pravico, da pove, pri katerem staršu želi biti. Nam je seveda v interesu, da bo za otroka po razvezi čim bolj poskrbljeno. Poudariti je treba, da tisti od staršev, ki mu otrok ni bil zaupan v varstvo, s tem še ne izgubi roditeljske pravice.

Ali se ločujejo tudi starši z več otroki? Predvideva se, da težje, ker se otroke težko deli med zakonca, samo eden pa bi jih težko preskrbel.

Veronika: Vse pogosteje opažamo, da razpada dvoje številčnejše družine. Letos se ločujeta dve družini s po 3 otroki. Lani se je razdrla celo družina s 4 otroki in ena s tremi. Dejansko opažamo razpad družin z več otroki šele po letu 1998, medtem ko so bile poprej v poprečju le take s po dvema otrokoma.

Kako je pa z delitvijo premoženja? Je ta tudi tako nezahtevna?

Veronika: Raziskava kaže, da se bivši zakonci večinoma ne odločajo sprožiti postopkov za delitev premoženja, ker so ti na sodišču zelo dolgotrajni in dragi, tako da se najprej poskušajo sami sporazumeti glede lastništva. Tudi daril si praviloma ne vračajo.

Anica: Posebej zanimivo je, da kar v 2/3 propadlih zvez moški ostanejo v zadnjem skupnem bivališču, medtem ko se morajo ženske z otroki izseliti in si poiskati stanovanje pri starših, postanejo podnajemnice, nekaterim pa poišče mo tudi začasno namestitev v materinskih domovih, dokler si materialno ne opomorejo.

To je tudi razlog, da ženske materialni vidik razveze pojmujejo kot nizko kvaliteten, medtem ko so moški z njim zelo zadovoljni, saj obdržijo tako premoženje kot stanovanje.

Vse več pa je dandanes tudi primerov, ko ostaneta bivša zakonca tudi po razvezi v skupnem stanovanju oz. stanovanjski hiši in si kar dlje časa ne poiščeta drugega bivališča. Se vam zdi ta odločitev smotrna?

Anica: Nikakor ne. To je najbolj neugodna rešitev, ker po razvezi med bivšima zakoncema praviloma nastane nek sovražen in konflikten odnos, ki se potem le še poglablja.

Taka družinska situacija še posebej slabo vpliva na otroka, ker vsakodnevno zaznava porušen odnos med staršema.

Doživljanje otrok ob razvezi vama v tej nalogi ni bil prioriteten cilj in ga nista obdelali. Je to morda vaš prihodnji izziv?

Veronika: To je gotovo priložnost za nadaljnjo raziskavo, ki jo bova verjetno naredili.

Sicer pa naju je presenetil podatek, da starši ocenjujejo otrokovo doživetje razveze bolj pozitivno kot negativno, in da pri svojih otrocih niso opazili veliko težav kot posledic razveze. Opažajo pa naslednje najpogostejše težave: žalost in potrto, padec šolskega uspeha, umikanje iz družine v prijateljske skupine,

uporništvu, laži oz. manipuliranju med obema staršema.

Splošno razširjena je tudi domneva, da naj bi ženske ločitev doživljale bolj boleče kot moški, ker so po naravi bolj občutljive in čustveno ranljive. So se tudi Ribničani izkazali kot taki?

Anica: Če sodimo po odgovorih, kar 76% razvezanih meni, da je bila razveza dobra rešitev iz nevzdržne družinske situacije. Ženske so v to prepričane kar v 82%. Samo 2,3% jih je bilo prepričanih, da je razveza v njihovo življenje prinesla težave. Kot posebej moteč dejavnik ženske omenjajo predvsem vtikanje bivšega zakonca v zasebno življenje, poslabšanje finančnega stanja, stanovanjski problem, prebremenjenost. Moški pa, zanimivo, kot najbolj negativno posledico razveze omenjajo osamljenost.

Veronika: Pomembno je, da je kar 59% razvezanih po razvezi občutilo zadovoljstvo in razbremenitev. Še posebej so v to prepričane ženske. Razvezani v 25% ločitev pojmujejo kot razočaranje, v 24% kot žalost, v 23% kot sovraštvo do bivšega ter v 20% kot strah pred prihodnostjo. Še ena pomembna razlika: moški so praviloma bolj jezni na svoje bivše žene in do njih gojijo večjo sovražnost, ker so jih zapustile. So pa tudi bolj razočarani, čeprav priznajo, da nosijo večji delež krivde za razvezo. Ugotavlja tudi, da se razmere po razvezi uredijo v dveh letih. Sodno se postopek zaključuje v pol leta, ostali čas pa je potreben za to, da se nekdanji zakonski par tudi čustveno oddalji.

Dolgo časa ste že socialni delavki, ga. Veronika celo dobrih 20 let, in se dnevno soočate s problemi, ki sta jih želeli v diplomski nalogi obdelati. Pa vendar sta prišli so presenetljivih spoznanj, porušili določene stereotipe in teorije. Sta v čem tudi korenito spremenili odnos do razvez?

Anica: Rezultati ankete rušijo splošno mnenje, da je razveza sama po sebi grozljiva in težka izkušnja in da zato sploh ni moč govoriti o kvalitetni razvezi. A prav na vseh področjih so razvezani trdili, da so posledice razveze uredili srednje kvalitetno. Starši celo pri otrocih niso opazili večjih težav in ugotavljajo, da je bilo urejanje posledic razveze na otroka celo visoko kvalitetno. Tudi razlike v pojmovanju življenja po razvezi so med moškim in žensko statistično zanemarljive, tako da lahko govorimo, da oba spola ureditev življenja po razvezi sprejemata kot srednje kvalitetno. Torej razveza ni nujno življenjski poraz.

Veronika: Vprašanje pa je seveda, kako to otroci dejansko doživljajo razvezo staršev. Da bi bila ta za otroke čim manj boleča, morata starša otroka seznaniti, da drug drugega zapuščata, a da bo on ostal večno njun otrok. Poudariti morata tudi, da on ni kriv za njuno razvezo. Jasno mu morata povedati, kako bo potekalo njegovo novo življenje, kdo bo skrbel zanj, ali se bo moral preseliti, v katero šolo bo hodil, kako bodo potekali stiki z drugim staršem.

Otrok mora čutiti, da bo varen in ljubljen tudi, ko bo obstoječa družina razpadla.

Edina prednost, ki jo otrok ima od razveze, je ta, da se v dom spet naseli mir. Oče in mati pa morata ostati starša otroku, preko katerega sta usodno povezana do konca otrokovega življenja. Odnos med njima bi moral ostati prijateljski ali vsaj sodelujoč.

Pogovarjala sem se in fotografirala
Alenka Pahulje

Polni radona, strokovnjakov za njegovo odpravo pa nikjer

Ribniška dolina ima eno nesrečo, in to je, da leži na kraškem področju, bogatem z radonom.

Vsi ga imamo po malem pod svojimi hišami in nogami, uradno pa so ga odkrili v dolenjevaški osnovni šoli, ki jo je pred sedmimi leti saniral

Tatjana Dečman Žagar

Zavod za gradbeništvo, a neuspešno. Pravzaprav je zelo malo šol po Sloveniji, ki so ta gradbeni poseg uspešno prestale. Le kako bi ga, če se pa menda v Sloveniji nihče ne ukvarja s sanacijo radona? V začetku letošnjega novembra je tako prišlo do zapleta med starši in šolo, ker so učence devetletke hoteli namestiti v pododrdje dvorane, ki ima izmerjeno največje sevanje. Novi ravnatelj, France Ivanec, se je konec avgusta 2003 obrnil po pomoč na občino, kajti potrebna bo ponovna sanacija, stala pa naj bi okrog 9 mio SIT. Občina, ki projekt sanacije izvaja pod nadzorstvom vodje oddelka za okolje in prostor Tatjane Dečman Žagar poskuša pospešiti zadevo, a jo omejujejo zakonsko predpisani roki. 24. novembra je potekel rok za oddajo projekta sanacije, občina pa ga je zaupala podjetju Elea d.o.o. iz Ljubljane, ki je uspešno saniralo prostore bivšega železničarskega muzeja v Ljubljani, kamor so se na ogled odpravili predstavniki naše občine. Tam so jim povedali, da so delavci muzeja nekaj sedeli nad področjem, ki je izžarevalo 100.000 Bqm³, medtem ko je dovoljena meja le 400 Bqm³. V dolenjevaški šoli se giblje vrednost radona med 340 in 2500 Bqm³.

Višje doze sevanja so odkrite tudi v športnem centru, a ocena tveganja delovnih mest je pokazala, da se bo moral preseliti le hišnik, za vse ostale, ki so izpostavljeni sevanju, pa menda ni nevarnosti, saj so doze radona v mejah normale, je odločil inšpektor uprave RS za varstvo pred sevanji Tomaž Šutej.

Alenka Pahulje

Radon zrahljal živce učiteljem in staršem

V začetku novembra je skupina staršev iz Dolenje vasi protestirala proti radonu, ki v šoli škoduje zdravju njihovih otrok in jih ni spustila v šolo. Kot župan ste bili poklicani na kraj dogajanja. Kaj se je dejansko dogajalo?

Ravnatelj osnovne šole me je poklical in me seznanil s protestom staršev otrok, ki obiskujejo osnovno šolo v Dolenji vasi, v zvezi s problematiko zvišane vsebnosti radona. Zaprošil me je za sodelovanje na sestanku s starši in učitelji. Sestanek sem se udeležil skupaj z vodjo Oddelka za okolje in prostor Tatjano Dečman Žagar, ki sicer vodi postopke, povezane s sanacijo radona. Starši so zahtevali, da se mora stanje nemudoma sanirati, sicer ne bodo dovolili svojim otrokom obiskovanja šole v Dolenji vasi. To bi posledično lahko pomenilo vožnjo otrok v Ribnico ali izvajanje pouka v popoldanskem času v drugih primernih prostorih. Potem, ko smo staršem otrok devetletke obrazložili postopke pridobivanja dokumentacije in dogovorili okvirne roke, kdaj naj bi bila ta dokumentacija pripravljena, smo se razšli z dogovorom, da se bo sanacija opravila v skladu s projektom.

PRAVLJICE SE MORAJO DOGAJATI

"Veseli december je pravljčni čas. Če nisi prebral ali povedal nobene pravljice, potem je zdaj skrajni čas, da to narediš. Lahko pa si pravljico tudi pričaraš," je na vprašanje o tem, s čim bo občina zapolnila ta najbolj radostni mesec v letu, vzneseno razlagal Janez Mate, direktor Področnega centra za razvoj gospodarstva d.o.o.

Ker se december nezadržno bliža, sem se na pot za pravljicami podala na TIC Ribnica in na Področni center za razvoj gospodarstva, ki sta zadolžena za izvedbo Veselega decembra oz. dni, ko naj bi se v Ribnici na področju družabnega življenja kaj več dogajalo. Danica Čampa Marinč in Janez Mate sta zatrdila, da je bilo idej nešteto, žal pa občina za vse nima denarja. "Ideja je bilo malo morje - od drsališča v Gradu za lučkami, do snežnih topov, kepanja, konjičkov z vpregami/ sanmi, ki bi vozili med Ribnico in Hrovačo,... tako smo sanjali lani. Letos pa smo nekako nehali sanjati in bomo pripravili le tisto, kar občina želi in finančno tudi zmore uresničiti," je razlagal Mate. Tako bo ponovno financirala silvestrsko dogajanje na prostem, pred Miklovo hišo, saj je bil lanskoletni odziv ljudi zelo dober. Tam vas bosta čakala ansambel in ognjemet, morda pa tudi ponudba domačih lokalov, ki so bili povabljeni, da bi sodelovali s hrano in pijačo. Občina namerava financirati še prireditev v soboto, 27. decembra, ko bo v dvorani centra Ideal potekal enurni program učencev OŠ Sušje in Ribnica ter ribniških mažoret. Ta dan se nam obeta še mega koncert skupine Siddharta, ki naj bi ga Ribniški študentski klub organiziral v prenovljeni športni dvorani, je povedala Marinčeva, vodja TIC Ribnica. Morda ni najbolj smiselno pripraviti dve stvari na isti dan, in po možnosti ob podobnih večernih urah, glede na to, da bi se kaj primernega lahko dalo ljudem tudi na pogosto pust nedeljski dan...

26. december je že kar nekaj let rezerviran za tradicionalni Božično - novoletni koncert, toda letos? Bernarda Kogovšek, ki ga je doslej organizirala, bi rada delo prepustila drugim. Drugi pa niso rekli še nič... Dogajanje v Veselem decembru naj bi bilo torej osredotočeno predvsem na zadnje dni decembra. Vrtec je predlagal, da bi bile tudi letos postavljene stojnice, a v idealu in ne pred Miklovo hišo. Marinčeva pravi, "da se za zdaj še ne ve, če se jih bo postavilo, saj je problem shrambe in pospravljanje teh stojnic. Profita pa tudi ni, vendar bi jih tisti, ki bi sodelovali, radi postavili že zato, da se nekaj dogaja. Kar je pohvalno."

In katera bodo še prizorišča dogajanja v decembru? Kot pravi Marinčeva, se na žalost na poziv za objavo prireditev, ki je bil objavljen v Rešetu, v predvidenem roku ni javilo nobeno društvo. "Ve se sicer, da se bo za otroke marsikaj dogajalo v Miklovi hiši, potem predvidevam, da bodo v Hrovači miklavževanje in žive jaslice, pa tudi na Škrabčevi domačiji naj bi bilo pestro. Če bo še kje kaj, ne vem. Pogosto je slišati, da se nič ne dogaja, a žal je tako, da je vsak na svojem vogalu, in potem ima človek res občutek, da ni nikjer nič - a ni tako," je povedala Marinčeva. Sicer pa obstaja ideja, da bi se čisto vse dogajanje izvajalo v centru Ribnice, pred Miklovo hišo.

S tem da bi moralo biti središče dogajanja pred Miklovo hišo, kjer je možno urediti prireditveni prostor tudi če je sneg, se strinja tudi Mate. "Ideja je bila, da bi postavili tudi vodnjak, ki naj bi stal tam, pa da bi se vse dogajalo okoli njega, da bi postavili šotor, prizorišče itd. Če pa bi radi iz tega delali dober posel, potem bi morali pritegniti ljudi iz cele Slovenije. A za to mora dozoreti celo okolje, da bi bili to sposobni narediti. Klasična formula bi bila nekaj v stilu 'Ribniški sejem pozimi', a to se ne bi sešlo, saj je časovna razdalja med septembrom in decembrom prekratka. Toda če bi Ribnica imela neko privlačno zamisel, bi se dalo marsikaj narediti. Radi bi bili nekaj, kar nikakor nismo, kar pa smo, pa vse pogosto pozabljamo," je razmišljal Mate. Pozabljamo na naše štiri močne adute: naravo, tradicijo, pravljice in šegavost, po kateri smo Ribničani znani. "A zdi se mi, da iz Ribnice izginjajo pravljice in šegavost. Morda je v zadnjem času čutili, da se nekaj premika, da gre na boljše," je dejal Mate.

Zdi se, da bi se nekako vse te odlične in raznovrstne ideje morale nekam stekati, potem bi jih bilo potrebno skozi sito presejati, plevel zavreči, seme - ideje pa počasi kaliti, da bi lahko v nekaj letih tudi zrasle in obrodile kakšen sad.

V teh dveh letih, ko se organizira dogajanje za konec leta, pravi Mate, vidi napredek predvsem v tem, da so morda vnesli v dogajanje nekaj iskivosti in da vsaj približno znajo napovedati, kaj se bo kje dogajalo. Znajo pa prepoznati tudi željo, kdo želi sodelovati. In kot je slišati, naj bi tudi Ribnica zasvetila z večjim številom lučk, za katere bo poskrbela Komunalna Ribnica.

Sicer pa ni prepovedano sanjati ter brati in pripovedovati pravljice tudi že sedaj ali druge dni v letu...

Zdenka Mihelič

MOJA BESEDA

Spominjam se izrečenih besed ob nedavnem luninem mrku...

Da prihaja leto in obdobje, ko se bo vse bolj naglo odvijalo pred našimi očmi, ko bomo ljudje bolj dejavno reševali zadeve in se bodo naši problemi v dobro ali slabo nas samih tudi razpletali hitreje. Bog daj...

'Hudič se skriva v malenkostih...'

Dovolj dolgo smo se zapletali v lastne zanke, še vedno pa se večina ljudi do onemoglosti ubada s prav vsako zanko, v katero zapadejo. Malenkosti nas ubijajo. Namesto da bi nas pripeljale do večjih resnic in spoznanj, se ljudje obeamemo zgolj na tiste podrobnosti, ki nam otežijo življenje. Mnogo jih je na tem opravilo mojstrski izpit. Vlada s svojimi zakoni in včasih naravnost smešnimi odločbami neštetokrat. Toda te niso tiste, ki bi ljudstvo spravljale v obup. Ponavadi si največje gorje vsak povzroči sam, zaradi napačnega dojemanja življenjskih stvari, ki se ga najbolj dotaknejo. Nekateri bi radi naravnost iz vsake zadeve napol javno, z razglašanjem, naredili tragedijo in nepotreben pomp, dvigajo prah okrog vsake muhe v letu, in pogosto jih drugi vidimo kot muhe, ki jih je nekdo lopnil po glavi in brenčijo okrog svoje riti kar tja v en dan. Na tisto, najbolj vredno, globoko v sebi, pa pozabljajo. Nevede ali vede. S tistim, kar dejansko smo, se je najtežje soočiti. Najlažje? Kazati s prstom na druge.

Svet je postal izumetničen.

Namišljen. 'Kar neki,' je krilatica mladih.

Ne bi mogla ne slišati vseh tračarskih zgodbic, ki so jih mediji napletli okrog nogometne tekme med Slovenijo in Hrvaško, a preklemansko hitro mi je iz ustnic izginil nasmešek, ko sem uvidela, da sta ljudstvu obeh držav gladko padli na vse limanice, ki so jim bile nastavljene.

Ljudje se dandanes povečini na horuk pustijo sprovcirati v mnogih zadevah do te mere, da se v njih vzbudijo negativna čustva, celo sovraštvo do ljudi, ki jih niti najmanj ne poznajo, in jih sodijo po stereotipih, ki so jim jih zavoljo lastnih koristolovskih interesov vrgli v 'objedanje' ali politiki ali mediji. Ali drugi ljudje. To je igra. Zelo nevarna, če ne dojemate, da se nekdo igra z vami, ne vi z njim. Načelni ljudje so danes grde račke. Jutri bodo postali labodi...

Preveč praznih besed...

Imam občutek, da so mnogi začeli govoriti kar tja v en dan. Zato, da govorijo. Ko jih potem primeš za besedo, jo hip zatem zanikajo, pa še odgovornosti nočejo prevzeti za izgovorjeno. 'Kar neki'...V svetu, obsedenim z informacijami, živi vse več ljudi, ki z njimi ne znajo razpolagati. Ali pa jih zložijo tako, da bodo lahko z njimi prevarali druge.

Jaz bom utihnila, ker sem si odmerila samo toliko prostora. Morda bi bilo dobro, da bi naokrog hodili z vročo palico, ki bi dregnila med rebra vsakogar vsakokrat, da bi se zavedel, da govori laži, se spreneveda, govori prazne marnje, se samopoveščuje...

Če se je že vest potuhnila...

Urednica

Knjižnica danes in nikdar več

Kako je z ribniško knjižnico in njenimi prostori, že vrabci po strehah čivkajo: sedanji prostori v Miklovi hiši so veliko premajhni za knjižnično dejavnost, ki naj bi jo izvajali v našem okolju. To dokazujejo in utemeljujejo naslednji argumenti:

- število knjig, ki jih imamo na takšnem prostoru (vsak uporabnik knjižnice ve, kaj to pomeni)
- število obiskovalcev knjižnice na dan (ki bi želeli vsaj spodobno prebrati časopis)
- Zakon o knjižničarstvu, ki nalaga lokalnim skupnostim in knjižnicam določene obveznosti
- podzakonski akti, ki predpisujejo, koliko mora imeti knjižnica za določeno število prebivalcev prostora, kadra, knjig, časopisov...

Ugotovitev, da je knjižnica premajhna, je argumentirana in nesporna. Rešitev problema - potrebujemo večjo knjižnico. Dokaj enostavno! Vendar... Kako priti do nje?

Pa pojdimo lepo po vrsti:

Predlogov, kako bi to željo udejanjili, je bilo že kar nekaj.

Najprej smo mislili, da bi bilo smiselno širiti knjižnico na obstoječem prostoru, to pa je edino sosednja stavba, ki je last Kmetijske zadruge. Pogovori so se začeli leta 1998.

Ker so pogovori z Zadrugo tekli zelo počasi in mukoma, se je velikokrat dozdevalo, da iz tega ne bo nič. Tako so se iskale nove možnosti.

V tem času je bila naprodaj Cenetova hiša: lepa, primerna lokacija za knjižnico, hiša s patino, pomemben objekt v mestnem jedru, vreden, da se ga ohrani in vanj naseli primerno vsebino, cena odkupa zelo nizka. Tedanja občinska oblast se za nakup ni odločila, hišo je kupil nekdo drug.

V središču ribniškega trga je obnovljena hiša, ki jo poznamo pod "nekdanji ONA-ON". Prostorsko dokaj primerna za knjižnico (dovolj površin), precej dodelana tudi znotraj. Ko smo predlagali to možnost, so bili pogovori s KZ že precej daleč in treba se je bilo hitro odločiti; tedanja oblast se je odločila za odkup prostorov v KZ, za katere pa smo že takrat vedeli, da bodo premajhni (v nasprotju z obema prejšnjima predlogoma).

Rezultat te odločitve - občina Ribnica je od zadruge v letu 2002 odkupila 250 kvadratnih metrov prostora v istem nadstropju kot je v Miklovi hiši knjižnica (prebije se samo stena med stavbama in se prostore poveže).

Ta prostor pa je še vedno golob na strehi in čeprav je že leto in pol v lasti občine, ima KZ še danes v njem skladišče suhe robe. Vendar se vremena jasijo in KZ bo prostor izpraznila do letošnjega 15. decembra, ko bomo lahko sem začasno preselili vsaj tisto po teži najlažjo dejavnost, ki jo knjižnica opravlja (čitalnica, računalniki...), saj kaj drugega ti prostori, takšni kot so, ne morejo sprejeti (knjig).

Sedaj je za knjižnico poleg obstoječih 200 kvadratnih metrov na razpolago še 250 kvadratnih metrov. Po vseh prej naštetih predpisih knjižnica v našem okolju potrebuje 900 kvadratnih metrov prostora. Ta prostor mora izpolnjevati določene pogoje: prvi pogoj je trdnost oz. statika tal, seveda zaradi velikih bremen, ki jih predstavljajo knjige. V KZ, ki je grajena v 50-ih letih, bi takšno stanje objekta morali šele vzpostaviti, kar bi pomenilo zelo velik strošek pri obnovi; pa še vedno ne bi dobili tistega, kar moramo imeti. Knjižnica bi bila še vedno premajhna in njena širitev (nakup prostorov, obnova...) bi bila nikoli končana zgodba.

Poleg zgodbe o iskanju prostorov za knjižnico so se dogajale še druge zgodbe.

Zgodba A - Zgodba o denarju

Vsa leta iskanj prostorov za knjižnico se je občina Ribnica prijavljala na Ministrstvo za kulturo, da bi ji leto sofinanciralo investicijo "knjižnica". Trikrat je Ministrstvo sredstva odobrilo, trikrat je občina sredstva zavrnila. Ker ni bila še pripravljena. Seveda smo tretjič vsi skupaj izpadli več kot neresni.

Letos nam je Ministrstvo po trdnem zagotovitvi občine in Miklove hiše, da bomo tokrat projekt izpeljali, sredstva odobrilo četrtič (za leti 2004, 2005). Če jih ponovno zavrremo, nam jih ne bodo odobrili nikoli več.

Zgodba B - Zgodba o Marofu

Že leta 1995 se je rodila pobuda, da bi se grajska pristava Marof, v katerem so bile do nedavna blagovne rezerve, obnovila in prostori namenila muzejski in galerijski dejavnosti (primerno obdelana in predstavljena muzejska razstava rib-

Glasbeni večer z župnijskim pevskim zborom

V župnijski cerkvi sv. Štefana v Ribnici smo 25. oktobra prisluhnili letnemu koncertu Umetniškega društva župnijskega pevskega zbora Ribnica.

V mogočni ribniški cerkvi nas je bilo navdušenih nad njihovim petjem okrog 300 poslušalcev.

Zbor nam je pod vodstvom Alojza Osvalda v prvem sakralnem delu zapel Misso Brevis v D- duru Josepha Hydna, pa Oče naš P.I. Čajkovskega, Mozartov Ave verum in še druge. V okolju domače cerkve so glasovi številnega zbora bogato zadoneli in se usedli v naša srca. Drugi del koncerta je bil posvečen blagovnočnim prired-

bam slovenskih ljudskih pesmi, ki so še dolgo odzvanjale v naših ušesih in nam napolnile tisti večer s toplino in ljubeznijo. Program je imenitno povezovala Tadeja Klun Lenarčič, ne smemo pa pozabiti korepetitorja Aleksandra Oražma in nekaterih solističnih partov, ki so bili dovršeno zapeti.

Večer je bil zares lep in z veseljem pričakujem naslednji nastop zbora, saj pevci s pevovodjem vsakič znova dokažejo, da je njihovo petje na visoki umetniški ravni.

Viktorija Petrovič
Foto Renata Lesar Hržič

40 LET GLASBENE ŠOLE RIBNICA

V letošnjem šolskem letu mineva 40 let od začetka delovanja Glasbene šole Ribnica. 8. septembra leta 1963 so se odprla njena vrata 84 učencem Ribniške doline. Uresničila se je večletna želja Ribničanov po glasbeni izobrazbi mladine.

Od začetnih petih oddelkov glasbene šole smo se v 40 letih razširili na 18,7 oddelkov.

Po številu učencev je najmočnejši klavirski oddetek, sledijo godala, pihala, brenkala, harmonika, petje in trobila.

Poleg matične šole v Ribnici ima dislocirane oddelke v Sodražici, Velikih Laščah in Loškem Potoku. V jubilejnim letu obiskuje glasbeno šolo 319 učencev.

Glasbena šola je v vseh letih svojega delovanja zelo dejavna tudi navzven, saj prireja številne koncerte za javnost v domačem kraju, gostuje po drugih krajih Slovenije in tudi izven meja.

Udeležuje se tekmovanj mladih glasbenikov Slovenije in dosega lepe rezultate. Tudi preko meja - v Italiji in Srbiji - so se učenci preizkusili ter prinesli nagrade. Za glasbeni študij se je v teh letih odločilo 12 bivših učencev.

Jubilejno leto - 40-letnico - bo glasbena šola obeležila z izdajo CD-ja, na katerem bodo posnetki učencev, z izdajo Zbornika, s koncerti, ki bodo potekali vse leto, osrednja svečanost pa bo 17. decembra v dvorani centra Ideal v Ribnici.

Bernarda Kogovšek
ravnateljica

Z LEPO MISLIJO V TEDNU KARITAS

"Z roko v roki" - ljubezen je vez popolnosti je moto letošnjega tedna Karitas, ki se zaključi 30. novembra z nedeljo Karitas.

Težko je razumeti, da niso v življenju najpomembnejše samo materialne dobrine.

Res je, da brez dela, hrane, urejenega doma in še česa, ne gre. Večkrat pozabljamo, da nam bogatijo življenje ljudje, ki si vzamejo čas za pogovor, za poslušanje in so nas pripravljeni razumeti. Uspešnost našega življenja ni

Ni pomembno, koliko naredimo, pač pa koliko ljubezni smo vložili v svoja dejanja.

Teden Karitas se zaključuje na prvo adventno nedeljo, ko se začenja sveti čas pričakovanja.

Naj bo to čas dobrote, čas prenove, naše zaveze ljubezni, čas služenja in sodelovanja.

Bodimo povezani z vsemi, še posebej pa s tistimi, ki jim najrazličnejše telesne, duhovne in materialne ovire preprečujejo ali otežujejo vključevanje v naše skupnosti.

Vsa človeška dejanja morajo služiti koristim človeka, če nočejo biti brezplodna. DEŽURSTVO KARI-TAS: Vsak ponedeljek od 9. do 10. ure v župnišču (skozi glavni vhod levo).

TRANSAKCIJSKI RAČUN ŽK RIBNICA:
02321-0092165573

samo v količini denarja na bančnem računu. Uspešnost je tudi sposobnost živeti z drugimi, imeti razvit čut in občutek za drugega, imeti sposobnost poštenega odnosa, dobrote in velikodušnosti do vsakega človeka.

Največ daje tisti, ki daje z veseljem in širokim nasmeškom. Nikoli ne smemo misliti, da niso veliko vredne majhne pozornosti, majhna opravila, ki smo jih naklonili domačim, sosedom, prijateljem.

Bodimo glas tistim, ki nimajo glasu v družbi, bodimo noge in roke invalidnim, opora tistim, ki se borijo za svoje pravice, bodimo upanje obupanem, veselje žalostnim, tolažba skrušenim v srcu. Poskusimo z ljubeznijo in z roko v roki bomo premaknili stvari na boljše.

Tajnica ŽK Ribnica
Dragica Petelin

I. november

Zopet so prišli pusti in jesenski dnevi, polni mraka, žalosti, tesnobe. V te dni, ko se narava pripravlja na dolg počitek, so naši prednamci postavili dan spominjanja - 1. november.

Dan mrtvih je tradicionalno dan oz. kar več dni, ko se ljudje spominjajo umrlih svojcev, znancev, prijateljev in sploh smrti sočloveka.

Tudi letos je bilo tako. Celo vreme, se je zdelo, je žalovalo, kajti 31. oktobra je močno deževalo in bilo mrzlo; 1. novembra pa je močno pihalo. Vseeno pa smo imeli žalno slovesnost pri spomenikih padlih borcev v Dolenji vasi, Grčaricah in v Gradu v Ribnici.

Vsi sodelujoči na slovesnosti so se vabilu kljub slabemu vremenu odzvali, zato bi se rada v imenu ZLSD in Območne organizacije NOB

Ribnica zahvalila za prispevek 31. oktobra v Dolenji vasi in Grčaricah pevskemu zboru LONČAR Dolenja vas, recitatorkama Gimnazije Kočevje Ajdi Henigman in Sabini Ivančič ter tudi govorniku g. Oražmu. Prav tako pa bi se rada zahvalila za svoj prispevek na komemoraciji v ribniškem Gradu 1. novembra pihalni godbi Ribnica, recitatorkam Gimnazije Kočevje Maji Petek, Renati Jakovljevič in Sabini Ivančič ter govorniku Prvnu Lavriču.

Zares so pokazali veliko dobre volje in pripravljenosti sodelovati kljub slabemu vremenu, zato je še enkrat hvala.

Imma Grbec
OO ZLSD Ribnica

niškega suhorobarstva poleg muzejskih razstav o zgodovini Ribnice, stalna postavitev galerijske zbirke, ki je, mimogrede, zelo dragocena, depoji za muzej in galerijo). Pobuda je rodila veliko dogajanja: konstruktivne debate (pro et contra), sodelovanje z različnimi institucijami, med drugim pa tudi dva sijajna idejna projekta. Zgodba se je v smislu korenčka in palice vlekla do lanskega leta: takoj ko smo se pobudniki te ideje začeli približevati cilju, je občinska oblast zamahnila s palico - ta palica je sicer zamahovala po Miklovi hiši, oplazila pa je tudi vse, ki so pri tem projektu hoteli sodelovati: stroko, ministrstvo, snovalce projektov. Seveda je palica zmagala: najprej so se umaknili vsi zunanji "podporniki" naše ideje (stroka, ministrstvo), čisto na koncu pa tudi sami nismo več videli poti naprej.

Istočasno je občina v krajšem obdobju, kot je trajal naš "boj", v športne objekte investirala okroglo milijardo (to samo mimogrede in brez sence zavisti - gre samo za zanimivo situacijo, ko je kultura pod imenom Miklova hiša tako in drugače kamen spotike v našem okolju, pa čeprav je v trinajstih letih, toliko časa namreč obstaja, dobivala sredstva samo za svoje programe - za nekatere prav mačehovsko, npr. za muzej - in nikoli nobenih sredstev za karkoli drugega).

ln če sedaj nadaljujem z Marofom: po osmih letih prerekanj in po marsikateri grenki izkušnji smo morali skreniti z zastavljene poti in začeti razmišljati popolnoma od začetka. Rezultat razmišljanja - nov predlog: v Marof preselimo knjižnico, ki je nujno potrebna novih prostorov. Objekt je občinska last, torej ni potrebno vložiti sredstev za kakršenkoli odkup, njegove površine zadostujejo normativom. Lokacija? Primerna: kulturno - turistično - informacijska pot od Miklove hiše skozi Grad do Marofa, na kratko "pot kulture" povezuje vse dejavnosti, ki danes delujejo v Miklovi hiši (seveda tudi možnost dostopa z avtomobilom, parkirišča, dostop za invalide, dovolj zunanje površine). Ta pomislek, da Marof ni v središču Ribnice, je larifari. Kaj pa je v krogu 500 m od Miklove hiše drugega kot središče? Če pa to še ni, pa je čas, da ga naredimo.

Novo vprašanje - kaj z muzejem? Rešitev - muzej gre potem, ko se knjižnica iz Miklove hiše preseli, v te prostore, kjer je knjižnica danes. ln najbolj pereče vprašanje - kaj bo z galerijsko zbirko in dragocenimi oltarji iz ortneške kapele?

Najbolje, da vse kar oddamo kakšn-

im drugim institucijam zunaj naše občine in se znebimo bremena: kaj pa naj bi sicer počeli s to navlakol? Vse tisto, kar smo v to dejavnost vložili materialnega in duhovnega, bomo slej kot prej pozabili, če pa nas bo kdo kdaj kaj o tem vprašal, bomo lepo po ribniško vse v šalo zavili, pa smo odrešeni.

Ribničani, ali veste, kakšna je naša cena? Kaj pomeni, "dati nekaj nase", spoštovati in ceniti tisto, kar imaš plemenitega, kvalitetnega, se za tisto potruditi, tudi če ne nese ravno zlatih jajc?

Ali bo do pamtiveka edini simbol Ribnice Urban s krošnjo na ramah, z v šalo zavitim oblačkom nad svojo glavo ali pa smo Ribničani razpoznavni lahko še po čem drugem?

Zgodba C - Novi predlogi za knjižnico

Novi predlogi za knjižnico padajo kot zrele hruške:

- knjižnico v center Ideal (realnost je naslednja: potreben odkup, objekt je ocenjen na 350 mio SIT, objekt potreben temeljite prenove za potrebe knjižnice, kar pomeni precej drago investicijo);
- knjižnico zgraditi na novo v kompleksu šole, vrtca, zdravstvenega doma... (realnost: kdaj?)

Odgovor na te predloge: leta 2004 Ribnica mora pričeti z investicijo "Knjižnica", ker bomo sicer v treh letih po Zakonu o knjižničarstvu postali podružnica prve knjižnice v našem sosesstvu, ki ima to področje urejeno (Kočevje), ker se bodo na Ministrstvu za kulturo naveličali nam ponujati sredstva, ker nimamo več kam zlagati knjig, ker ... Ribničanom knjižnica pripada.

Če je možno kakršen koli nov predlog pripeljati v pol leta do faze načrtov in konec leta 2004 pričeti z investicijo, se z njim lahko hitro strinjamo.

Zaključek

Dejavnost Miklove hiše je v Ribnici, vsaj velikokrat se tako zdi, najmanj zaželeno dejavnost: vsako leto ob sprejemanju proračuna se kar iskre krešejo, toliko je slabe volje zaradi sredstev, ki jih za svoje delo potrebuje Miklova hiša. Vedno znova smo v situaciji "kaj pa je tebe treba bilo" in vedno znova pripovedujemo, razlagamo, poskušamo razumeti. Že vseh trinajst let.

Ali ni že čas, da bi se potrudila razumeti tudi Ribnica?

Vesna Horžen

NESPREGLEDANO

Amandma o umestitvi navezovalne ceste Pijava Gorica priključku na avtocesti v program nacionalne izgradnje avtocest bo obravnavan šele na prihodnji seji parlamenta, ki naj bi bila predvidoma med 6. in 12. decembrom. Na novembrski je namreč za to točko poslancem zmanjkalo časa za njeno obravnavo. Ga je pa zato toliko več ostalo za morebitno lobiranje, čeprav je dokaj ugodno znamenje že to, da so predlog Jožeta Tanka podprli prav si župani in lokalne skupnosti, ki jih navezovalna cesta prizadeva. Toda politika je nepredvidljiva, tako da je še vse zavito v jesensko meglo.

Bankomat bi moral stati tudi v bodočem družbenem centru našega mestnega naselja, pravijo mnogi Ribničani, ki se morajo, kadar jim zmanjka denarja tam nekje okrog ZD, lekarne ali vrtca, sprehoditi kar dovolj dolgo pot do prvega bankomata. Pa bog ne daj, da ti ga ta potem še noče dati, kar je dokaj pogosto. Ne zato, ker ga uporabnik ne bi imel, ampak ker banke (predvsem NLB) kljub monopolnemu položaju na trgu ne znajo iti vstric s sodobno tehniko in ne znajo pravočasno in kakovostno poskrbeti za to, da bi jim računalniško podprto bančno poslovanje delovalo tako, kot uporabnik upravičeno pričakuje. Saj ne želi veliko, le to, da mu banka da denar, ki mu pripada, ne pa, da je njen osnovni izgovor vedno isti: žal to omrežje še ne omogoča...

Ribničani znamo poskrbeti za reklamo. 6. novembra se je v vseh medijih bralo in govorilo o tem, da so pri treh osumljencih tri dni poprej zasegli 9.225,3 g oz. 9 kilogramov konoplje. Dva izmed te male gručiče sta bila Ribničana, 19-letni B.M. in 20-letni L.V. Policisti ribniške postaje so menda pri redni kontroli območja na gozdni cesti ob 20. uri opazili parkiran osebni avtomobil in več oseb poleg vozila. V vozilu in ob njem so odkrili 9 zavitkov in tehtnico, tako da gre za sum kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili. Po opravljenem zaslišanju je preiskovalni sodnik Okrožnega sodišča v Ljubljani vse tri osumljence izpustil na prostost...Videti in slišati je, da na območju Ribnice poteka večja preiskava proti razpečevalcem drog, pa tudi veliko policistov opravlja svoje delo v neuniformiranih oblekah.

Prvega decembra bo šlo zares! V sejni sobi Občine se bo odvijala zanimiva dražba za najem lokala v Športnem centru, saj je do sedaj dokumentacijo dvignilo že sedem zainteresov, kar je nenavadno veliko. Posel se torej ne ozira na politiko in če nekateri še tako dvigajo glas proti obnovi ŠC, ki bo požrla veliko več kot prvotno predvidenih 570 mio SIT, podjetniki v njem le vidijo denar.

Trenutno najbolj razpita glasbena skupina Siddharta naj bi 27. decembra gostovala v Ribnici. Ribniški študentski klub se je z županom že dogovarjal za najem še ne odprte dvorane ŠC, a zagrizel je v hudo kisló jabolko. Dvorana bo v tistem času morda komaj odprta, saj se še zdaj ne ve, kdaj bo njeno slovesno odprtje, in skorajda krstno bi jo potemtakem uporabila ravno populacija, ki pomeni zanjo največje tveganje.

Mladina namreč kadí in prav lahko se zgodi, da se vklopijo senzori, ki bodo odslej nadzirali prisotnost dima v prostoru. Parket je tudi draga stvar in če bo poškodovan, bo zanj potrebnih novih 3 mio SIT. Alkohól...Prepreči ga, če ga moreš. Tako je župan RŠK-ju postavil ostre pogoje, da bi se zavaroval v primeru kakršnihkoli poškodb.

Jože Šobar, ki je lanskega oktobra odprl svoj goslarski atelje na Škrabčevem trgu, upajoč, da bo Ribnico spodbudil, da nekoč postane še goslarski, ne samo suhorobarski kraj, je del sanj že moral zavreči. Najemnina za prostor je bila previsoka in odselil se je k stari mami v Dane. Zdaj je njegova delavnica v skednju, kjer mu hlad otežuje ukvarjanje z mojstrsko obrtjo izdelovanja violin in ostalih godal. V Sloveniji so mojstri te obrti samo trije, pa še ti potegnejo pri prodaji svojih umetnin ta kratki konec, ker se glasbeniki še vedno odločajo za cenejše, industrijsko izdelane instrumente. Tisti najbolj eminentni pa kupujejo le prestižne tuje znamke, misleč, da kvaliteto pogojuje tudi cena.

Ribnica se bo lahko kaj kmalu obrisala pod nosom za goslarsko dejavnost, če je ne bo znala umestiti kot del svoje turistično privlačne ponudbe in jo v svojem kraju sprejeti kot dobrodošlo. Drugače se bo goslarstvo selilo v Kočevje, tako namreč razmišlja Šobar.

Še ena iz kulture... 15 let smo priča tradicionalnemu božično-novoletnemu koncertu, ki ga večinoma prireja KUD Gallus, zdaj pa je vse obviselo v zraku. Bernarda Kogovšek, ki je imela vse niti v rokah, pravi, naj to delo prevzame kdo drug.

KUD Gallus je sicer občini v začetku leta poslal plan prireditve, kamor je vštel tudi omenjeni koncert, a predsednica Kogovškova pravi, da vse do 24. novembra ni dobil odgovora, ali je prireditev dobrodošla ali ne. Tako se je nihče ni lotil. Niso izbrani ne tema, ne izvajalci. In to manj kot mesec dni pred koncertom. Kdo bo šel po žezlo v ogenj?

Potem ko smo doživeli javno razsvetljavo na trgu, bi lahko dočakali tudi tisto ob Bištrici. Od srednjega grajskega mostu do Gradu in še dlje, do župnišča, je temno kot v rogu, in ni čudno, da se otrokom ponoči sanja, da so padli v vodo...

Ušesa nastavlja A. Pahulje

Zavod za transfuzijsko medicino in območno združenje RK Ribnica vabita

vse krvodajalce, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo 4. in 5. decembra v prostorih zdravstvenega doma Ribnica, od 7. do 13. ure.

Posebno naprošamo vse krvodajalce, ki imajo negativno krvno skupino, da se akcije udeležijo zaradi pomanjkanje te vrste krvi.

**Naslednja številka
Rešeta izide
23. decembra.
Gradivo oddajte do
9. decembra.**

*Skrb, dobrota delo in poštenje
tvoje je bilo življenje.
Dela tvojih pridnih rok
sledí ostale so povsod.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, tašče, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE MAROLT

rojene Škulj
upokojene računovodkinje Občine Ribnica

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in predstavnikom Občine Ribnica za podarjeno cvetje, sveče, pisna in ustna sožalja ter podarjena finančna sredstva v humanitarne namene. Hvala gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in pevcem za izbrano petje. Prav tako hvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujóči vsi njeni

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je.*

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji, nepričakovani, boleči izgubi dragega brata, ujca in svaka

JOŽETA ARKA

iz Nemške vasi 24

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v tistih težkih trenutkih, sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala velja članom Prostovoljnega gasilskega društva Nemška vas, gospodu kaplanu za opravljeni verski obred, pevcem ter sodelavcem v podjetju.

Brat France in sestra Milka z družino

*"V življenju nimamo nikogar in nič,
kar bi bilo večno.
Vse nam je dano samo za določen čas,
tudi ljudje, ki jih imamo radi."*

Metka Klevišar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, ata in tasta

JOŽEFA KOSA

upokojenega učitelja
iz Ribnice

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, podarjene maše, sredstva v humanitarne namene, cvetje in sveče.

Hvala gospodu profesorju Ivancu za poslovljni govor, gospodu Ipavcu in vsem ostalim duhovnikom za lepo opravljen obred, pevcem in vsem ostalim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti v Hrovači.

Vsi žalujóči

*"V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori
in tvoj nasmeh med nami živi."*

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi ljubega moža, dobrega očeta, brata, tasta in ata

JOŽETA GOVŽETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem.

Posebna zahvala osebju ZD Ribnica, gospodoma Ipavcu in Levstku za lepo opravljen obred, pevcem za ganljivo zapete pesmi ter gasilcem za izkazano čast.

Iskrena hvala gospodu Tonetu Petku za vso pomoč in požrtvovalnost. Hvala za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, svete maše in sveče.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujóči vsi njegovi

Občina Ribnica ponovno objavlja na podlagi 7. čl. Statuta Občine Ribnica (Ur.l. RS, 37/00 in 58/03)

JAVNO DRAŽBO

ZA ODDAJO PROFITNEGA STANOVANJA V NAJEM na naslovu KNAFLJEV TRG 2, RIBNICA

I.

V najem se odda trisobno stanovanje v I. nadstropju na naslovu Knafeljev trg 2 v Ribnici v izmeri 70,59 m².

II.

Izključna cena mesečne najemnine je 59.000,00 SIT. Ta znesek ne vključuje drugih stroškov, povezanih z uporabo stanovanja (ogrevanje, voda, elektrika ipd.)

III.

Udeleženci morajo pred pričetkom javne dražbe plačati varščino v višini enomesečne najemnine na transakcijski račun Občine Ribnica: 01304 - 0100005476, sklic 00 360 - 01- 2003 ali pri blagajni Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3.

IV.

S potrdilom o plačilu varščine se dražitelj izkaže pred pričetkom dražbe. Uspelemu dražitelju se varščina upošteva kot vnaprej plačana najemnina. Ostalim udeležencem se varščina vrne brez obresti najkasneje v treh dneh po javni dražbi.

V.

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe. Pooblaščenca pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje, fizične osebe pa potrdilo o državljanstvu.

VI.

Uspeli dražitelj mora skleniti najemno pogodbo v osmih dneh po končani dražbi. Če dražitelj pogodbe po svoji krivdi ne podpiše v postavljenem roku, se šteje, da je odstopil od najema, vplačana varščina pa zapade najemodajalcu.

VII.

Pred vselitvijo v stanovanje je dolžan najemnik plačati najemodajalcu znesek 300.000,00 SIT, kar je kavcija za morebitno povzročeno škodo v stanovanju ali morebitne neporavnane obveznosti. Ta znesek mu bo najemodajalec vrnil z obrestni po obrestni meri 3% v roku osmih dni po prevzemu stanovanja in ugotovitvi, da je najemnik stanovanje uporabljal v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter da so poravnane vse obveznosti do najemodajalca.

VIII.

Javna dražba bo 9.12.2003 ob 12.00 uri v sejni sobi Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3.

IX.

Ogled stanovanja je možen dne 09.12.2003 med 8.00 in 10.00 uro. Dodatne informacije lahko dobite po tel. številki 01/ 837-20-28.

OBČINA RIBNICA

INLES - lesena okna in vrata med "top" v Nemčiji !

V oktobrski številki vodilne nemške revije "Marketingmagazin-BAU" za stavbno pohištvo je bila objavljena tržna analiza najpomembnejših ponudnikov lesenih oken in hišnih vrat na nemškem trgu. Tržna analiza obsega predvsem primerjavo funkcionalnih lastnosti in pestrost programa posameznih proizvajalcev. Analiza obravnava sicer samo 35 pomembnejših ponudnikov iz Nemčije, Avstrije, Švice, Francije, Švedske in Slovenije. Iz Slovenije je naveden samo en proizvajalec lesenih oken in vhodnih vrat, to je Inles d.d.-Ribnica. To je gotovo veliko priznanje za Inles d.d. in slovensko stavbno pohištvo oz. gospodarstvo. Predstavitev ponudbe Inlesa se prične z naslovom: "Isarholz se odlikuje z bogastvom ponudbe - tudi z rešitvami za nenavadne želje kupca." V analizi se dalje ugotavlja, da "Inles-Lesco-Group" proizvaja pod blagovno znamko "Isarholz" za evropski trg atraktiven program lesenih oken in vhodnih vrat, ki je del njene celovite ponudbe stavbnega pohištva iz lesa, PVC-ja, aluminija in iz kombinacij posameznih materialov. Inlesov prodajni program omogoča prodajnim partnerjem, da lahko ustrezajo rastočim zahtevam kupcev, ki imajo tako možnost tudi individualnega oblikovanja svojega stanovskega prostora. Številni Inlesovi trgovski partnerji iz Nemčije, ki so si že ogledali podjetje, pritrjujejo, da se Inles lahko po opremljenosti in organiziranosti primerja z nemškimi proizvajalci stavbnega pohištva.

Za proizvodnjo uporablja stroje in naprave renomiranih nemških in italijanskih proizvajalcev kot tudi materiale in komponente večinoma nemškega porekla. Inles je tudi edino slovensko podjetje, ki je član nemškega RAL-združenja za kakovost lesenih in združenja za kakovost plastičnih oken oz. je imetnik RAL-znakov kakovosti za lesena in PVC - okna. Še v tem letu pa načrtuje, da pridobi RAL-znak kakovosti tudi za program oken les-aluminij. Široko paleto izdelb programa lesenih oken dopolnjuje še izredno bogata paleta lesenih vhodnih vrat s ca. 1000 modeli, v klasičnem in modernem stilu. Kljub tako bogati ponudbi vrat pa se 30-40 % vrat naredi po individualnih željah kupcev. Inles oz. hčerinska firma Lesco GmbH&Co.KG se je letos preselila v nove prostore v Münchnu, kjer je tudi velik in bogato opremljen razstaveni prostor, ki je trgovskim partnerjem na razpolago za pospeševanje prodaje in navdih za opremo njihovega razstavnega prostora. Takšna predstavitev ribniškega Inlesa v ugledni nemški marketinški reviji je plod načrtnega tržnega pristopa podjetja in uspeh, zlasti v pogojih izredno zaostrene konkurence na nemškem trgu, ker se je letni volumen prodaje oken na tem trgu glede na leto 1995 skoraj prepolovil. Inles se torej kljub izredni konkurenci na nemškem trgu uspešno postavlja ob bok domači in mednarodni konkurenci.

Inles d.d., Ribnica
vodja stikov z javnostmi
Franc Mihič

DROGE!

INFORMATIVNA PISARNA

vsak drugi in četrti ponedeljek
v mesecu od 17. ure do 18.30 v prostorih
Centra za socialno delo Ribnica,
Škrabčev trg 17

(nad Kmetijsko zadrugo v II. nadstropju).

V informativni pisarni deluje predstavnica Društva UP iz Ljubljane, ki v društvu vodi projekt "Starši staršem" in ima lastno izkušnjo starša zasvojenega otroka. Sodelujejo tudi drugi prostovoljci.

Informativna pisarna naj bi staršem in vsem, ki jih ta problematika zanima, nudila informacije:

- kako prepoznati, da ima otrok težave z drogo,
- spremembe v vedenju,
- kaj lahko naredijo starši,
- možne oblike pomoči itd.

Majda Vrh,
direktorica Centra za socialno delo

Podjetniške informacije

KAKO UČINKOVITEJE PRIDOBIVATI SREDSTVA IZ PROGRAMOV EU?

SLOVENSKO GOSPODARSKO RAZISKOVALNO ZDRUŽENJE, 6, Av. Lloyd George B-1000 Bruxelles, Belgija, tel: +32 2 645 19 10, fax: +32 2 645 19 17, <http://www.sbra.be>.

Z vstopom Slovenije v EU bo sposobnost pridobiti sredstva iz programov EU za podjetja še dragocenejša kot danes. Že zdaj je na voljo sorazmerno veliko programov, za sredstva iz njih pa se slovenska podjetja za zdaj še nerada potegujejo.

Kakšna sredstva iz EU so na voljo slovenskim podjetjem?

Poznamo več kategorij financiranja podjetij: predpristopno pomoč, posojila Evropske investicijske banke, finančno pomoč prek ustreznih programov EU in financiranja raziskovalno-razvojne dejavnosti. Vsaka od štirih kategorij financiranja ima svoje značilnosti, te pa se med seboj močno razlikujejo. Pristopna pomoč (102 milijard tolarjev za obdobje 2004-2006) je usmerjena prek enotnega državnega programa, ki obsega prioritete projekte, za katere bo Unija prispevala del potrebne investicijske denarja.

Kako lahko podjetja omenjena sredstva pridobijo?

Po eni strani z vključitvijo v enotni državni razvojni program, za katerega je odgovorno Ministrstvo za gospodarstvo, po drugi pa z individualnimi vlogami ali sodelovanjem v večjih projektih, kot je program Craft, katerega je samo lani sredstva za skupno dejavnost raziskav in razvoja v okviru 1.004 projektov izkoriščalo kar 5.443 malih in srednjih podjetij.

Katera sredstva so namenjena malim podjetjem in v kolikšni vrednosti?

Mala in srednja podjetja z manj kot 250 zaposlenimi lahko konkurirajo v več programih, predvsem v "finančnem programu za mala in srednja podjetja" (tako imenovani SME Finance Facility) ter v programu Craft. Višina sredstev se razlikuje od programa do programa in je seveda odvisna od konkretnega projekta. Skoraj brez izjeme pa je treba zagotoviti lastno udeležbo v skupnih stroških projekta, praviloma od 30 do 50 odstotkov.

Na kakšen način se je za sredstva najbolje potegovati?

Najprej je treba pridobiti informacije o teh možnostih oziroma ustreznih programih. Na spletnih straneh različnih domačih in tujih institucij ter v uradnih listih je mogoče najti številne domače in tuje razpise, vendar pa je njihovo spremljanje zamudno, poleg tega vsak razpis ni primeren za

Javni razpis

za izbor lokalnih zaposlitvenih programov - javnih del v Republiki Sloveniji za leto 2004. Kontaktni naslov: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Glinška 12, 1000 Ljubljana, Objavljeno: Uradni list RS, št. 107-108/2003, str. 6581

Predmet razpisa: Predmet javnega razpisa je izbor lokalnih zaposlitvenih programov - javnih del za leto 2004, ki so namenjeni spodbujanju razvoja novih delovnih mest in ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti brezposelnih oseb ter se organizirajo zaradi izvajanja socialno-varstvenih, izobraževalnih, kulturnih, naravovarstvenih, komunalnih, kmetijskih in drugih programov.

Rok za oddajo prijave: 25.11.2003, po tem datumu pa v letu 2004 vsakega 5. v mesecu. Zadnji rok za predložitev vlog je 5. 10. 2004. Celoten razpis: Podrobnosti razpisa najdete na spletni strani: <http://www.ess.gov.si/html/elementi-okvirjev/F-aktualno.htm>

vse ciljne skupine. Zato vam lahko predlagamo obisk strani www.pcmg.si, kjer vam je pod menujem RAZPISI ponujen izbor primernih aktualnih domačih in tujih razpisov ter javnih pozivov. S tem smo želeli tudi prihraniti vaš dragoceni čas, ki ste ga doslej porabili za iskanje na številnih naslovih.

EVROPSKI PROGRAMI ZA MALA IN SREDNJA PODJETJA

Programi Evropske unije za mala in srednja podjetja so namenjeni predvsem njihovim povezavam v EU, pospeševanju inovativnosti in raziskovalnim prizadevanjem. Pri večini programov gre za sofinanciranje, kar pomeni, da podjetja prek programov dobijo finančno podporo, vendar morajo zagotoviti tudi lastne vire - večinoma okrog 50 odstotkov dovoljenih stroškov projekta, ki pa niso nujno vsi stroški. Naj omenimo le nekaj večjih programov EU, kamor lahko svoje projekte že zdaj prijavljajo tudi slovenska podjetja.

Šesti okvirni program EU

V obdobju 2002-2006 poteka šesti okvirni program, ki je najboljšežnejši program EU in katerega skupni proračun znaša 17,5 milijarde evrov. Najmanj 15 odstotkov vseh sredstev je namenjeno malim in srednjim podjetjem. V okviru tega programa Evropska unija financira raziskovalno-razvojne projekte, katerih namen je tehnološki razvoj na enem od prednostnih področij, ki so objavljena na spletni strani programa.

LIFE

Program je namenjen finančni podpori projektom, ki bodo pripomogli k razvoju, izboljšavam ter uresničevanju okoljske politike in pravnega reda Evropske skupnosti. V okviru tega programa Evropska unija financira predvsem demonstracijske projekte, to pomeni projekte, pri katerih so recimo laboratorijske raziskave že izdelane, idejo pa je treba preizkusiti še v pristnem okolju.

Eureka

Eureka je namenjena predvsem pospeševanju tehnološkega razvoja industrije in spodbujanju sodelovanja med državami članicami EU. Prijavljeni projekti morajo biti inovativni in tržno usmerjeni, sodelovati pa morata vsaj dve organizaciji iz dveh držav članic, od katerih vsaj ena deluje v industriji. Razpis za ta program je stalno odprt, kar pomeni, da se projekti kadarkoli prijavi na ministrstvo za gospodarstvo. Slovenskim organizacijam, ki se vključijo v projekte Eureka, ministrstvo za gospodarstvo odobri subvencijo do 25 odstotkov slovenskega deleža v projektu oziroma največ 12 milijonov tolarjev na leto.

eVsebine/eContent

Glavni namen programa je spodbujanje razvoja, uporabe in distribucije evropskih digitalnih vsebin v globalnih omrežjih ter promoviranje jezikovne in kulturne raznolikosti v informacijski družbi. Program spodbuja povezovanje javnega in zasebnega sektorja ter ponuja denarno podporo trem tipom projektov s področja povezovanja partnerjev, širjenja rezultatov in študijam trga za možnimi priložnostmi. Za ta program je za obdobje 2001-2005 namenjeno sto milijonov evrov.

Leonardo da Vinci II

Program podpira posameznike, ki si želijo praktičnega usposabljanja v tujini, ter poteka med letoma 2000 in 2007. Prijavljajo se lahko podjetja v javnem in zasebnem sektorju, socialni partnerji, izobraževalne organizacije, univerze, javna uprava, raziskovalni centri in instituti. Vrednost financiranja je odvisna od tipa projekta, za posamezni projekt pa namenljajo med pet tisoč in dvesto tisoč evri.

Pripravil Področni center za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, 8369-753, GSM 041/436-233,

na osnovi spletne dokumentacije, ki jo pripravlja: Informacijsko raziskovalni center Celje, Ulica XIV. divizije 12, 3000 Celje. Za natančne podatke si oglejte celotne razpise v Uradnih listih ali na spletnih straneh (www.pcmg.si).

AVTOPRALNICA

za osebna, kombi in tovorna vozila
Prigorica, ob glavni cesti Ribnica - Kočevje

odprto
od jutra do večera

ugodne cene
Za prvo pranje
darilo

PRIDITE
IN
SE PREPRIČAJTE!

GOSTINSTVO - TURIZEM
PUGELJ

Alojz Pugelj s.p.
Lepovče 23, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665
GSM: 031/760-697

Silvestrovanje in novoletni ples

z ansamblom **CAN - CAN**

Leto 2003 se počasi izteka in zopet so tu veseli decembrski dnevi.

Želimo si, da bi vam pričakovanje novega leta ne pomenilo odvečnega opravila, ampak zabavni dogodek, ki bo popestril decembrske dni. Vabimo vas v našo družbo v želji, da preživimo čudovite božične in novoletne praznike skupaj z vami.

Božiček že pripravlja darila!

Ostane vam le še, da nas obiščete in za lepo slavnostno pogrnjeno mizo, polno dobrot, z nami in vašimi najbližjimi nazdravite novemu letu.

Vse podrobnejše informacije in rezervacije
so vam na voljo na naših telefonih.

Veselimo se vašega obiska in
vas s spoštvanjem pozdravljamo!

RENAULT**LAGUNA II****MEGANE****CLIO**

V mesecu novembru vam pri nakupu vozil Twingo, Clio, Thalia, Megane II. (Berline in Coupe), Laguna in Kangoo po sistemu staro za novo priznamo do 400.000 SIT več za vaše rabljeno vozilo.

Vozila Renault imajo 2-letno garancijo brez omejitve kilometrov, 3-letno garancijo na lakirane dele in 12-letno garancijo na karoserijo. Servisni intervali na 30.000 km ali na 2 leti.

Renault Financiranje

V mesecu novembru posebno ugodno financiranje - brez stroškov odobritve in zavarovanja kredita.

AVTOCENTER**IRUFAC** d.o.o.**POOBLAŠČENI ZASTOPNIK ZA RENAULT**

Cesta na Ugar, Ribnica, tel.: 8369-956, 8369-957, fax: 8369-958

Delovni čas vsak dan od ponedeljka do petka od 8-12 in 13-17

Ob Mahovniški c. 3, Kočevje, tel.: 8954-042, 8954-666, fax: 8955-444

Delovni čas: 8 - 12, 13-17, sobota 9 - 12

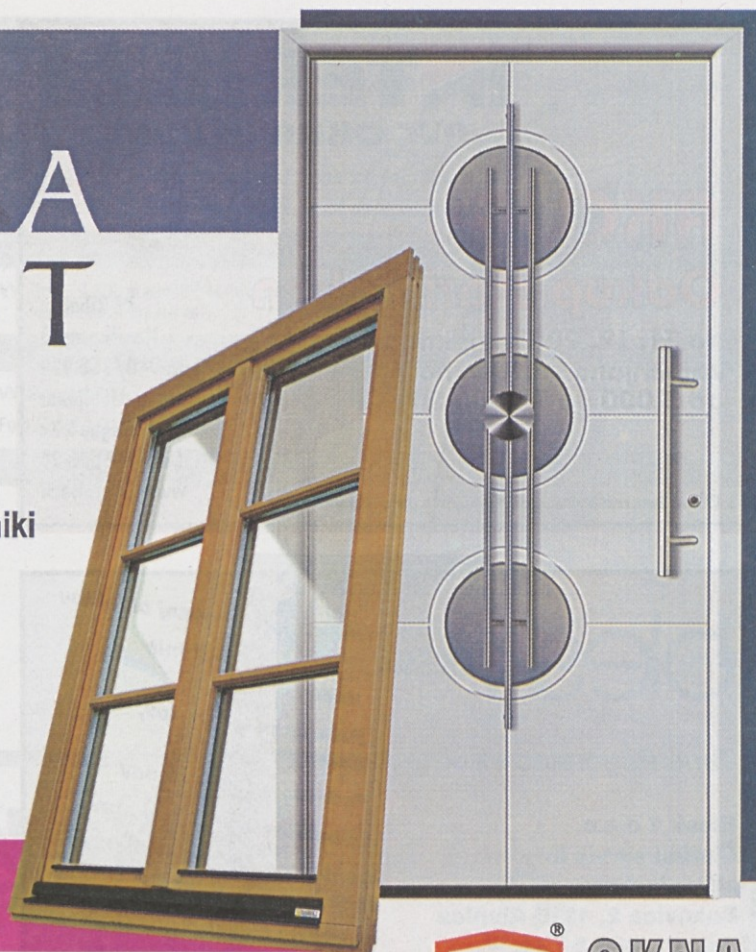
**VRHUNSKA
KAKOVOST**

- lesena okna in vrata
- les/aluminij okna
- pvc okna in vrata
- aluminij okna in vrata
- pvc/ aluminij okna
- polkna, rolete, komarniki

Odlično tesnenje - visoka stopnja varnosti
- okna in vrata izdelana po vaši želji

Svetovanje - izmera - montaža - servis
brezplačen prevoz do 100 km - 5% gotovinski popust
- ugodni kreditni pogoji

Za izdelke po naročilu, v času od 1.12.03 do 29.2.04

10% zimski popust

INLES d.d., Kolodvorska 22, 1310 Ribnica, www.inles.si, e-mail: info@inles.si
Maloprodaja Ribnica, tel.: 01 8377 162, fax: 01 8377 331

inles**OKNA
VRATA**

VULKANIZERSTVO OSVALD RIBNICA

Jože Osvald s.p.
1310 Ribnica, Tel.: 01/836-35-48, GSM: 041/719-548

Največja izbira zimskih avtoplaščev vseh dimenzij.

GOODYEAR

DEBICA

Brahma

LASSA

DUNLOP

Sava
Sava Tires

ALU in kovinska platišča

Razprodaja zimskih avtoplaščev iz zaloge

TRADICIJA - KVALITETA

Urban Pelc s.p.
Škrabčev trg 27,
1310 Ribnica

MIKLAVŽEVANJE

sobota, 6. 12. 2003, ob 17. uri
Miklavževa delavnica in program
za otroke, prihod Miklavža
OBVEZNE REZERVACIJE

Predbožični "GRAMPAMPOLI VEČER",
kjer nad kozarčkom z domačim žganjem topimo kocke
sladkorja. Domače žganje, oplemeniteno s prežganim
sladkorjem, je najboljšo zdravilo (cepivo)
zoper zimski prehlad (gripo).

Dnevno 5 - 7 vrst malic, 13. malica brezplačno
1 malica vsak dan brez mesa

Rezervacije, predhodna naročila na
GSM: 040/620-655, tel.: 01/836-25-49

Rezervacije za zaključene družbe, obletnice,
svetovanje ob naročilu

Odprto vse dni v tednu od 8. do 15. ure
in od 17. do 22. ure.

INTERALTA

PVC OKNA IN VRATA

AKCIJA:
Odkup starih oken

do 31. 12. 2003 nudimo za vsako
zamenjano staro okno
od 3.000 do 12.000 SIT

PE Ribnica:
Nemška vas 3
Tel.: 040/258-924
Ljubljana:
Stegne 21 c
Tel.: 01/511-16-24
www.interalta.si

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja

Računovodski servis

Jana Oražem s.p.

Škrabčev trg 27, 1310 Ribnica,
gsm: 040/ 710 955, fax: 01/ 8362 549

blesk

Tone Pogorelec

Blesk 2 d.o.o.
Čistilni servis in
slikopleskarstvo
Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel.: 01/836 99 33,
fax: 01/836 99 34,
gsm: 031/647 188,
E-mail: blesk2@amis.net

- Slikanje stanovanj objektov
- Izdelava epoksidnih tlakov
- Polaganje laminatov, parketov
- Polaganje toplih podov
- Obnovitev starih parketov
- Generalna čiščenja objektov vseh vrst
- Tedenska čiščenja stanovanj
- Globinsko čiščenje preprog
- Brušenje in zaščita naravnega in umetnega kamna

ELSTAR

SERVIS

Starc Matjaž s.p.
Goriča vas 86, 1310 Ribnica
tel.: 836 26 29
GSM: 041/612 590

Garažna in industrijska
avtomatska vrata
na daljinsko upravljanje

Protipožarna vrata

Notranja kovinska vrata

Pogoni za vrtna vrata

OPTIKA ANITA
 Majnikova 1, Ribnica
 (poleg SANOLABORJA)
 Tel.: 83 61 128
 V ZDRAVSTVENEM DOMU RIBNICA

MicroERA
 ODKLEPANJE GSM APARATOV
 NA VSA OMREŽJA
 MicroERA Jože Šilc s.p., Merharjeva 3, 1310 Ribnica
 Tel.: 8373 116, fax: 8373 117, GSM: 041/402-779
 e-mail: Info@microera-sp.si, microera@siol.net, http: www.microera-sp.si

Pekarna HRAM
 Ta dobri kruhek
 so spekle zlate roke
 in babičin recept
 tel.: 8955-558

OPTIK
 JANEZ POZNIČ s.p.
 Vrvarska 3
 1310 Ribnica
 TEL.: 01/83 60 367
 Delovni čas: vsak dan od 9h do 19h, sobota zaprto

**DOBRA HRANA
 IN PIJAČA SE PRI
 URŠNJAKU OBRAČA!**
 SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE, OBLETNICE, POROKE

Slikopleskarstvo BOJC
 Peter Bojc, s.p.
 Humec 24, 1331 Dolenja vas
 Tel.: 01 8364-533
 GSM: 041 712 103

INS SAT - antenski sistemi
 Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica 8360-657, 041 761-769

MONTAŽA - ANDOLJŠEK
 PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI
 KNAUF
 Armstrong
 RIGIPS
 Hrovača 6
 1310 RIBNICA
 Mbt.: (041) 647 226
 Tel.: (01) 8363 089

VOZILA NA ZALOGI
 VW Polo 1.2 47 kW, 1.9 47 kW comfortline, 5V, meh. klima, dnevne luči, ABS, zrcal. srebrna barva, radio beta
 VW Golf 1.4 55 kW, 1.9 SDI 50 kW ocean, 5V (EUROTAX + 250.000 SIT)
 VW Touran 1.9 TDI basis, climat. klima, dnevne luči, rolo letve strešne
 VW Passat lim. 1.9 TDI 96 kW, trendline, tehnik paket, dnevne luči, exclusive

TESTNA VOZILA
 VW Golf 1.9 SDI, ocean, 5V, tehnik paket, dnevne luči, el. paket, radio Beta, srebrne kovinske barve

RABLJENA VOZILA
 VW Bora 1.9 TDI comfortline, senzor za dež, letnik 1999
 Ford Fiesta 1.3

Posebni užitki?
 Da, če govorimo o Passatu exclusive.

- aluminijasta platišča »road america«
- strežnik za šest zgoščenk v armaturni plošči
- večfunkcijski, usnjen volan za upravljanje radijskega sprejemnika in tempomata
- prihranek 450.000 SIT

Passat exclusive

PORSCHE
 KREDIT IN LEASING

RANDELJ
 AVTOHIŠA

Mahovnik 2, 1330 Kočevje
 telefon 01 8951 488, telefax 01 8955 240
 e-mail: damijan.randelj@porsche.si
 salon in delavnica pon.- pet. od 7. do 18. ure
 sobota salon od 8. do 12. ure

Gospodarska
 vozila

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO HIŠE:

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskimi lokalom 11 x 18 m, obnovljena 1980 in gospodarskim poslopijem 12 x 14 m, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.

- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša 14 x 12 m, zgrajena 1932, velikost parcele 1395 m², el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (94.000 EUR).

- SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša s poslovnim prostorom 37 m² - trgovina 10 x 11 m, zgrajena 1930 in gospodarsko poslopije 10 x 22 m, vel. parc. 608 m², zemlj. 162 m², klas. ogrevanje, el. voda. Cena za stan. hišo in posl. prostor 12,3 mio SIT ali 58.500 EUR, za gospodarsko poslopije pa 6,8 mio SIT ali 32.500 EUR.

- OSILNICA - Padovo, kmetijska primerna za vikend - stan. hiša 6 x 7 m, zgrajena 1931, in nekaj gozda, njiv, travnikov in pašnikov v skupni izmeri 8,5 ha. Cena 9.988.000 SIT ali 44.000 EUR.

- LOŠKI POTOK, Gora - Kržeti, stan. stavba, 11 x 12 m, zgrajena 1980, III. gradb. faza z gospodarskim poslopijem in travnikom, v skupni izmeri 2782 m², cena 5,7 mio SIT ali 25.000 EUR.

- STARA CERKEV - Koblarji, novejša stan. hiša, 9 x 11 m, zgrajena 1980, kompletno opremljena, dve garaži, CK ogrevanje na olje, vel. parc. cca 1000 m², takoj vseljiva, lepa lokacija, cena 18,0 mio SIT ali 78.500 EUR.

- STARA CERKEV - stanovanjska stavba, vel. 12 x 10 m, zgrajena 1980, novejša, III. gradb. faza, z vso dokumentacijo, cena 11,4 mio SIT ali 49.000 EUR.

- RIBNICA - Rakitnica stanovanjska hišica 6 x 8 m, obnovljena 1999, z drvarnico in garažo, vel. parcele 714 m², zanimiva lokacija, cena 12,4 mio SIT ali 53.500 EUR.

- KOČEVJE - strogi center, poslovno stanovanjski objekt 12 x 10 m, obnovljen 1994, velikost parcele 147 m², v obratovanju (trgovina, servis, stanov.), 3 etaže, uporabna površina cca 300 m², cena 26 mio SIT ali 112.069 EUR.

- KOČEVJE - Gorenje, stan. hiša z delavnico, zgrajena 1984, velikost 12 x 10 m, vel. parc. 1311 m², takoj vseljiva, cena 23,12 mio SIT ali 98.000 EUR.

- LJUBLJANA - Pod Šmarno goro, stanovanjska hiša, 10 x 10 m, zgrajena 1949, vel. parc. ca. 800 m², plin, kan., tel., takoj vseljiva, cena 48 mio SIT ali 203.390 EUR.

STANOVANJA:

NOVO V RIBNICI - več novozgrajenih stanovanj v centru Ribnice, cena za m² po dogovoru, rok vselitve približno 4 meseca.

- RIBNICA - center, trosobno stanovanje 78,66 m², zgrajeno 1975, IV. nadst. TEL, CK, cena 13,1 mio SIT ali 58.000 EUR.

- KOČEVJE - center, dvosobno, 50,35 m², zgrajeno 1965, v

visokem pritličju, klas. ogrevanje, KTV, TEL, cena 6,8 mio SIT ali 29.122 EUR.

- RIBNICA - center, dvosobno cca 60 m², 3. nadstropje, zgrajeno 1976, CK, KTV, vpisano v ZK, cena 10,8 mio SIT ali 45.957 EUR, vseljivo v dveh mesecih.

POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - center, na Škrabčevem trgu prodamo novozgrajeni poslovno stanovanjski objekt, IV. podaljšana faza, 7 x 25 m, zgrajen 1994, 940 m² neto površine, velikost parcele 748 m², cena 96 mio SIT ali 445.000 EUR.

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskimi lokalom 11 x 18 m, obnovljena 1980 in gospodarskim poslopijem 12 x 14 m, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.

- KOČEVJE - Industrijska cona, novejši poslovni prostori v izmeri cca 450 m², 14 x 12 m, zgrajen 1997, z urejeno dokumentacijo za proizvodnjo (mina dejavnost), 14 parkirnih mest, vsa infrastruktura, cena 63,95 mio SIT ali 273.876 EUR, v račun vzamemo tudi stanovanje v Ljubljani, uporaba takoj.

GRADBENE PARCELE:

- RIBNICA - Hrastje, več gradbenih parcel, različnih velikosti, prodamo. Cena 3.200,00 SIT/m², ali 14 EUR/m².

- ORTNEK, več gradbenih parcel, različnih velikosti z lokacijskim dovoljenjem, cena za m² 4.530,00 SIT ali 20 EUR.

- DOLENJA VAS, ob glavni cesti, gradbena parcela cca 30 a, z veljavnim gradbenim dovoljenjem, EL. voda na parceli, cena 9,9 mio SIT.

- GORNJE LEPOVČE - zadiljiva parcela, vel. 920 m², a cena 3.16 mio SIT ali 13.500 EUR.

ODDAMO V NAJEM

POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - strogi center, 3 lepo urejene pisarne z uporabnim dovoljenjem, skupna velikost 75 m², vsajlivo takoj, cena najema po dogovoru.

- RIBNICA - bivši RIKO, posl. prostor v nadst., vel. 429 m², ki zajema sobo 391 m², pisarno 19 m², in garderobo 19 m². Tovorno dvigalo, nos. 1.000 kg, CK, el., voda. Cena najema za m² 3,5 EUR ali 793 SIT.

- KOČEVJE - tri pisarne, opremljene, varovane, v pritličju, vel. cca 63 m², 21 m² in 16 m², CK, vsa dokumentacija - uporabno dovoljenje, cena po dogovoru.

- RIBNICA - Breg, oddamo trgovski lokal z vso dokumentacijo na frekventni lokaciji, velikost ca 63 m², cena 69.000 SIT, garancija, sprotno plačilo.

- RIBNICA - center, gostinski lokal v obratovanju, vel. ca 45 m², novejši, 1990, cena 105.480 SIT ali 450 EUR mesečno, predplačilo - garancija.

AKCIJA

SEAT CORDOBA

popust od 470.000 SIT dalje
za vozila letnik 2003

NUDIMO PORSCHE
KREDIT IN LEASING

Prodaja in servis vozil SEAT

Joras Center

Ob železnici 7, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure

MOTOMAN robotec d.o.o.

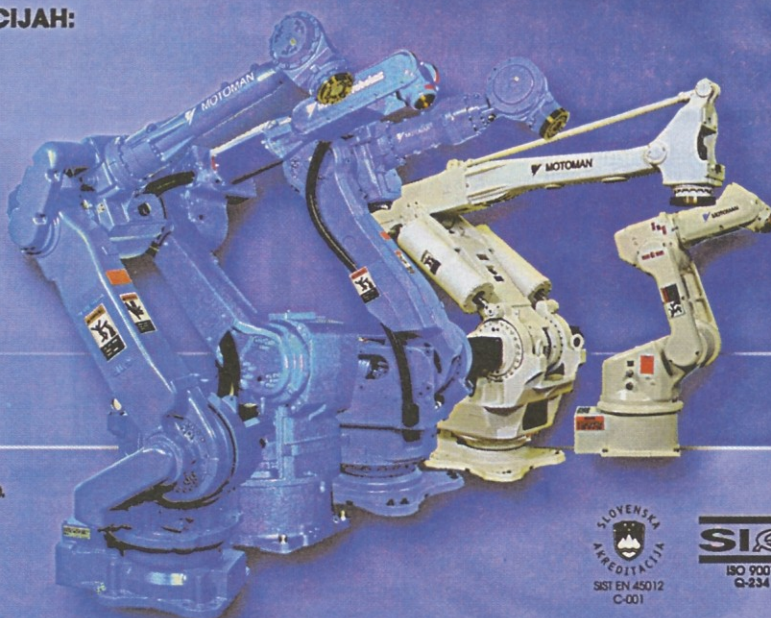
Robotizacija In avtomatizacija v Industriji

PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE V INDUSTRIJI

Šest osni členkasti roboti iz družine MOTOMAN, nosilnosti od 3kg- 500kg, ki jih krmili visoko zmogljiv krmilnik XRC, ki edini na svetu omogoča sinhrono krmiljenje štirih robotov hkrati, ozlo- ma lahko zvezno krmili 27 robotskih osi.

IDEALNA REŠITEV V APLIKACIJAH:

- OBLOČNEGA VARJENJA
- UPOROVNEGA VARJENJA
- STREGE
- PLAZEMSEGA IN LASERSKEGA REZANJA
- POLIRANJA
- PALETIRANJA
- BRUŠENJA
- LEPLENJA

MOTOMAN robotec d.o.o.

Lepovče 23, 1310 Ribnica
tel.: +386 (0)1 83 72 410
faks: +386 (0)1 83 81 243
e-mail: info@motomanrobotec.si
www.motomanrobotec.si

ODPRITE VRATA, ODPRITE SRCA

Ob koncu leta, ki se izteka, bi se vam rad zahvalil za vse, kar ste dobrega storili za naše gasilce. Upam, da smo izpolnili vaša pričakovanja in svoje poslanstvo, zaradi katerega smo včasih tudi izpostavili svoje življenje. To predvsem zaradi pomanjkanja in zastarelosti opreme, za nabavo nove pa ni posebnega posluha.

V novem letu 2004 želimo ribniški gasilci vsem krajanom kot tudi vsem občanom občine Ribnica

zdravo, mirno in uspešno novo leto in da bi bili kančka vašega uspeha deležni tudi gasilci z boljšo in varnejšo opremo.

Zato odprite svoja vrata gasilcem, ki vam bodo tudi letos prinesli svoj koledar in vam voščili za novo leto.

Za gasilce PGD Ribnica Matjaž Virant, predsednik

SEZNAM DAROVALCEV ZA NOVE GARAŽE

PGD RIBNICA

Darovano do 10. novembra 2003

Zap.š t.	DAROVALEC	VRSTA PRISPEVKA	VREDNOST SIT
1	Rudež Jurij	Gotovina	270.170
2	Škrabec Stanislav	Gotovina	300.000
3	Škrabec Janez	Gotovina	500.000
4	Ministrstvo za obrambo Zaščita in reševanje	Gotovina	3.800.000
5	Gozdarstvo Grča	Les 3 m ³	45.000
6	ITPP	Gasilni aparati	52.000
7	Elektro »PANJ« Pucelj Andrej s.p. Goriča vas	Elektromontažna dela v vrednosti	70.000
8	Avtoprevoz Lesar Andrej Bukovška ul. 6	Prevoz žaganega lesa	30.000
9	Mizarstvo Tanko, Hrovača 22	Gotovina	50.000
10	Tamis d.o.o. Kurirska pot 9 Burger Marko	Fotografske usluge- vaja v Ribnici, oktober 2002	
11	ARLES Dolenji Lazi	Skobljanje desk za ostrešje	18.000
12	Izkopi in prevozi Ilc Janez Dolenji Lazi	Izkop dvorišča pri garažah	
13	MERKATOR d.d., Poslovni sistem	Gotovina	100.000
14	RIKO KOR	Okviri za kopelit stekla v garažah	
15	Ministrstvo za obrambo, Zaščita in reševanje	Gotovina	1.500.000

Med invalidi in z njimi

NOVOLETNO SREČANJE

Društvo invalidov Ribnica je v mesecu oktobru organiziralo nakupovalni izlet v Veliko Kladušu, katerega se je udeležilo 22 članov.

V mesecu novembru pa smo organizirali še nakupovalni izlet v Lenti, na katerem pa nas je bilo za poln avtobus, to je 51 članov.

8. novembra smo organizirali srečanje invalidov z martinovanjem na turistični kmetiji "Šuklje" pri Metliki. Pred tem smo si ogledali še nekaj kulturnih znamenitosti, bili na pokušini vin in plesali pozno v večer. Martinovanja se je udeležilo 45 članov društva.

Društvo invalidov Ribnica organizira v mesecu decembru novoletno srečanje svojih članov v nedeljo, 28. decembra ob 13. uri, v Gostišču Pugej v Ribnici.

Prijave v zplačilom 2.000,00 SIT sprejemamo v pisarni društva v uradnih urah do vključno 22.12. V ceni je vračunano kosilo in glasba, društvo pa bo posebej prispevalo po eno pijačo za vsakega člana.

Prevoz iz Loškega Potoka in Sodražice lahko po želji tudi organiziramo.

Na novoletnem srečanju ne bomo imeli standardnega srečelova, ampak samo obdaritveni srečelov. Tako prosimo vse člane društva, ki se bodo udeležili srečanja, da pripravijo in s seboj prinesejo darilo v vrednosti ca. 500,00 SIT. Darila bomo oštevilčili in med srečanjem bo vsak izžrebal svoj dobitek. Darila naj bi bila po možnosti domiselna, zanimiva, smešna ali zabavna.

Vse dodatne informacije dobite po telefonu 836-11-69 ali v pisarni društva v uradnih urah, in sicer v ponedeljek in petek od 9. do 11. ure.

*Predsednik društva
Alojzij Mihelič*

ZAHVALA

Skupina za osebnostno rast in Skupina za samopomoč oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju pri Centru za socialno delo Ribnica se iskreno zahvaljuje Občini Ribnica za nakazani denarni znesek v skupni višini 110.000 SIT, namesto cvetja ob smrti Andreje Šulentič, Marije Marolt in obeh staršev gospoda Lada Indiharja, delavca Občine Ribnica.

*mag. Majda Vrh
direktorica Centra za socialno delo,
Ribnica*

KINO IDEAL

Kolodvorska 9a

NOVEMBER 2003

Sobota, 6. december, ob 21⁰⁰

Dobri vojak Šverc

ameriška vojaška komedija

Sobota, 13. december, ob 21⁰⁰

Matrica 3

ameriška ZF akcijska uspešnica

Sobota, 20. december, ob 21⁰⁰

Sleparja

ameriška akcijska komedija

Sobota, 27. december, ob 21⁰⁰

Kajmak in marmelada

slovenska tragikomedijska

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: **REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA**, najkasneje do **9. decembra 2003**.

Pravilna rešitev iz 10. številke Rešeta je:

31. OKTOBER - DAN VARČEVANJA

Med pravnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrajence:

- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme:
KLAVDIJA PRELESNIK, Merharjeva ulica 1, 1310 RIBNICA.
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme:
NEJC CIMPRIČ, Prigorica 20, 1331 DOLENJA VAS.
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme:
MARIJA ĐUKIĆ, Knafljevi trg 12, 1310 RIBNICA.
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme:
BRANKO SMREKAR, Knafljevi trg 11, 1310 RIBNICA.
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme:
TADEJA ŠKULJ, Krnče 2, 1316 ORTNEK.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Kupone za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

FENOMENI

(v športu, pa še kje drugje)

Smo ali nismo...? Ja, itak, da SMO! Pa naj še kdo reče, da smo majhni, mladi, neboljani, neizkušeni, skromni, pa še kaj.

Vsak dan nas na vsakem koraku presenečajo športniki, politiki, umetniki in ne nazadnje 'navadni državljani'. Slovenija naj bi bila po napovedih naših poglavarjev v nekaj letih ena vodilnih članic EU? Kapo dol. Kapo dol pa predvsem pred našimi športniki, ki zastopajo našo državo enakovredno velikim in bogatim narodom.

Še en sanjski podvig našim nogometašem sicer ni uspel, čeprav smo si ga vsi zelo želeli, še zlasti zaradi večnega dvoboja z južnimi sosedi. Ko je po prvi tekmi kazalo še na eno veliko senzacijo malega naroda, smo 'poklekli' na domačem dvorišču. Takoj po tekmi za Bežigradom me je poklical nekdanji reprezentant, prijatelj Sašo Udovič, in se skoraj zjokaj v slušalko: "Mare, to ni res...nimam besed...kakšna neumnost...za Bežigradom so nas premagali... pa še Hrvati...sramota...jest grem zdaj ven na pijačo....nimam besed!" Podoživljal sem njegove občutke po tako pomembni tekmi, ki bi nam ponovno odprla vrata na drugo zaporedno EP. Da nogomet ni le brezglavo branje žoge po travi, že nekaj let dojemajo tudi drugače misleči. Nogomet prehaja iz najbolj pomembne postranske stvari na svetu kar v eno najmočnejših gospodarskih panog. Toliko ljudi kot se na nogometnih stadionih in ob TV-ekranih zbere ob tej igri, se ne zbere nikjer drugje. Že naslednje jutro po nogometni tekmi so razočarano zmajevali z glavami delavci turističnih agencij, trgovci, šivilje...skratka, marsikateri posel je s tem padel v vodo in obrnilo se bo precej manj denarja, kot bi se ga z uvrstitvijo na EP prihodnje leto na Portugalskem. Toda življenje gre naprej, žoga se bo še kotalila, menda v naslednjih kvalifikacijah že na novem stadionu? No ja, spoštovane, spoštovani; ljubitelji in ne ljubitelji žogobrca, pogled v letu 2003 na bežigraske razvaline, s še vedno ročnim semaforjem in analogno uro izpred časa socializma, trava ki je primerna le še za sajenje krompirja... Mi pa za seboj že EP in SP! Ja, fenomen!

Res, če se ozremo še malce naokoli in pogledamo na kakšnih objektih se rojevajo naši asi rokometi, košarke, hokeja, smučanja, smučarskih skokov, plavanja...(Planica, Kranjska Gora, Tivoli, Pohorje itd.)

Ni, da ni. Aktualna politika kar

nekako pozablja na največje ambasadorje razpoznavnosti Slovenije v svetu, ki so ta trenutek vsekakor športniki in ima bore malo posluha, da bi se infrastruktura pri nas vendarle obnovila, saj so od mednarodnih športnih organizacij že resna žuganja skorajda vsem prizoriščem mednarodnih tekmovanj. Tudi v tem smo seveda fenomen.

Edinstveni, edini pa so svoj čas bili naši domači, ljudski glasbeni 'izvozniki', kvintet bratov Avsenik. Pred dnevi smo na TVS lahko uživali ob prvovrstni predstavi ob 50-letnici glasbenega ustvarjanja bratov Slavka in Vilka Avsenik, ki imata na kupe svetovnih uspešnic (več kot 600) in glede prodaje podrla ogromno rekordov (prek 30 mio. plošč). Tistemu, ki se, recimo, namuzne ob teh podatkih češ, 'goveja muzika,...' mu v glavi marsikaj govejega res manjka. Dejstvo je, da imajo Avseniki v Evropi po številu javnih predvajanj z Golico še vedno rekord, do kolen jim ne sežejo niti nekdanji najboljši-poleg Volva, Husquarne in Ingermarja Stenmarka-švedski prodajni artikel Abba s svojimi uspešnicami. Na drugem mestu večne lestvice števila javnih predvajanj pa držijo legendarni Beatli s Hej, Jude.

Avseniki današnjih dni pa so po moji presoji Siddharta. Sicer še niso dosegli statusa izvoznikov, kot ga imajo recimo Laibachi, so pa kot Avseniki od leta 1953: 50 let zatem zasedba z najbolj razpoznavnim, izpiljenim, profesionalnim zvokom in strogo profesionalno izvedbo, ki je pri naših glasbenikih kronično primanjkuje. Poleg vrhunske izvedbe imata obe skupini skupni imenovalec še v nagnjenosti h klasiki. Avsenikova glasba z godalno podporo, Siddhartini zvoki, obogateni s simfoniki RTVS sta seveda balzam za dušo in uho. Mogoče bo kdo mislil, da se narodno zabavna glasba in rock popolnoma izključujeta, vendar to še zdavnaj ne drži (mogoče za ozko usmerjene ljubitelje glasbe). Da ne bo pomote, prepevati Avsenikove pesmi na zabavi z rokerji je prvi 'gušt'.

Spet smo pri fenomenih, ki jih ne primanjkuje tudi v Ribniški dolini. Kar poglejte okrog sebe, potem se sprehodite še v kopalnico in se poglejte v ogledalo. Tale je šele 'ta prav'. Fenomeni vseh dolin, uživajte te napete predpraznične dni in pripravite nekaj zaloge še za kviz, ki vam lahko prinese, no, ne on, temveč Miklavž eno lepo nagrado! Se beremo!

Marko Modrej

MIKLAVŽEV KVIZ

(z orehi, pomarančo in leskovo palico)

Zima je prišla, sneg leti z neba, je narava bela vsa. Urno rokavice na roko, brž pograbi zdaj metlo, veselo 1,2,3, že za hišo debel snežak stoji. Iz daljave zvončki se glase, to zdaj bo zate nekaj in za me.

Se nadaljuje. Do takrat pa vam na vsako vprašanje ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste zanimivo rešitev, povezano z / s ...

1. Pred nami je veseli mesec, poln pričakovanj, pregleda osebnih statistik..., ki se imenuje tudi....

- D osebna inventura
- T adventni čas
- R čas zorenja jagod

2. V času, ki je pred nami, svoje konjičke vprežejo tudi veseli strici, ki razveseljujejo staro in mlado. Prvi bo k nam prcingljjal...

- B zeliščar Ludvik
- E sv. Miklavž
- T sosedov Bine

3. Poleg številnih praznovanj v zadnjem mesecu leta imamo tudi nekaj pomembnih dni. Že v ponedeljek bo...

- R dan za spanje
- K obletnica trgatve
- A dan boja proti aidsu

4. Na vrsti je star slovenski pregovor za mesec december. Pazite, da na ledu ne zletite oz. ne, pregovor je tukaj: Grudna mraz in sneg...

- Z pobeli sleherni breg
- F žurko prinaša vse poprek
- M žita dosti prek in prek

5. Zvezda Danica ali NLP nad Sv. Ano oz. 'debili letijo v nebo', ne nazadnje je lahko to čudo tiskarstva tudi...

- G razpoznavni znak Dunaja
- I prva črka znamke avto plaščev Debica
- H grb don Kihota

6. Bravo, punce! Čista desetka. Odlično 3. mesto na evropskem prvenstvu v Angliji so letos v skupini B-junior osvojile ribniške...

- R mažorete
- Z gobarke
- K tajnice

7. V zadnjem času se v rojstnih listih punčk pojavlja ime Ajda, ki je izpeljanka iz imena...

- J Majda
- D Albina
- K Florentina

8. Ko smo že pri imenih, če je moški Peter, je ženska Petra, ženska različica moškega Jožeta je Jožica. Če pa je moški Mitja, je ženska...

- Z Minka
- A Miša
- Š Marta

9. Je to poslednji jesenski list? Splav z vejo? Lebdeče drevo? Ali pa znak kratice KSS?

- O Kjer sušijo semena
- S Kmetijsko svetovalna služba
- D Krajani samostojnega Slemena

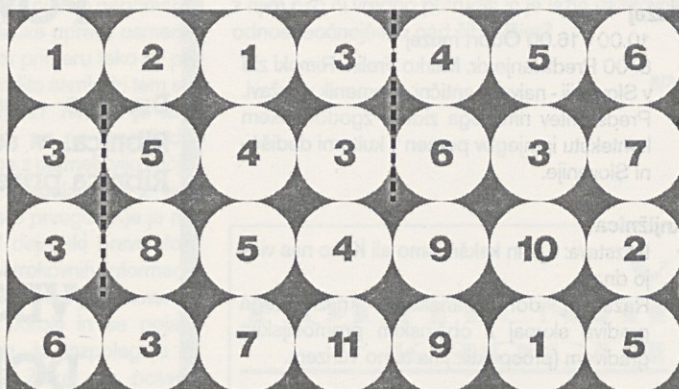

10. V ribniški kino jutri zvečer, 29. novembra, pride prekoceanska uspešnica Ameriška pita -

- K poroka
- Z zaroka
- P snubitev

11. Kot smo začeli, še končajmo z veselim decembrom, ki nosi staro slovensko ime....

- A Veseljak
- H Snežnik
- O Gruden

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 9. decembra 2003.

Med pravilnimi rešitvami bomo ponovno izžrebali 5 lepih nagrad.

MALI OGLASI

Podarimo psičko Dono (bernski planšar), staro 3 leta. Tel.: 031/ 353 487.

Podarimo morskega prašička rjavo-bele barve ter kletko. Tel.: 041/ 567 962.

Prodam otroško stajico in ležeči stolček za otroka od 0 do 6 mesecev. Tel.: 041 / 732 183.

Prodam smučarski dres temno vijolične barve, velikost M, rabljen samo enkrat, cena 6.000,00 SIT. Tel.: 01 / 836 04 57.

Prodam fantovski jesensko-zimski plašč bež barve s podlogo in zadrgo. Očiščen je v čistilnici, malo nošen, za fanta, starega od 18. do 20. let. Cena 10.000,00 SIT. Tel.: 01 / 836 03 54.

Prodam otroško stajico in ležeči stolček za otroka od 0 do 6 mesecev. Tel.: 041 / 732 183.

V bližini Ribnice kupim starejšo stanovanjsko hišo. Tel.: 041 / 395 132.

Kupimo hišo v Ribnici ali okolici, vrednost nakupa do 9 mio SIT (brez posrednika). Tel.: 041/356 416.

Oddam trisobno opremljeno stanovanje v stanovanjski hiši. Tel.: 041/225-362

PRIREDITVE V MESECU DECEMBRU

3. december

TA VESELI DAN KULTURE

Muzej

- 10.00 - 16.00 Odprt muzej
- 8.00 Predavanje dr. Marko Freljih: Rimski zid v Sloveniji - največji antični spomenik v državi. Predstavitel rimskega zidu v zgodovinskem kontekstu in njegov pomen v kulturni dediščini Slovenije.

Knjižnica

- Razstava: Kje in kakšni smo ali Kako nas vidi - jo drugi
Razstava domoznanskega knjižničnega gradiva skupaj z občinskim promocijskim gradivom (prospekti...) na temo Turizem.

4. december

ČAROBNE SVEČKE

Miklova hiša - galerija

Ura: 17.30

Simbolika sveč v pravljici in v vsakdanjemu življenju. Ustvarjalna delavnica: izdelava sveč.

9. december

TA Z DREVESA HRUŠKE STRESA

Miklova hiša - dvorana (2. nadstropje)

Ura: 17.30

Lutkovna predstava gledališča ZAPIK.

11. december

PRAVLJIČNA URA

Miklova hiša - knjižnica v Sodražici

Ura: 17.30

17. december

USTVARJALNICA OB PRAVLJICI

Miklova hiša - knjižnica

Ura: 17.30

18. december

VDC NA OBISKU

Miklova hiša - knjižnica

Ura: 9.45

22. december

NOVOLETNI OKRASKI IZ SLAME

Miklova hiša - dvorana (2. nadstropje)

Ura: 17.30

Slama nekoč in danes. Izdelava novoletnih okrasov iz slame in krasitev novoletnega drevesa.

DRUŠTVO
PODEŽELSKIH
ŽENA RIBNICA

POVABILO!

Društvo podeželskih žena Ribnica, v sodelovanju z JSKD Ribnica prireja

VEČER NA DOMAČEM DVORIŠČU,

ki bo v petek,

28. novembra, ob 19. uri,

v dvorani IDEAL v Ribnici.

Prireditel bo pevsko, plesno in glasbeno obarvana, zato VAS PRISRČNO VABIMO, da z nami preživite prijeten večer.

Nastopali bodo:

Ljudski pevci - fantje s Preske, harmonikarji na frajtonar'ce, Boris Petrovič s svojo tamburico in citrami in Marjan Obranovič, ki ga bo spremljal na kitaro. Otroška folklorna skupina iz Dolenje vasi, Komorni zbor deklet OŠ Ribnica, Metod Jaklič in Ljudske pevke Društva podeželskih žena Ribnice.

Pridite in s seboj povabite svoje prijatelje!

VRTEC RIBNICA

VAS V POČASTITEV
50. OBLETNICE
PREDŠOLSKE VZGOJE V
OBČINI RIBNICA VABI NA
NASLEDNJE
PRIREDITVE
V VESELEM DECEMBRU

POGLED V GALERIJO

Bivša Manufaktura bo v novi podobi ponovno in zadnjič zaživela v ponedeljek 1. decembra. Jubilejno leto se zaključuje, zato se bodo presenečenja v vrčevem oknu v svet zaključila 7.12.2004. Bodite pozorni.

GLEDALIŠČE ZA OTROKE

Vzgojiteljice ribniškega vrta pripravljajo za predšolčke in šolarje dramatizacijo Svetlane Makarovič SOVICA OKA. Predstave bodo v dvorani centra Ideal v Ribnici v torek, 16.12.: ob 10. uri za otroke Vrta Ribnica ob 10.30 za učence osnovne šole Ribnica ob 17. uri za vse otroke, ki imajo radi gledališče. Predstave bodo brezplačne.

ČAROBNI VEČER ZA VSE

OBČANE NA VRTČEVEM GRIČKU

Trije skrivnostni, otrokom in odraslim ljubi možje, bodo vsak s svojim spremstvom obiskali griček za vrtcem. V soju laternic, katere bomo izdelali doma, bomo dogodek pričakali pred gričkom v četrtek, 18.12. letos ob 18. uri. Obiskovalci, - mali in veliki prebivalci naše občine, poglejte navodilo in izdelajte laternice. Ne zamudite priložnosti, taka se ne ponuja vsako leto.

GLEDALIŠČE ZA ODRASLE

Z roko v roki, kakor se spodobi za partnerstvo med vzgojitelji in starši, so v teku priprave na veseligr OTROK JE OČE ODRASLEMU, katero si lahko ogledate v dvorani centra Ideal v Ribnici v ponedeljek 22. 12. ob 20. uri. Dovolite si biti dragoceni, privoščite si smeh in zabavo.

CICI BOVŠJAK

Prodajte, kupite, zamenjate, podarite, sprejmete, oddate, vsekakor pa sodelujte pri izvedbi decembrskega otroškega marketinga. Pomagajte otrokom pri zbiranju v vrtcu, obiščite našo cici stojnico pred centrom Ideal v Ribnici od ponedeljka, 22.12., do srede, 24.12., popoldne.

MOJA PRAVICA je OPOZARJATI

Pomembna pridobitev demokratičnih družb se kaže v možnosti vplivanja občanov na delo organov lokalne samouprave. Občani to svojo pravico lahko izkoriščajo skozi različne oblike formalnega ali neformalnega nadzora. Ali bo ta pravica v življenju posameznika dejansko izkoriščena in v kolikšni meri, pa je pomembno predvsem od posameznikovih osebnih nagibov, zavedanja modernih družbenih in pravnih vrednot ter ne nazadnje od hotenj po spreminjanju obstoječega stanja na boljše. Zato naj bo prostor, odmerjen mojemu pisanju, razumljen kot ena od možnosti, ki jo izkoriščam v ta namen.

Za kaj gre? Dotikam se področja, ki je za delo občinskih uslužbencev prav tako, če ne morda še bolj pomembno kot njihova strokovnost. Občinske uslužbenke bolj kot kateregakoli drugega javnega uslužbenca zavezuje dolžnost služiti javnosti. Ali se tega svojega poslanstva res vsi zavedajo in ali si ga razlagajo prav? Pod pojmom služiti javnosti se poleg strokovnosti skrivata tudi kultura in etika dela javnih uslužbencev, ki ju odseva moralna drža uslužbenca kot nosilca oblasti. Navaden občan pa pod tem pojmom pričakuje spoštovanje temeljnih pravic in mnogih drugih vrednot sodobno zasnovane lokalne samouprave, kot so: prijaznost, odprtost, fleksibilnost in mnoge druge. Če je prve pri njihovem delu ravno toliko, kot jo je nujno potrebno, potem o slednjih dveh govorim še z večjo zadržanostjo. Morda obravnavana problematika ne bi bila deležna tolikšne moje pozornosti, če ne bi v zadnjem času človeški faktor v družbenih situacijah, v katerih je popravi izpit skorajda nemogoč, popolnoma odpovedal. Nekaterih "spodrseljavev" pač ne gre opravičevati z gromozansko visokimi investicijami v občini. V tem primeru rešitev problema ni odvisna od višine proračunskih sredstev, ampak od zavedanja odgovornosti zaposlenih do

občanov ter nekaj volje in osebnega truda v prizadevanju po izboljšanju načina komuniciranja. Takšnim kritikam je v zadnjem času izpostavljen predvsem župan, jaz pa v tem primeru izpostavljam vrh občinske uprave, kjer visoki strokovnosti menda ne gre oporekati, a problemi in kritike, ki

**PISMA
bralcev**

letijo na župana, tu niso nič manjši. Odvisno pač, kdo ima glavno besedo. In to le ni tako nepomembno, če vemo, da delo občinske uprave usmerja in nadzira župan. Je v našem primeru tako ali pa velja ravno obratno, pa presodite sami. Pri tem se sprašujem, kdo je tu avtoriteta? Tisti, ki je tam zato, da usmerja in nadzira, pa ne moreš do njega, ali tisti, ki je nadziran pa z utemeljitvijo večje strokovne podkovanosti in razpolaganja z več informacijami odloča namesto prvega? Kje je na občini Ribnica vir moči? V dejanski pravno-formalni moči odločanja ali v strokovnih informacijah? Sinergija obeh je tu nedvomno pričakovana. Kaj pa, če se ravnovesje poruši in se pojavi celoten vir moči pri ljudeh, ki razpolagajo s strokovnimi informacijami? Zakaj so potem potrebni eni in drugi za isto delo? Če bi šlo za organizacijo zasebnega sektorja, bi v današnjih razmerah nedvomno prišlo do presežka delovne sile. Tisti pa, ki smo se skozi učni proces o javni upravi - hočeš, nočeš - ubadali tudi s pastmi takšne vrste, bi rekli, da je to za "normalno" delovanje temeljne institucionalne tvorbe lokalne skupnosti - občine slabo, zlasti če nas načenja dvom o tem, katere odločitve občinske uprave so,

če sploh so, podvržene nadzoru župana. Naj zaključim z razmišljanjem, da je kultura v organizacijah zasebnega sektorja eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vplivajo ne samo na ugled podjetij, pač pa je postala tudi eden izmed pomembnih faktorjev, ki vplivajo na večjo storilnost zaposlenih in dvigu konkurenčnosti podjetij nasploh. Ali ne bi bilo vredno razmisliti in nekaj teh elementov vnesti tudi v javni sektor, vključno z občinskimi uradi? Pa da ne bi mislili, da se omenjene konkurenčnosti pri slednji ne da izmeriti. Najboljše merilo so osebne izkušnje in opažanja občanov, ki se znajo ozreti tudi malo naokoli in nam je bila dana možnost izkusiti povsem drugačen način obravnavanja v enakem primeru. Pri tem pa ne gre za nič drugega kot za pristen odnos do domačega človeka. Ali pa se v odnosu z njim pač ni vredno potruditi in je lažje izkazovati odnos močnejšega nad šibkejšim?

NN

**V
POLITIČNIH
KROGIH****NAŠA ODGOVORNOST JE
SKRB ZA ČLOVEKOVE
PRAVICE IN PRAVNO
DRŽAVO**

Poslanska skupina ZLSD je presenečena nad odločitvijo Državnega sveta RS. Sprejeta odločitev, formalno sicer mogoča, zaskrbljuje predvsem zaradi argumentacije. Ta kaže, da državni svet ne pozna dejstev ali jih zavestno pretvarja.

Prav bi zato bilo, da javnost končno izve, da je bila skupini ca. 30. 000 prebivalcev in prebivalk Slovenije brez vsake odločbe, brez osebnega obvestila in brez javnega poziva odvzeta pravica, ki so jo zakonito imeli. Izbrisani so bili iz evidence stalnega prebivališča. In to dejstvo je po odločitvi ustavnega sodišča protustavno in protizakonito. In samo to nezakonitost se želi odpraviti. Ne za nazaj in retroaktivno, temveč od dneva, ko je bila nezakonitost povzročena.

Slovenija ne bo pravna država, če bo zavestno pripravljena kršiti človekove pravice.

V Sloveniji ne bo uveljavljeno načelo delitve oblasti, če se bodo odločitve ustavnega sodišča spreminjale ali jih bi nadomeščale odločitve državnega sveta, državnega zbora ali referendumu. To je namreč vsebina odločitve državnega sveta.

Poslanska skupina ZLSD verjame, da bo državni zbor tudi ob ponovnem glasovanju zakon potrdil.

Posredovala OO ZLSD Ribnica

**PISMA
bralcev****POHVALNA PRIJAZNOST DO KUPCA**

Novi časi prinašajo državljanom in potrošnikom nove ugodnosti in seveda tudi tegobe. Ponudba novih izdelkov in storitev je vsak dan večja. To lahko opazimo na "prodajnih policah" in po številnih reklamah, ki nas včasih prijazno, pa tudi vsiljivo, nagovarjajo k nakupom. Nabiralniki skoraj ne "zmorejo" sprejemati vseh prospektov in reklam in vabil. Odločitev za "pravi nakup" je zato pogosto zelo težka. Mnogokrat se kupci odločamo hitro zgolj na osnovi argumentirane "ugodne ponudbe". Pri mnogih osveščenih kupcih pa odločitev za nakup odločilno zavisi tudi še od prijaznosti oz. ustrežljivosti prodajalca. Zlasti njegove pripravljenosti, da potrošniku pravilno svetuje in mu pomaga izbrati njemu ustrezen izdelek ali storitev, ne pa da poskuša samo "čimprej prodati in to po možnosti še z velikim dobičkom", to je, stranko poskusiti predvsem "nadmudriti". Kratkoročno "dobri posli" za prodajalca, slabi za potrošnika, dolgoročno pa so to "slabi posli" tudi za prodajalca.

Vse to enako velja za "storitve" naših izvoljenih politikov, poslancev in svetnikov, ter seveda javnih uslužbencev, od uradnikov, policistov, socialnih

služb, prostovoljnih organizacij, društev in sindikatov, zdravstvenih delavcev in drugih, tudi Cerkve, ki jih državljani plačujemo ali vzdržujemo z davki in s svojimi prispevki.

Zato bi tokrat javno pohvalil kupcu prijazen pristop, to je, profesionalen, prijazen in ustrežljiv odnos podjetja Najk s.p. Ribnica, ki je naši družini najprej vztrajno in dosledno, tudi na domu, popravilo stari družinski računalnik, nato pa so mi zelo korektno svetovali in nato prodali še nov osebni računalnik. Vse - za moje poznavanje - ob primernih cenah in pogojih.

Enako pohvalen odnos sem v Ribnici doživel tudi ob reševanju reklamacije kupljenih čevljev, ki so imeli tovarniško napako. V prodajalni Borovo so mi jih z veliko ustrežljivostjo zamenjali, oz. ob doplačilu prodali kvalitetnejše čevlje.

Gotovo navedena pozitivna primera nista osamljena, vendar je še veliko tistih, ki znajo predvsem "zaračunati", dolgoročno zadovoljstvo potrošnika in državljana pa je še vedno njihova "deseta briga". Pravica pa je v demokratični družbi vedno na strani potrošnikov, občanov oz. državljanov, če se odločijo, da jo uveljavijo.

Franc Mihič

ZADEVA: IZBRISANI

Zadnje mesece so "izbrisani" tema, ki buri slovensko politično prizorišče in razburja domačo javnost. Čeprav sem nekaj o tem že napisal, pa menim, da ni odveč, če temu občutljivemu področju namenim še nekaj dodatne pozornosti.

Parlament je na oktobrski seji, ob soglasnem nasprotovanju SDS, NSi, SNS in še nekaterih poslancev iz drugih strank, sprejel dva zakona, ki sta povezana z uresničevanjem odločbe ustave sodišča in se nanašata na vojno obdobje našega osamosvajanja. S tema zakonoma želijo vladne stranke na zelo "voden" način popraviti krivice, ki naj bi se takrat zgodile skupini prebivalcev zato, ker ni hotela prevzeti ponujenega slovenskega državljanstva. Novo nastala država Slovenija je takrat velikodušno ponudila vsem prebivalcem Slovenije, ki so imeli 23.12.1990 stalno prebivališče v Sloveniji, pridobitev slovenskega državljanstva samo na osnovi zaposila. Čeprav so se morali odločiti v dveh mesecih, do februarja 1992, pa so imeli pred tem skoraj dve leti časa za razmislek o tem, kako in kje bodo uredili in nadaljevali svoje življenje. Ali v novi državi Sloveniji ali v kateri od preostalih republik razpadajoče Jugoslavije ali pa v drugih državah.

Potrebno je povedati, da si je velika večina tedanjih prebivalcev Slovenije, ki so prišli iz drugih republik bivše skupne države in ki so imeli pri nas stalno prebivališče, uredila svoj status in se odločila za sprejem slovenskega državljanstva, s čimer so postali državljani Slovenije. Nekateri, ki so sicer želeli ostati v Sloveniji, pa niso želeli prevzeti slovenskega državljanstva, so si v skladu s tedanjo zakonodajo pridobili status tujca in ostali v Sloveniji.

Le del prebivalcev pa se za nobeno od teh možnosti ni odločil in se je odselil nazaj v svojo matično republiko, v svoj rojstni kraj ali pa je odpotoval v kako drugo državo.

Velika večina 'izbrisanih', ki je takrat zapustila svoje stalno prebivališče v Sloveniji, stalnega bivališča ni niti odjavila. V svoji novi domovini pa so si kljub temu uredili vso potrebno osebno dokumentacijo, pridobili stalno bivališče in postali državljani katere od novih držav, nastalih na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Jasno je, da z zakonom, ki ga je tako nekritično podprla vladna koalicija, tej skupini ca. 20.000 ljudi, podeljujemo še stalno prebivališče v Sloveniji, s čimer bomo uzakonili namreč nemogoče, da bodo ti prebivalci imeli v obdobju po letu 1990 kar dve stalni bivališči - eno, ki ga že imajo v eni od novo nastalih držav bivše Jugoslavije, in drugo za isto obdobje v Sloveniji, ki jim bo podeljeno na osnovi pravkar sprejetega zakona. Povsem jasno je, da ti ljudje niso mogli stalno prebivati na dveh lokacijah istočasno. To je fizično nemogoče. S podelitvijo državljanstva za nazaj pa jim je vladna koalicija dala tudi možnost za takojšnjo izpolnitev pogojev za pridobitev državljanstva, s tem pa tudi za takojšnjo pridobitev volilne pravice.

V SDS nasprotujemo temu zakonu iz več razlogov, ključni pa so naslednji:

- Določbe zakona ne dopuščajo nobenega posamičnega preverjanja dejanskega stanja za posameznega upravičenca, s čimer ni zagotovljene nobene kontrole nad upravičenostjo dodelitve statusa posameznim vlagateljem. Status bo lahko podeljen kateremu koli prosilcu iz nekdanje Jugoslavije, ki bo na osnovi odločbe uveljavljal še visoko odškodnino, pa čeprav morda v Sloveniji ni nikoli bival.

- Zakon je diskriminatoren, ker daje pravico do uveljavljanja stalnega prebivališča samo tistim, ki so se izselili v bivše republike oziroma države, nastale na območju bivše Jugoslavije, ne pa tudi tistim, ki so se izselili v druge države (npr. Švedsko, Nemčijo, Italijo...).

- Zakon je diskriminatoren tudi do tistih prebivalcev iz nekdanjih republik, ki so si v roku in v skladu z zakonodajo v Sloveniji pravočasno uredili stalno prebivališče in s tem status državljan ali tujca. Zdaj pa bodo kaznovani, ker ne bodo mogli uveljavljati nobenih odškodnin.

- Zakon je diskriminatoren do vseh nas, ki smo vložili veliko naporov, da je ta država sploh nastala. Zdaj pa nam grozi, da bomo tistim, za katere je očitno, da so v veliki meri nasprotovali nastanku Slovenije ali pa prostovoljno pravočasno odšli na varno, plačali še velike "vojne reparacije".

- Ker je očitno, da nove države na ozemlju nekdanje Jugoslavije ne morejo izpolniti svojih (ekonomskih) pričakovanj, še mnogo težje jih bodo izpolnile po uveljavitvi šengenske meje, ima ta skupina predvsem ekonomske interese, gre torej za skupino "ekonomskih emigrantov".

- Zakonodajalec uporablja različne vatle za priznavanje pravic in popravo krivic. Npr. denacionalizacijski upravičenci nimajo nobene možnosti za uveljavitev odškodnin za čas, ko jim je bilo odvzeto in izkoriščano njihovo premoženje.

V SDS ne nasprotujemo popravu krivic, ki so bile storjene, vendar pa je to potrebno storiti na jasen in pregleden način in v skladu z zakoni in merili, ki že urejajo vojno in povojno obdobje. To je že urejeno v več zakonih, v Zakonu o popravu krivic, v Zakonu o žrtvah vojnega nasilja in v Zakonu o skladu za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja.

Menim, da gre v primeru "izbrisanih" za bistveno več kot samo za izpolnitev ustavne odločbe, zato bom v primeru ponovne potrditve zakona podprl pobudo za referendumsko (ljudsko) odločanje o primernosti zakona. Prepričan sem, da država in državljani nismo nikomur dolžni nič več in nič drugače, kot imamo popravilo krivic že urejeno z zakoni, ki urejajo podobne vsebine.

Na isti seji smo obravnavali tudi popravek Zakona o subvencioniranju študentske prehrane, ki sem ga vložil v zakonodajno proceduro in s katerim bi omogočili srednješolcem možnost za subvencioniran topli obrok na podoben način, kot imajo to že urejeno študentje. Kljub enotni ugotovitvi vseh razpravljavcev iz vseh strank, da je to pomanjkljivost potrebno nujno odpraviti, da gre za izredno nezdravo in pomanjkljivo prehrano vajencev in dijakov, ki so v občutljivem mladostniškem obdobju preobremenjeni, pa je taista večina (LDS, ZLSD, SLS, DeSUS) v državnem zboru zakon gladko zavrnila. Za naše otroke in naše družine ta oblast-kljub velikim in lepim besedam v predvolilnih obdobjih-ne zmore narediti prav ničesar.

Ali smo res največji sovražniki sami sebi?

Jože Tanko, poslanec DZ

NOVA EVROPSKA KMETIJSKA POLITIKA IN POLITIKA RAZVOJA PODEŽELJA

Kmetijska politika je bila od vsega začetka osrednja skupna politika Evropske unije (EU): Danes, toliko desetletij po uspešnem delovanju, je še vedno edina skupna politika na področju katerega koli dela gospodarstva v EU. Skupna politika pomeni to, da nacionalne države nimajo več svojih politik, ko postanejo članice EU. Takšnega primera ni mogoče najti drugje.

Morda se temu v zadnjih letih približuje ribištvo, kjer bo skupna ribiška politika sledila primeru kmetijstva. Ko govorimo o skupni politiki v kmetijstvu, govorimo o tistem delu, ki se nanaša na skupne tržne ureditve. Te so obvezne in skupne za vse članice EU. Nobena med njimi ne more k skupnim pravilom ničesar dodati ali ničesar sama odvzeti. Vse je zapisano v 23. skupnih tržnih ureditvah (mleko, goveje meso, vino, sadje in zelenjava, tobak, svinjsko meso, predelani proizvodi...). Ves pravni red na tem področju obsega na tisoče strani Regulativ, ki so naša podlaga za delo v bodoče. Te regulative pa se lahko tudi spreminjajo. Sprejema jih Svet ministrov, pristojnih za kmetijstvo, razvoj podeželja, hrano in ribištvo. Svet ministrov bo sestavljen iz 25 ministrov 25. članic EU. Svet ministrov je zakonodajno telo. Kar sprejme, velja za vse države. Opravlja naloge, ki jih na posameznih področjih opravljajo nacionalni ministri, vlade in parlamentari držav, ki še niso članice EU. Slovenija bo tako, z dnem vstopa v EU, izgubila svojo kmetijsko politiko, hkrati pa bo prevzela soodgovornost za oblikovanje skupne evropske politike. Svet ministrov, pristojnih za kmetijstvo, razvoj podeželja, hrano in ribištvo, zaseda najmanj enkrat mesečno (v Bruslju, dvakrat letno pa v Luksemburgu). Sam se, kot slovenski minister, teh srečanj udeležujem že od maja tega leta, skupaj s kolegi iz drugih 9 pristopnic k EU. S 1. majem leta 2004, čez nekaj mesecev torej, bom v tem Svetu pridobil tudi glasovalno pravico, ki pripada vsem državam članicam EU. Glasovalna pravica je izjemno pomembna, saj se večina predlogov sprejema s soglasjem.

Trenutna kmetijska politika je opredeljena v

tako imenovanih proizvodno vezanih plačilih. Kmetje in drugi upravičenci prejema številna neposredna plačila, ki jim radi rečemo tudi subvencije. Ta plačila se nanašajo na številne tržne rede. Skupaj jih je preko 30 (7 plačil za govedo, 4 za drobnico, poljščine, ekstenzifikacijska plačila, oljčno olje, hmelj...). Do plačil so upravičeni vsi proizvajalci (kmetijska gospodarstva), ki imajo v obdelavi skupno najmanj en hektar kmetijskih zemljišč. Pogoj je, da zemljo obdelajo. Pravico do uveljavitve subvencije ima tisti, ki zemljo obdeluje. V primeru, da daje lastnik zemljišča zemljo v najem, je upravičenec do subvencije najemnik in ne lastnik zemljišča. V Sloveniji to obliko neposrednih plačil imenujemo ECO 0 plačila. Uveljavlja jih preko 6.000 kmetijskih gospodarstev po vsej v naši državi. Slovenija je tudi edina med vsemi državami pristopnicami, ki je takšen sistem neposrednih plačil v celoti uvedla. To je bila v procesu pogajanj tudi naša velika pogajalska prednost pred drugimi državami. Ostale nove članice EU ta sistem subvencij šele počasi in z veliko težavami uvajajo. Edina razlika je v tem, da je Slovenija v letu 2003 plačala subvencije 75 odstotkov od višine, ki jo prejema kmetje v sedanji evropski petnajsterici. Slovenija bo ta plačila, skladno z rezultatom pogajanj, dvignila na 100 odstotkov do konca leta 2006. Ostalih 9 novih članic bo smelo to storiti šele leta 2013.

Ta veljavna skupna kmetijska politika pa se bo začela v letu 2005 spreminjati. Letos junija je bila po dolgih, večletnih pogajanjih v Luksemburgu sprejeta reforma kmetijske politike.

Ta bo veljala za obdobje 2007-2013. Države članice bodo lahko reformo uvedle že leta 2005, vendar ne kasneje kot leta 2007. Nova reforma kmetijske politike v večji meri širi politiko v programe razvoja podeželja. Kmetijstvu priznava posebno družbeno vlogo. Na tem področju uveljavlja nove evropske vrednote. Z novo reformo je kmetijstvo razumljeno širše. Zlasti se poudarja njegov pomen za ohranitev poseljenosti, prehranske varnosti, obdelane zemlje, okoljskega varovanja, zaščite tradicije. Subvencije ostajajo in se bodo izplačevale na isti ali celo višji ravni. Prejemniki subvencij pa bodo morali izpolnjevati vse standarde (obdelati zemljo, proizvajati varno hrano, varovati okolje, skrbeti za boj proti mučenju živali, varovati vode...).

Nova reforma pa spreminja način in obliko izplačila subvencij. Te se ne bodo več plačevale v obliki preko 30 neposrednih plačil, pač pa kot enotno plačilo. Subvencija bo tako le ena, v določenih kombinacijah bodo lahko to morda 2 do 3 plačila. Sistem izplačil se bo nekoliko poenostavil. Država, torej tudi Slovenija, bo imela možnost izbire med dvema plačiloma. Prvo je možnost enotnega plačila na kmetijsko gospodarstvo, drugo je tako imenovano regionalno plačilo. Enotno plačilo na kmetijsko gospodarstvo pomeni, da kmetija prejme eno subvencijo, ki se izplača na kmetijo. Osnova za izračun so izplačila vseh subvencij na kmetijo v referenčnih letih. Ta plačila se seštevajo. Slovenija bi k temu smela do leta 2007 dodajati povečanja, ki si jih je izpogajala, vse do izenačitve do dejanske 100 - odstotne višine sedaj veljavnih subvencij v EU.

Regionalno plačilo pa se bo izplačevalo po drugačnem principu. Pri njem se bo subvencija izplačevala na hektar kmetijskega zemljišča (njive, travniki, pašniki...). Plačilo bo enotno na vsak hektar, ne glede na rabo. Osnova za izračun bodo izpogajane kvote (pravice do višine izplačila subvencij) kot tudi dosedanja plačila. V tem drugem primeru lahko Slovenija iztrži morda kar nekaj več, sej v letu 2003 nismo izkoristili še vseh pravic izplačila subvencij do skupne višine pravic, ki smo jih izpogajali v pogajanjih. Na ta način bi lahko kot država Slovenija od EU dobili letno nekaj milijonov evrov več. Zato se v Sloveniji nagibamo k takšni rešitvi, čeprav dokončne odločitve še ni. Veliko je odvisno tudi od tega, kakšna bo redistribucija denarja znotraj Slovenije. Nekateri veliki proizvajalci bi po regionalni shemi namreč dobili manj, večina proizvajalcev in Slovenija kot celota pa več. To zlasti velja za območja, kot je Ribnica. Zato bi bil za našo regijo prehod na regionalno izplačilo dobra rešitev. Za Prekmurje pa nekoliko slabša.

Poudaril bi rad, da se reforma nanaša le na ECO 0 izplačila. ECO 1 izplačila (plačila za območja z omejenimi dejavniki) ter ECO 2 in 3 plačila (kmetijsko okoljski programi) ostajajo še naprej kot dodatna plačila, do katerih bodo upravičeni vsi, ki izpolnjujejo pogoje. Zaradi dobrih in uspešnih pogajanj za vstop v EU se bodo ta plačila prihodnje leto najmanj podvojila, kar je vzpodbudno sporočilo ob vstopanju v EU.

Mag. Franc But

SE ARGENTINSKI SINDROM SELI V SLOVENIJO?

Z "argentinski sindromom" označujemo problem javnega financiranja, za katerega je značilno, da se obveznosti plačil prejšnjih posojil pokriva z novimi posojili. Nekaj takšnega smo doživeli že v rajni Jugoslaviji, ko se je finančni rak spiralno širil in dosegel neslutene razsežnosti v vrtoglavi inflaciji.

Poleg ostalih finančnih zgodb imamo sedaj še Darsovo. DARS je družba za gradnjo državnih avtocest v Sloveniji. Razkritje podatkov kaže, da so želje očitno presegle zmožnosti ali pa še kaj drugega. Verjetno predraga gradnja, ki je omogočila nekaterim podjetjem v gradbeništvu, da so se že olastnili, ugodne zasluge ob razmeroma lagodnem delu, luknja pa se je pokazala v darsovi bilanci. Da bo ta družba lahko plačevala glavnico in obresti - v naslednjih letih ne

bodo zadosti visoke, če že ne odušne cestnine - se bo morala zadolžiti za dodatnih 230 milijard SIT, kar je v bistvu 7 - letna realizacija gradnje vseh avtocest v Sloveniji!

Vlada Republike Slovenije je v letu 1991 z namenom zagotavljanja dodatnega denarja izdala delnice, nominirane v dolarjih. Teh je bilo kar za 315 milijonov dolarjev. V času vnovčitve, Vlada ni imela potrebnega denarja v proračunu za plačilo obveznosti, zato je za zagotovitev plačil za izdajo prve emisije delnic izdala nove delnice, tokrat nominirane v evrih. Ta slaba poslovna odločitev pa bo državni proračun osiromašila za približno 30 mrd negativnih medvalutnih razlik, ki jih bo spravil v žep nekdo drug na račun slovenske države ali bolje rečeno davkoplačevalcev: 30 mrd pomeni skoraj 1 % slovenskega deficita!

Z novo Ropovo vlado in ministrom dr. Kebra so se začele še težave v zdravstveni blagajni, kjer se nam obeta vsaj 14 mrd izgube (deficita), ob nespremenljivih trendih in brez potrebne (prave in ne Kebrove) reforme pa utegne biti naslednje leto že več kot 30 mrd deficita - tako trdi minister!!! Če bi upoštevali še finančne luknje v slovenskih železnicah, ki je je za 50 mrd, pa Kliničnega centra in drugih javnih porabnikov, nas mora močno zaskrbeti, ni pa nujno, da (že) to neposredno občutimo. Verjetno se sprašujete kam nas to pelje? Kako se je to moglo zgoditi ob zgodbi o uspehu in kje se bo ta igra z denarjem končala? Pelje nas po serpentinah navzdol in te serpentine so vse bolj strme. Posojali nam bodo, dokler bodo še verjeli, da lahko vrnemo (s prodajo še tistega, kar imamo - tega pa je vse manj), nato pa nastopi zgodba, ki smo jo izkusili pred približno 15 leti v nekdanji Jugoslaviji.

Da tej vladi denar nič ne pomeni, se je pokazalo pri nakupu letala, gradnji nepotrebnega hangarja za letalo, ne nazadnje pa tudi pri uvajanju zdravstvene reforme. Bela knjiga zdravstvene reforme bo verjetno najdražja knjiga na svetu, saj je pogoltnila 3,9 milijona evrov, kar zneso približno milijardo slovenskih tolarjev. Si predstavljate, koliko nas bo stala dejanska reforma, če jo bo vodil sedanji zapravljivi minister? Z denarjem za stroške knjige bi lahko kupili ne samo 30 pač pa 50 takšnih operacijskih miz, ki so jih na sumljiv način kupili v Kliničnem centru. In na drugi strani bo ta vlada za učbenike osnovnošolcev namenila 200 milijonov, torej samo petino zneska, ki ga je vrgla za ničvredno belo knjigo, ki so jo kritiki dobesedno "raztrgali".

Glede na napačna izhodišča o rasti BDP v Sloveniji in skritih finančnih luknjah je skoraj nesmiselno obravnavati predlog proračunov za leto 2004 in 2005. Ob tej priložnosti delamo že rebalans proračuna za leto 2004, pa ga še začeli nismo. Kakšen pomen ima pisanje proračuna, ki ima 4000 strani neuporabnega teksta - koliko potrošenega denarja, ur, papirja, tiska in živcev za neplodno razpravo.....

V okviru predloga proračuna za leto 2004 sem med drugim predlagal tudi zagotovitev sredstev za namen gradnje novega doma za ostarele v Ribnici, za cestni nadvoz nad železniško progo v Škofljici (sedanje preurejanje križišča ne bo vplivalo na pretočnost prometa), da se ne bi pojavljale kolone vozil z naše strani, ter za ureditev ceste med Škofljico in Rudnikom.

Pred nami je december, ko otroke pa tudi druge obiščejo dobri možje, začeniši z Miklavžem. Otrokom želim dobrot in prisrčnega veselja, odraslim pa veselega upanja in razumevanja v krogu družine.

*mag. Janez Drobnič,
poslanec DZ*

JANEZ ANDOLJŠEK, Jejžov iz Hrovače (1901-1945)

Ob jubileju - 75-letnici Radia Ljubljana - je prav, da se spomnimo tudi Ribničanov, ki so sodelovali pri Radiu Ljubljana že od njegovega začetka.

Z velikim ponosom se lahko spomnimo na Janeza Andoljška - Jejžovega iz Hrovače, ki je že od vsega začetka nastopal na Radiu Ljubljana, in to predvsem kot Ribničan. Na to lahko sklepamo tudi po tem, ker so vsi za zdaj odkriti in ohranjeni njegovi tipkopisi, ki so bili predstavljeni na Radiu Ljubljana, napisani v ribniškem narečju.

Tako bomo spoznali, da naši predniki niso samo s krošnjarjenjem širili spoznanje o enkratni pojavnosti Ribničanov v Sloveniji in po celem svetu, ampak so tudi kot kulturni umetniki s ponosom pove-dali, da hočejo biti ponosni na svoj enkratni rod. Janez Andoljšek zato

Janez Andoljšek - Jejžov iz Hrovače (1901-1945)

zasluži, da postane znan tudi ribniški in širši slovenski javnosti.

Oktober 1928 je slovesno začel uradno oddajati svoj program Radio Ljubljana. Takrat je sedemindvajsetletni Janez Andoljšek delal pri Radiu

Ljubljana kot honorarni sodelavec.

Le zaradi svojega kvalitetnega dela je lahko sodeloval pri Radiu Ljubljana vse do leta 1945. V svojih delih se je trudil, da je podal vso širino, duhovno bogastvo in šegavost ter neprekosljivo iznajdljivost ribniškega človeka. Tako nam je s svojim delom ohranil kulturno in etnološko dediščino naših prednikov,

Janez Andoljšek, prvi z desne, s soigralcema, ob izvedbi svojega dela v živo na Radiu Ljubljana²

saj je kot zapisovalec in avtor pesmi, pripovedi, radijskih iger za Radio Ljubljana deloval in ustvarjal vse do

konca vojne. Nastopal je tudi pri izvedbi svojih prispevkov, kot režiser in igralec v Radijski igralški skupini. Vsi njegovi prispevki na Radiu Ljubljana so bili zapisani in izvedeni v pristnem, blagozvočnem ribniškem narečju.

Kdo je bil Janez Andoljšek

Njegova življenjska pot se je začela 15. 12. 1901 v vasi Hrovača. Janez Andoljšek se je rodil pri Jejžovih (stara hišna št. 16, danes št. 39) kot četrti izmed šestih sinov. Očetu je bilo ime Anton, mati Marija, rojena Tanko, po domače Vidmarjeva, je bila iz Hrovače (hišna št. 2, danes št. 27). Oče Anton Andoljšek je imel kmetijo in je zraven še trgoval z lesom. Janez je hodil v osnovno šolo v Ribnici, nato v gimnazijo v Ljubljani ter tam končal Trgovsko akademijo.

Zaposlil se je kot bančni uslužbenec pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Honorarno je delal pri Radiu Ljubljana in pri Zdravniški zbornici v Ljubljani, kjer je bil njen tajnik vse do konca druge svetovne vojne. Leta 1938 je kupil hišo za Bežigradom v Ljubljani in se poročil z Emo Košir, rojeno v Trstu. Rad je potoval po svetu. Igral je na harmoniko - frjtonerico.

V družbi je bil priljubljen, saj je znal s svojo pojavo družbo vedno razveseliti. Njegov veliki konjiček poleg službe in ostalih drugih dejavnosti, ki jih je opravljal, je bilo urejanje vrta okoli svoje hiše. To je bil pravi mali arboretum, s številnimi vrtnicami, ki so se ovijale po lesenih letvicah, ki jih je sam napravil.

Da je bil Janez Andoljšek honorarni sodelavec Radia Ljubljana, je izpričano kot ustno izročilo, z literarnimi deli, ki so nekatera ohranjena po datumski razporeditvi, ter iz foto arhiva, ki ga hranijo v domači zbirki. Tonskih zapisov iz tistega časa ni, ker takrat še ni bilo snemanja. Vse je šlo v radijski program v živo.

Pri poizvedovanju o delu Janeza Andoljška na Radiu sem odkrila, da je omenjen v delu z naslovom "Radijske igre in priredbe za radio: 1929-1948", v zbirki Slovenske igre in scenariji II, radijske igre, SGFM, Ljubljana 1989 (Slovenski gledališki in filmski muzej), uredil Mirko Mahnič. Na strani 25 je avtor navedel, da obstaja tekst v omari, vpisan v arhivsko knjigo pod številko 191:

Naslov radijske igre: **RIBNĀČAN JE PA ČEZ USE**

Avtor izvirne radijske igre ali gledališke igre, izvedene na radiu ali literarne predloge za radijsko igro: Andoljšek Janez.

HROVAČA -

Hrovača prepričala komisijo Turistične zveze Slovenije

V oktobru smo v Hrovači doživeli prijetno presenečenje. Iz Turistične zveze Slovenije so nam sporočili, da je Hrovača v okviru letošnjega vseslovenskega tekmovanja Moja dežela - lepa in gostoljubna med osmimi kategorijami krajev in mest osvojila prvo mesto v kategoriji Drugi kraji. Komisije, ki so nenajavljene hodile po vsej Sloveniji, so Hrovačo spoznale za eno izmed najlepših, najbolj tipičnih slovenskih vasi, z lepo urejenim starim vaškim jedrom in prepoznavno identiteto. Izpostavili pa so tudi dejavnost Vaškega etnološkega društva in urejenost Škrabčeve domačije.

V omenjeni kategoriji se je znašlo preko petdeset vasi in po besedah predsednice projektne sveta MDLG, je imela komisija trdo delo. Ocenjevalci so na terenu doživeli pravo razočaranje, saj so ugotavljali,

S podelitve

Foto Alenka Mihajlovič

da celostno lepo urejenih vasi v Sloveniji skorajda ni, da je tradicionalno vaško okolje močno degradirano, da kulturno krajino kvarijo in uniformirajo tipski načrti hiš in gospodarskih poslopij.

Predsednik VETD Hrovača Ivan Prelesnik in župan Alojz Marn

In glede na vse te ugotovitve ima podeljeno priznanje Hrovači še toliko večjo težo. Slavnostne podelitve priznanj ob zaključku projekta Moja dežela - lepa in gostoljubna, ki je bila letos v Mariboru, se je udeležila delegacija na čelu z županom, Alojzom Marnom in predsednikom Vaškega etnološkega društva Ivanom Prelesnikom, ki je iz rok predsednika Turistične zveze Slovenije prevzel laskavo priznanje za najlepšo vas.

NAJLEPŠA SLOVENSKA VAS

Gradimo na tradiciji, identiteti in kontinuiteti

Hrovača je tipična gručasta vas, z relativno dobro ohranjeno arhitekturo in jasno poudarjenim vaškim jedrom. Glavna vaška ulica se v osrednjem delu razširi v trg s stoletno vaško lipo in z večjim vaškim prostorom. Za hišami in gospodarskimi poslopji se v nasade starih sadovnjakov vraščajo skednji in kozolci, poseben poudarek pa daje vasi vzorno obnovljena Škrabčeva domačija.

Z vidika trajnostnega razvoja, o katerem se v zadnjem času pri nas veliko govori, imamo v Hrovači res srečo, saj se je ohranilo dosti elementov tradicionalnega stavbarstva, stavbe so prilagojene naravnim danostim in reliefu pokrajine. Naši predniki so gradili v harmoničnem skladju, uporabljali so avtohtono gradivo, ki se je na določenem področju tudi najbolj obneslo. Obseg in razporeditev bivališč ter gospodarskih poslopj so znali prilagoditi načinu življenja in prostora.

Konjska vprega. V ozadju pogled na vaško jedro.

Foto Barbara Prelesnik Kojek

Tako se je skozi stoletja ohranjalo le najboljše, stokrat preverjeno. Po vojni pa se je ta identiteta in kontinuiteta tradicionalne arhitekture in pozidave prostora začela trgati in marsikje v slovenskem prostoru so se povsem izgubila merila, ki so jih naši predniki poznali in spoštovali.

Vaško etnološko društvo in Škrabčeva domačija bogatita kulturno in družabno dogajanje

Na vasi s komaj kaj več kot tridesetimi gospodinjstvi se vedno nekaj dogaja. Ljudje so gostoljubni, prijazni in vedno znova polni domislje, kako preseči današnje, v globalizacijski tok ujeta življenje. V Hrovači smo se odločno odrekli želji po uniformiranosti. Stopili smo skupaj s ciljem, da sporočila tradicionalnih šeg in navad ohranjamo in prenašamo na bodoče rodove. Pa ne, da bi zato ustavili čas, le trudimo se skrbeti za našo kulturno dediščino in jo poskušamo nadgrajevati. Zato podiramo planke neosebne srečan, brezbriznosti in brezdušnosti virtualnih svetov, ki vladajo v današnji družbi. Nismo le doma na vasi, ampak tu živimo, se družimo in se pri tem odlično zabavamo. S svojim delom smo že zdavnaj presegle vaše okvire, pomemben utrip dajemo celotni občini.

Barbara Prelesnik Kojek

Režiser radijske igre: Andoljšek Janez. Izvedeno: 23. okt. 1937.

Zvrst: zabavna radijska igra (zri) - R Ljubljana 1945-1985.

Opombe: radijska igralska družina (RID) in Akademski pevski kvintet. Humoristična igra.

Vsekakor je potrebno vložiti še veliko več truda, da bi raziskali in odkrili vso širino njegovega dela na Radiu. Dober vir za načrtno raziskovanje bi bilo glasilo "Radio Ljubljana", ki je objavljalo članke in novice o radiu ter programe vseh važnejših evropskih oddajnih postaj. Verjetno tudi še obstaja pisni radijski arhiv, ki bi se ga dalo pregledati. S tem ko se je Janez Andoljšek z Radia Ljubljana oglašal v ribniškem narečju, je

Nezaj u planinsk raj... (14.2.1941), Ribniška nuova maša, Nuogometna tejkma.

Janeza je ob koncu vojne zanesla pot skupaj z bratoma Jožetom in Stankom na Koroško, od koder so jih Angleži pod pretvezo poslali namesto v Italijo nazaj v Jugoslavijo. Vsi trije so bili zaprti v Šentvidu v Škofijskih zavodih. Tu so jih partizani sortirali in on kot študirar, je bil poslan na drugo stran kot njegova brata. Od tu se je izgubila za njim vsaka sled. Njegova žena je dobila sporočilo, da je bil ubit leta 1945, verjetno v Rogu. Ime Janeza Andoljška je sedaj napisano na spominski tabli ob velikem križu na pokopališču v Hrovači. Z njegovo smrtjo in zaplenitvijo hiše v Ljubljani se je vse zrušilo.

Janez Andoljšek sedi prvi z leve v drugi vrsti ob svoji mami in očetu, skupaj z vsemi brati in njihovimi družinami³

naredil veliko dobrega za Ribnico in Ribničane. Del njegove literarne zapuščine, ki jo je predstavil na Radiu, se je v povojnih časih, ko je bil zamolčan, in se še danes ne ve, kje je njegov grob, skrbno hranil v domačih predalih. Do danes ni bilo možnosti, da bi se njegovi še ohranjeni tipkopisi kje objavili. Spodaj navedeno pisno zapuščino mi je zaupala njegova hčerka Ema Andoljšek:

Koku je Ribčan suiga konja spoznou (5.3.1928), Žjana tri vogale podpjera (17.11.1929), Žjenska radovejdnast, Pouharji (25.10.1931), Ob šterdesetlejtnc porooke, Koku sta lončar in rešetar pokuro dejjala (20.4.1932), Ribnčen in Prlek (14.11.1932), Predpüst, komedija v treh dejanjih Glüh snbač, Koku smo se u Ribnc ne vouka zaletelj (20.8.1935), Na sejmu - Na smejn dan u Ribnc, Vasovanje, Domača naloga o Prešernu, Ljubavna razodetja, Uradnik v javnem življenju, Ta mühasta Mica (14.11.1936), Sm Ribnčen Urban, Kaj se je zgodlu lončarju, ku je šu na bužjo puot ne Urbasovo gorou, Ano pejsm bomo zepejl,... Neznau naslov 1, Ribniška himna, Od Ribnce do Rakitnice, Koku je sv. Antuou kaznovou preluomneno oblübo, Neznau naslov 2, Koku se je biu Ribnčen zupr granščino püntou, Koku se je fantk šulou (3.9.1935), Fantk ima btico, Nekaj o nevošljivost (24.9.1932), Na Silvestrovo,

Njegova žena in dve hčerki pa so bile po vojni, tako kot številni drugi, ki so jim svojci na tak način izginili, izpostavljene mnogim šikaniranjem v času šolanja in službovanja. Za prekmalu izginulim in do danes zamolčanim Janezom Andoljškom-Jejžovim iz Hrovače, bančnim uslužbencem, honorarnim sodelavcem Radia Ljubljana, zapisovalcem in avtorjem pesmi, pripovedi, iger v ribniškem narečju, režiserjem in radijskim igralcem je tako ostalo veliko gradiva, ki je za vedno zaznamovalo njegovo življenjsko pot. Vse to je vredno iztrgati pozabi ter ohraniti v spomin nanj in na njegovo delo.

Franciška Tekavec

- 1 Izsek iz družinske fotografije, last Franciške Andoljšek
- 2 Fotografija last Erme Andoljšek
- 3 Fotografija last Franciške Andoljšek
- 4 Ilustrirani Slovenec leto V, (št.17) z dne 20.1.1929, šte. 3, str. 20
- 5 Ilustrirani Slovenec leto V, (št.222) z dne 29.9.1929, šte. 39, str. 308
- 6 Ilustrirani Slovenec leto V, (št.79) z dne 7.4.1929, šte. 14, str. 108
- 7 Radijske igre in priredbe za radio : 1929-1948, v zbirki Slovenske igre in scenarji II, radijske igre, SGFM, Ljubljana 1989 (Slovenski gledališki in filmski muzej), uredil Mirko Mahnič, NUK-COBISS.SHD: 15024384
- 8 Opomba Franciška Tekavec, RIBNČAN
- 9 Ilustrirani Slovenec leto V, (št.222) z dne 29.9.1929, šte. 39, str. 309
- 10 Originale navedenih tipkopisov hrani hčerka Ema Andoljšek

PREDPOČITNIŠKE AKTIVNOSTI NA OSNOVNI ŠOLI

Zunanji opazovalec bi menil, da smo si na šoli omislili še dva počitniška dneva, ker v četrtek, 23.10., in petek, 24.10., ni bilo pouka v pravem pomenu besede. Izvedli smo kulturni in športni dan.

Na avgustovskem sestanku za načrtovanje kulturnih dejavnosti je učiteljica likovne vzgoje Bernarda Arko predlagala, da bi ponovno izvedli kulturni dan na temo ribniške dediščine, ki je bil pred leti uspešno izveden. Predlog smo sprejeli, in tako so septembra in oktobra stekle aktivnosti, ki so potrebne pri načrtovanju kulturnega dne. Pred izvedbo je bilo veliko raziskovanja, sodelovanja, ustvarjanja in organiziranja. Za učence je kulturni dan privlačna oblika dela, zato so se odgovorno vključili v priprave. 23. oktobra je bilo vse nared, da učenci in učitelji odpremo vrata šole kot prispevek k praznovanju občinskega praznika in kot priložnost za sodelovanje z zunanjimi sodelavci in s starši. In kakšne so bile vsebine? Na razredni stopnji so učenci spoznavali Bajko o nastanku Ribnice, izdelovali so izdelke iz gline in drugih naravnih materialov, razstavili so stare predmete, povabili so dedke in babice, da so pripovedovali o starih časih. Na predmetni stopnji so opazovali lončarje in suhorobarje pri delu, seznanili so se z gospodinjstvom in gospodarstvom v starih časih ter raziskali življenje in delo znamenitih ribniških osebnosti.

Poleg kulturnega dne smo imeli na šoli

Nagovor ravnatelja

Pri opazovanju suhorobarjev

poseben obisk, in sicer smo sprejeli predstavnike slovenskih Prešernovih šol ter delegacijo Prešernove šole iz Beograda. V Miklovi hiši je bilo odprtje fotografske razstave Moje mesto - moj kraj, ki je delo učencev štirih slovenskih šol, poimenovanih po Francetu Prešernu. Pobuda zanjo je nastala v Mariboru, kjer je bilo prvo odprtje razstave v začetku leta 2003, sledila so odprtja v Črenšovcih, Kranju in Ribnici. Gostje so se v Ribnici dobro počutili, še posebno na Škrabčevi domačiji, kjer jih je navdušila kustosinja Polona Lovšin in slastne dobrote kuharskega mojstra Adamljeta.

V mesecu oktobru, mesecu požarne varnosti, je bil v petek, 24. oktobra, za učence predmetne stopnje športni dan z obrambno vsebino. Prvo šolsko uro smo se razredniki in učenci v matičnih učilnicah pogovarjali o požarni varnosti. Ob 8.45 se je zaslísal alarm in po hodnikih se je valil dim. Začela se je evakuacija iz šole po požarnem načrtu. Najvišja šolska stavba ima tri nadstropja in nima požarnih stopnic. V primeru pravega požara bi morali učenci počakati v učilnicah, dokler ne bi gasilci omejili požara. Tokrat je šlo za navidezen požar, zato je preizkus požarnega načrta šole v celoti uspel. Razred učencev iz drugega nadstropja je ostal v učilnici in čakal na pomoč gasilcev, da jih rešijo s posebno prevozno lestvijo. Tudi to se je srečno izteklo. Sledili so ogledi gasilskih vozil. Predstavniki gasilcev in učitelji so na koncu analizirali potek akcije in ugotovili, da je bila evakuacija uspešna.

Radi poudarjamo povezovanje šole z okoljem. V dveh oktobrskih dneh je šola pokazala, kakšno zadovoljstvo nudi druženje šole z zunanjimi sodelavci. Vsem, ki so kakor koli prispevali k izvedbi kulturnega in športnega dne, velja iskrena zahvala in vabilo k nadaljnjemu sodelovanju.

Zdenka Bartol, pomočnica ravnatelja

ČAROBNI VEČER

ZA VSE OBČANE NA VRTČEVEM GRIČKU

Trije skrivnostni, otrokom in odraslim ljubi možje, bodo vsak s svojim spremstvom obiskali griček za vrtcem.

V soju laternic, katere bomo izdelali doma, bomo dogodek pričakali pred gričkom v četrtek, 18.12. letos ob 18. uri.

Obiskovalci, - mali in veliki prebivalci naše občine, pogledjte navodilo in izdelajte laternice.

Ne zamudite priložnosti, taka se ne ponuja vsako leto.

PRAZNIČNE LUČKE - LATERNE

Potrebujemo:

- steklen kozarec "od kislih kumaric" s pokrovčkom
- belo gospodinjstvo svečo (10 cm)
- barve za steklo ali tempera barve
- čopič
- 1m vrvice ali žice
- univerzalno lepilo (uhu, magnetin)
- žebelj, klavdivo

Kako narediti:

Kozarcu najprej odstranimo nalepko, ga dobro operemo in posušimo.

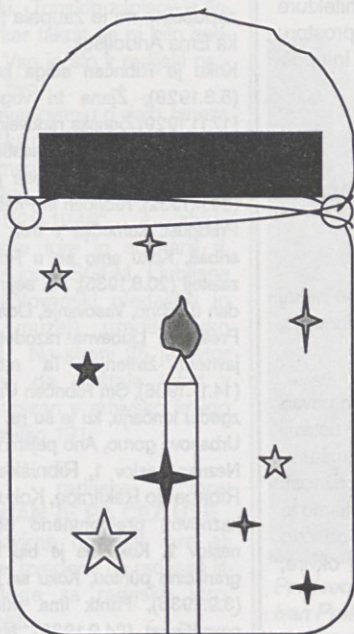
Na kozarec narišemo snežinke, zvezdice, snežak, črte, pike... ali ga samo prebarvamo in počakamo, da se dobro posuši.

Svečo na spodnji strani namažemo z lepilom in jo prilepimo v notranjost na dno kozarca.

Žico ali vrvice ovijemo okrog navoja kozarca in naredimo ročko.

Pokrov z žebeljem in klavdivom nekajkrat preluknjamo (to naj stori odrasli).

Kozarec pokrijemo s pokrovčkom.

Vrtec Ribnica

REŠETO

Rokometni preobrat

RD INLES-RIKO BREZ PERIČA

Po bombastičnem napovedovanju uspehov in prepoznavni igri ribniških rokometišev se je poletna pravljica sesula. Trener Perič kljub vložnemu trudu žal ni upravičil ne svojega slovesa, ne svojih napovedi, prav tako pa tudi ne vodstvo RD Inles-Rika.

Pet zaporednih porazov v jesenskem delu ligaškega tekmovanja 1. A Siol DRL (zadnji proti Trimu Trebnje, 25.10.) je bilo tisto, kar je vodstvo RD Inles-Riko prisililo, da so se poslovili od trenerja Bogosava Periča. Nihče ne dvomi, da se je trener Perič trudil izpolniti svoj in društveni cilj, predvsem pa cilj rokometišev. A dosežena ni bila obljubljena prepoznavnost po fizični pripravljenosti, agresivni obrambi, 'kontrih in polkontrih' in žal tudi ne nobena točka. Tako je RD Inles-Riko (upajmo trenutno) na zadnjem mestu lestvice 1.A Siol DRL.

O razlogih za neuspeh ribniških rokometišev s trenerjem Peričem na čelu in o nadaljnji poti smo se pogovarjali s predsednikom RD Tonijem Prusom in novim trenerjem Cirilom Andoljškom, ki je vajeti trenerstva prevzel 27. oktobra.

Kaj je glavni razlog za padec RD Inles-Riko na zadnje mesto in vsem tem porazom?

»Razlogov je več. Pričakanja so bila malo večja od prejšnjih sezon, upravičeno. Projekt, ki sva ga zastavila s Peričem, je nakazoval, da se Ribnici obetajo boljši rokometni dnevi. Ves ta projekt je bil zasnovan v juniju in juliju 2003 ob dejstvu, da imamo vse igralce zdrave, nepoškodovane. Na igralce – Šerbec, Počervina, Lesar (ki takrat še niso bili poškodovani) – ter na trenerja se je največ stavilo. Računalo pa se je tudi, da bo ribniška dvorana prenovljena in odprta za uporabo do 1. 9. oz. najkasneje do sredine meseca septembra. Da smo se lotili tega malo drugače in z večjimi željami, smo, kot že pisano, iz Srbije na poskusno dobo povabili še tri igralce, nakar smo se odločili za Subotiča in Krstiča, ki sta Ribničanom pokazala dobro, zavzeto igro prav na tekmi s Crveno zvezo v Dolenjih Lazih. Ta tekma (kljub porazu) nam je dala potrditev, da smo na pravi poti. V tem času so se poškodovali prav vsi nosilci igre, na katere smo največ računali: Lesar in Počervina (prometna nesreča), Šerbec (poškodba ahilove tetive) in Škaper (ponovna poškodba ramena). Po poškodbi Šerbca je v igri in v sami ekipi nastala ogromna praznina, ki je ta naša sorazmerno mlada ekipa nikakor ne more izpolniti. Vse to pa gre pripisovati tudi vsakodnevnim treningom v Grknici (kajti domače dvorane še vedno niso usposobili) v poznih večernih urah, kar je še dodatni negativni vpliv na psihološko nestabilnost ekipe. Želim si, da ljudje objektivno razumejo te trenutne razmere in pogoje, ki jih imamo, kajti ni prvotnega ekipe, ki bi imela tako težke pogoje dela (vadbene in igralne),« je razlagal predsednik Prus.

Kakšno vlogo je pri razlogih za neuspeh imel trener Perič?

»Ob vseh teh poškodbah igralcev in nevednostih glede treningov pa tudi trener ni uspel s svojo avtoriteto in izkušnostjo zadosti motivirati igralcev za zmago. Preveč je morda zahteval od igralcev – njegovi treningi so bili res nabiti, saj je skušal stisniti dva treninga v enega. A kaže, da ni imel več

energije in moči. Ker so trenerski stolčki pekoči, ne samo vroči, je dejstvo petih zaporednih porazov tisto, ko se praviloma zamenja trenerja,« je dejal Prus.

A ni čakanje petih zaporednih porazov malo predolgo za zamenjavo strokovnega kadra?
»Tudi sami ne vemo. Vseskozi smo upali, da nam bo končno le uspelo, a žal...S trenerjem Peričem smo analizirali prvih pet odigranih tekem in ugotovili, da nismo dosegli tistega, kar smo v pripravljalnem obdobju pričakovali tudi od njega. Sporazumno smo se razšli. Perič ni bil niti tako razočaran, saj je po neuspehih zamenjavo tudi pričakoval. Na njegovo mesto, mesto 1. trenerja, smo imenovali njegovega dosedanega pomočnika Cirila Andoljška, Uroša Šerbca pa za Cirilovega pomočnika.«

Ali so tudi sponzorji pritiskali na vodstvo RD Inles-Riko o potrebnem ukrepanju in zamenjavi kadra?

Predsednik RD Tone Prus in novi trener Ciril Andoljšek

»Ob trenutnem neuspehu RD ni bilo nobenih pritiskov od sponzorjev po zamenjavi igralcev ali strokovnega vodstva. Vendar pa se je uprava RD soglasno odločila, da pride do zamenjave na trenerskem položaju, ker je želela igralce dodatno psihološko stabilizirati oz. smo bili mnenja, da bo zamenjava dobro delovala na ekipo. Kot predsednik sodelujem s sponzorji,« je govorice o pritiskih sponzorjev demantiral Prus.

Uprava, po besedah Prusa, ne namerava zamenjati igralcev, »saj v igralcih čutimo še veliko rezerve in ob dejstvu, da se kmalu pričakuje selitev v domačo dvorano, pričakujemo vsaj dve ali tri točke v tem prvem delu tekmovanja. To pa bi bila dobra iztočnica za spomladanski del, saj od enajstih tekem igramo kar sedem tekem doma. V prvem delu igramo še 3 tekme (Prule 67 – doma, Prevent, Adria Krka – doma) in ravno od zadnje tekme se najbolj nadejamo točk.«

Ciril Andoljšek, ki je bil Peričev pomočnik, tudi že trener ribniških kadetov, kako leto ali dve nazaj trener prvotnega ženske ekipe Gramiza Kočevje, je razkril, kaj je trenutno najbolj pomembno pri delu z ekipo RD: »Ekipo je treba sprostiti iz zategnenosti, treba jih je razbremeniti psihološkega pritiska,

regenerirati, motivirati in jim pustiti, da igrajo. Dati jim je treba samozavesti.« Sicer je ekipa tudi pod Andoljškovim vodstvom izgubila že dve prvenstveni tekmi, a kot pravi Prus, se vidi napredek, saj naj bi se v ekipi čutila večja sproščenost, elastičnost in večja želja po uspehu ter tudi medsebojni odnosi naj bi postali boljši. Andoljšek nadaljuje: »Velik problem je bilo tudi druženje oz. nedruženje igralcev, kar je za ekipo izrednega pomena. Igralci so po treningih, ki so se končevali tudi ob 00.30, seveda odhiteli domov. Bili so izčrpani s primakljajem spanca: 4-5 dni po 5 ur spanja na dan je premalo. Sam imam enake pogoje dela, zagovarjam pa hitrejšo, modernejšo igro z večjo angažiranostjo v obrambi. Ne zagotavljam in tudi ne napovedujem takojšnjih uspehov. Imam pa mogoče srečo, da se bo moje delo kmalu nadaljevalo v ribniški športni dvorani.«

Kako sodelujeta s Šerbcem oz. kako je Šerbec postal vaš pomočnik?

»Šerbca sem izbral, ker je izkušen igralec in ima v sebi zmagovalnega duha. Tudi zelo dobro pozna slovenski rokomet in večino tekmovalcev. Na tekmah vodim igro jaz, Šerbec svetuje igralcem na klopi in ima veliko motivacijsko nalogo.«
Uroš Šerbec po poškodbi zelo dobro okreva, tako da se bo soigralcem na rokometnih igriščih

pridružil že na prvih pripravah za spomladanski del tekmovanja, ki se začne v februarju.

Tem igralcem, pravi trener Andoljšek, zaupa in verjame, da bodo ta jesenski del končali z 2 – 4 točkami. V drugem delu pa si obetajo večjega uspeha, morda do 10 točk. Sicer pa naj bi bilo skupno 10 – 12 točk že dovolj za obstanek v prvi ligi. Zato, kot pravi tako Prus kot Andoljšek, ne pričakujejo izpada. »Še vedno smo prepričani, da bomo ostali prvotnega, zato tudi želimo, da nam sponzorji, navijači in ljubitelji rokometu v Ribnici zaupajo in so z nami do konca sezone 2003/04,« je dejal Prus. »Istočasno pa naprošamo tudi podjetnike, da nam s kakšnim finančnim vložkom priskočijo na pomoč v sedanjih finančnih težavah.«

Ali je postavitve trenerja Andoljška začasna rešitev?

»Nespametno bi bilo menjavati trenerja še med temi preostalimi štirimi tekmami. Po končanem prvem delu, ki se konča 13. 12., se bomo usedli in analizirali zadeve oz. uspehe.

V bodočih novoletnih praznikih pa se bomo odločili, kako v spomladanski del 1.A Siol DRL,« je razložil Prus.

Tekst in foto Zdenka Mihelič

JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

PRIDOBIVANJE IN IZGUBLJANJE ENERGIJE (IV)

"Spanje je stanje duševnega in telesnega počitka s popolnim ali delnim zmanjšanjem zavesti." (SSKJ, str. 829, SAZU, ZRC, 1985) Je izredno

pomembno za naše psihofizično počutje, o čemer govori že stara ljudska modrost v pregovoru: Spanec je več vreden kot žganec. Po še tako napornem dnevu nas dobro spanje popolnoma razbremeni, da nov dan začnemo spočiti, zadovoljni, čili, polni energije in elana.

Potrebe po spanju posameznikov so zelo različne. Nekomu je dovolj pet ur, drugemu devet, večina pa jih je nekje vmes. Pri tem igrajo seveda vlogo splošno zdravstveno stanje, dnevne obremenitve in starost. Večina ljudi je danes mnenja, da spi premalo.

Če je to res, je najlažje ugotoviti po jutranjem počutju - pomembno je, da smo zjutraj spočiti.

V jogi poznamo globoko sproščanje joga nidra. Gre za tako imenovano budno spanje z velikimi učinki - 10 minut nam nadomesti dve uri spanja. To seveda ne sme biti stalna praksa zaradi potreb fizičnega telesa po počitku, temveč le priboljšek za še boljše počutje, saj nas globoko sprosti in razbremeni podzavest.

Spanju je namenjena noč, ko vlada jin energija, kot rečejo Kitajci. V Indiji pa jo poimenujejo ženska ali mesečeva energija, ki je statična, pasivna in nas pomirja, torej zaziblje v spanje. Ob deseti uri zvečer se poveča še zemeljsko žarčenje, ki pospeši našo utrujenost, med eno in drugo uro se dvakratno okrepi, med peto in šesto uro zjutraj pa zopet zdrsnemo na normalen nivo. Z dnevom se začne prebujati jang, moška ali sončna energija. Z njeno dinamiko se začnemo prebujati, saj nas aktivira, vzpodbuja h gibanju in dejavnostim.

JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

KROMAR, CEBIN, BENČINA V VRHU

S Havajev se je z največje in najzahtevnejše preizkušnje Ironman 2003 vrnil Damijan Kromar, Bojan Cebin in Matej Benčina pa z Evropskega prvenstva v duatlonu v Italiji. Vsi trije več kot uspešno!

1700 najbolj trdoživih triatloncev z vsega sveta se je 18. oktobra zopet zbralo na najtežji preizkušnji Ironman na Havajih. Na Ironmanu, ki združuje 3,8 km plavanja, 180 km kolesarjenja in 42,2 km teka po vročih lavinskih poljih, je letos nastopilo pet Slovencev, trije med člani (Damijan Kromar, Tomaž Šink - Tržič, Matic Romšak - Kamnik) in dva med veterani (do 50 let Konstantin Preradovič - Ljubljana in nad 70 let France Cokan). Največ se je, seveda gledamo le člane, pričakovalo od Šinka in Kromarja, saj sta tudi po rezultatih v kvalifikacijskih tekmah dosegala najboljše čase med Slovenci. Kromar se je na Svetovno prvenstvo v Ironmanu na Havaje kvalificiral z dobro uvrstitvijo na zahtevni tekmi v Zürichu. Sicer pa je bilo vseh 'jeklenih mož', ki so se želeli uvrstiti na Havaje skozi kvalifikacijske tekme v Avstriji, Avstraliji, Angliji, Kanadi, Švici, Nemčiji, Novi Zelandiji itd. skupaj kar 32.000, a 'prostih' mest je bilo le 1700. "Glede vremenskih pogojev je bila tekma v mejah normale. Zdelo se mi je, da je bil letos veter dokaj ugoden in vročina kolikor toliko

tekmo, odide pa 3 dni po njej (zaradi adaptacije). Kromar je na Havajih bival skupaj s Šinkom, zanj pa je skrbela Brigita Kromar, Damijanova žena, ki to tekmovalstvo zelo dobro pozna, ve, kaj vse je potrebno postoriti glede servisiranja športnikov itd. Kako bo drugo leto? "Zna biti, da bom šel zopet v Švico, sploh če bom dobil povabilo od njihove vojske," je glede tekmovalstva na Ironmanu naslednje leto na glas razmišljal Kromar. Pravi tudi, da tekmovalstvo še ne bo čisto opustil, čeprav mu je nekako v prvem planu sedaj organizacija in trenerstvo. Sedaj imajo malo premora, s 1. 12. pa začnejo zopet pospešeno trenirati. "Za pomoč in podporo mojega nastopa na svetovnem prvenstvu v Ironmanu bi se rad zahvalil Slovenski vojski, TK Ribnica in Občini Ribnica," je še dodal Kromar.

Benčina (levo) in Cebin

Foto Z. Mikelič

Kromar na Havajih

Foto B. Kromar

znosna. Sicer je še vedno pihal precej močen bočni veter, a kot sem ga doživel v prejšnjih dveh Ironmanih, takega letos ni bilo," je o pogojih te prestižne tekme razlagal Kromar, ki mu sicer vročina in sama konfiguracija proge ne ustrežata najbolj. A očitno to Kromarja prav dosti ne moti. "Lani se mi je zdelo, da se skozi nekaj 'matram', letos pa sem se res dobro počutil. Vedel sem tudi, da sem dobro pripravljen, tako sem pričakoval rezultat pod desetimi urami, in na koncu mi je za to zmanjkalo nekaj sekund," je pripovedoval Kromar, ki je tekel svoj najboljši Ironman do sedaj in dosegel čas 10:00:37 ter se tako uvrstil na absolutno 245. mesto.

Da se športnikovo telo privadi na tamkajšnje klimatske pogoje in 12-urno časovno razliko, večina tekmovalcev pride na Havaje nekako 10 dni pred

Komaj je Damijan Kromar prišel s Havajev, pa je že spremljal svoja dva varovanca - Bojana Cebina in Mateja Benčina na Evropsko prvenstvo v duatlonu v Italijo, v kraj Citta del Varallo pod Alpami. Odšli so v snegu, 24. oktobra, in se kar malo bali, kako bo v Italiji. A v Italiji ne duha ne sluha o snegu, morda le bolj hladno vreme. Tako sta v soboto, 25. 10., slovensko reprezentanco kot edina Slovenca na tem EP zastopala Cebin in Benčina. Cebin je nastopil tudi že na EP leta 2002, vendar takrat še v eni kategoriji nižje (dosegel 2. mesto in postal vice prvak), letos pa je že nastopil v kategoriji do 19 let (sprint duatlon: 5 km teka - 20 km kolesa - 2,5 km teka), kar je pomenilo, da ima že v startu dve leti manj izkušenj kot 19-letnik! A Cebin je upravičil svojo dobro pripravljenost in sloves enega izmed trenutno najboljših triatloncev in duatloncev v Sloveniji. Med 26 tekmovalcev je dosegel sedmo mesto. Cebin je potreboval za tekmo nekako 1 uro. "Ta tekma je bila res zahtevna v primerjavi s triatlonom, ko sem že drugi dan kot 'ročca'. Duatlon je na sploh tak, da te vse boli še skoraj 5 dni, najbolj pa te uniči 2. tek. Sicer pa sem s to tekmo zadovoljen. Največ časa lahko tekmovalcev pridobi na kolesu, ko si poskuša nabrati tistih nekaj sekund za rezervo pri drugem teku, ki je v taki konkurenci več ali manj zelo izenačen. Tako je npr. zmagovalc Španec imel enak čas drugega teka kot jaz," je na kratko strnil višje Cebin. Benčina, ki je tekmoval v kategoriji mlajših članov (do 23 let, skupaj 18 tekmovalcev), je svoj krst na

REŠETO

JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

To je lahko tudi ključ za razumevanje zelo različnih tipov ljudi glede potreb po spanju.

Vseh prej omejenih moških in ženskih energij ali jina in janga nimamo razporejeno idealno v telesu, temveč eden prevladuje, kar se opazi že po zunanji fizični konstrukciji, kretnjah.

Tako eni potrebujejo več spanja, ker so že po energijskem ustroju bolj pasivni: hodijo zgodaj spat, zjutraj težko vstajajo in dolgo spijo, do desetih, ko že delujejo aktivne jang energije. Spet drugi tip ljudi zaživi ponoči in šele tedaj postanejo ustvarjalni zaradi svojega energijskega ustroja ali pa zato, ker potrebujejo mir; potrebujejo jin energijo, ker so sami preveč jang. Možnih je več različnih kombinacij. Ob polni luni se vsota luninih in zemeljskih žarkov poveča tudi do desetkrat, kar povzroči večjo občutljivost, pri nekaterih razdražljivost, slabše spanje, pogostejše prebujanje ali pa tudi obratno.

Danes pogosto slišimo, da je pomembno, na kakšnem prostoru stoji naše ležišče, kakšne energije sevajo iz tal in kozmosa, kajti to vpliva na kvaliteto spanja, skozi čas pa tudi na zdravje. Poznamo škodljive vozle, kot sta Hartmanov, ko gre za zemeljsko sevanje, in Curryjev, ki je kozmično sevanje, vodna, tehnična in radioaktivna sevanja. Škodljivih in koristnih sevanj naj bi bilo po 20%; tudi pretirano koristna sevanja začnejo delovati na nas slabo, če smo jim preveč izpostavljeni. Nevtalnih sevanj je ostalih 60%. V nekaterih državah je za dodelitev gradbenega dovoljenja potrebno opraviti tudi merjenje teh sevanj. Že stari narodi so posvečevali veliko pozornost prostoru, kjer naj bi stala hiša. Pri nas je temeljni kamen pomenil nekoč nekaj drugega kot danes. Na bodoče vogale hiš so postavili kamne in opazovali, katere živali so si na tem prostoru in pod kamni našle mesto ter tako ugotavljali vrsto sevanj. Mravlje so rade na prostoru, ki za človeka ni dober, gnezda lastovic pa so dober signal za človeka. Tudi na rastline vplivajo dobra in slaba mesta.

Smer neba je zelo pomembna, ker uravnava pretok energije. Splošno velja, da je dober položaj za glava-noge sever-jug. Še bolje pa je osebno za vsakega posameznika izračunati smer zdravja pri spanju na podlagi rojstnega datuma. Praksa kaže izboljšave spanja in počutja zaradi spremembe mesta ležišča in smeri neba pri mnogih posameznikih.

Trem bralcem Rešeta, ki boste prvi poklicali na Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica (tel.: 8369 900, od 8. do 10. ure), bomo brezplačno izračunali pravo smer spanja ali/in izmerili sevanja na ležišču.

Darinka Suljević
Se nadaljuje.

Viri: Slovar slovenskega knjižnega jezika, SAZU-ZRC, Ljubljana, 1985

JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

vseh za šport pomembnih vprašanjih in delovala po načelu enakopravnosti vseh članov ŠZR (za zdaj skupaj 17). Razvijala naj bi množičnost v športu - zlasti na področjih športa mladine in športne rekreacije. Njen cilj bi bil ohranjanje in krepitev zdravja ljudi, ki bi jih navajala na smotrno in aktivno izrabljanje prostega časa. Mogoče bi tudi obveščala društva/ klube o javnih razpisih; gotovo naj bi sodelovala z mediji, promovirala in posredovala podatke o športnih prireditvah v občini, obudila 'Športnika leta'. Morda bi enkrat-dvakrat letno organizirala skupne projekte oz. bila koordinator večjih športnih projektov in različnih šol oz. tečajev za mlajše in starejše, kar bi se lahko odvijalo v občini in kamor bi privabili različne klube, predvsem pa širšo množico, npr. igre brez meja, teden rekreacije, teden otroka, dan športa, vsi na kolo za zdravo telo, dan brez avtomobila, spoznavanje zimskih radosti, teden športnih aktivnosti za vse - tudi za otroke/odrasle s posebnimi potrebami, 'si upaš na triatlon?'... Sicer letos v občini ni manjkalo dobrih projektov, npr. Duetlon Ribnica, Tek po Lončariji, Otroško tekmovanje v malem nogometu, Šola varne hoje k Sv. Ani, kolesarjenje po Mali gori itd.,...ki pa so

Predsednik Rudež (levo) in tajnik Petelin

bili specifični in niso toliko povezovali različnih klubov. ŠZR naj bi poleg razvijanja množičnosti v športu in rekreaciji spodbujala tudi vrhunski šport, ki je prisoten tudi na Ribniškem, in po svoji moči nudila pomoč za doseganje vrhunskih športnih dosežkov. Dobro bi bilo, da bi se ŠZR povezovala tudi navzven in krepila stike tudi z drugimi športnimi zvezami in organizacijami drugih občin, morda tudi z drugimi državami, sosednjimi deželami (zamejstvo...). Tudi smernice tajnika in predsednika ŠZR, ko se je formiralo novo vodstvo ŠZR v februarju 2002, so nekako nakazovale te smeri.

Žal je vodstvu ŠZR, kaže, preveč energije posrkalo reševanje dolgov, terjatev do ŠZR ter statusa TVD Partizan, tako da drugih večjih, globalnih in dolgoročnih projektov ni bilo začeti. Gotovo pa ŠZR pri svojem delu potrebuje društva, klube, njihove člane, aktivnosti, sodelovanja. Klubi in društva bodo morali pokazati voljo in zagnanost, da se za šport v občini naredi nekaj več. Tudi prostovoljstvo, ki je vse preveč zapostavljeno, mora dobiti veljavo. Biti prostovoljec, vlagati svoj čas, energijo, znanje, in tudi denar, v delo z otroki, mladimi, odraslimi, v razvoj neke dejavnosti in popularizacijo športa je velika vrlina in ne napaka posameznika. Tega bi se moralo zavedati vsako društvo, vsaka skupnost, pa tudi občina in ne nazadnje tudi država. S tem moramo začeti v društvih, klubih, saj iz malega raste veliko. Vsekakor pa: "Misli globalno, deluj lokalno!" Veliko lažje bo to moč storiti, če bo prizadevanja klubov, društev in ŠZR podprla tudi občina kot krovna institucija v ribniškem prostoru.

Tekst in foto **Zdenka Mihelič**

EP preстал v mrzlem jutru pri 20°C v kratkem duatlonu (10 km teka - 40 km kolesa - 5 km teka). "Imel sem malo tistega adrenalina, ko ne veš točno, kaj pričakovati. Sicer pa je bila tekma dobro organizirana, zanimivo je bilo, da smo tekli po ozkih ulicah - kot bi tekli po Piranu, sem imel občutek," je pripovedoval Benčina, ki je po Kromarjevih besedah tekel svojo najboljšo tekmo in dosegel 13. mesto. Cebin si je s tem sedmim mestom zagotovil tudi perspektivni razred ('razrede' podeljuje OKS). Pred časom pa se je tudi že uvrstil na svetovno prvenstvo (SP) v triatlonu, ki bo 5. decembra na Novi Zelandiji, a se ga žal ne bo mogel udeležiti. Cebin že gleda v leto 2004, ko se namerava udeležiti SP in EP v duatlonu, EP v triatlonu in pa tudi SP v triatlonu (Španija). Cebinu se odpirajo celo realne možnosti za udeležbo na Ol v Atenah. Tudi Benčina ima že kar nekaj lepih ciljev za leto 2004. To sta predvsem EP in SP v duatlonu, pa morda udeležba na Ironmanu in Powermanu (dolgem duatlonu).

Zdenka Mihelič

ŠPORTNA ZVEZA RIBNICA V PRIHODNJE...

Vodstvo Športne zveze Ribnica (ŠZR) in njen predsednik Jurij Rudež sta na večer pred sv. Martinom, 10. novembrom, sklicala skupščino. Žal je bilo premalo delegatov klubov, da bi bili sklepni, tako da bo moralo vodstvo ŠZR ponoviti skupščino, predvsem pa naj bi pridobilo podatke o članstvu in delovanju vseh društev in klubov. Po ugotovitvi nesklepnosti skupščine je kljub vsemu sledila razprava o nadaljnjem delovanju Športne zveze Ribnica. Prisotni so bili delegati društev in klubov, ki so tudi drugače 'vidnejši' in aktivnejši na ribniškem področju, in sicer iz: Triatlon kluba Ribnica, Plavalnega kluba Ribnica, RD Inles-Riko, ŠD Lončar, Kinološkega društva Ribnica, Kegljaškega kluba Ribnica, Streleskega kluba Ribnica, Planinskega društva Ribnica, iz Plezalnega kluba Ribnica in Društva plesalcev in mažoret Ribnica. Zadnja dva naj bi bila na tej skupščini tudi sprejeta v ŠZR, a bosta na to morala na žalost še počakati. Spraševali smo se, ali ta mala udeležba pomeni, da ostalih klubov ni niti toliko mar naše skupne športne zveze, da bi se udeležili najvišjega organa le-te? Ali to enostavno pomeni le odraz današnje športne zveze, ki na žalost ni na kakem zavidanja vrednem nivoju? Ali je to le odraz današnje družbe v stilu - "brigaj se zase, tako boš imel največ koristi"? Upam, da ne....

Predsedniku in tajniku ŠZR je bilo zastavljenih kar nekaj vprašanj, prav tako pa tudi ribniškemu županu, predvsem v zvezi z dvorano ŠCR in TVD Partizan. Župan je obljubil, da se bo potrudil reševati status TVD-ja tudi preko pravnika, zaposlenega na občini.

Morda bi bilo o ŠZR dobro razmišljati ne samo kot zvezi, ki bi razdeljevala denar, ampak predvsem kot o zvezi, ki bi dvigovala športnega duha v občini, ki naj bi društva in klube povezovala, jim tudi pomagala pri izobraževanju strokovnih kadrov, spodbujala in se vključevala v dogovore o

Počasi, prav počasi se v tudi naše kraje tihotapi zima, neskončna belina, modro nebo, ki je tako modro lahko samo pozimi, tu pa so že zasnežene planote in vrhovi, v mrazu lesketajoči se kristali, divje zavijanje vetra, homogena belina snega in megle, neskončni sončni dnevi, modrina neba, prepojena z vriski veselja, nova prijateljstva in nepozabna doživetja...

DECEMBER

Datum: SOBOTA, 13. 12. 2003
Kam: k SV. ANI (920 m) in na GRMADO (887 m)
Izhodišče: Ribnica
Zahtevnost: LAHKA
Trajanje: 5 ur
Vodja pohoda: Martin Žuk

Datum: SREDA, 31. 12. 2003
Kam: na SILVESTRSKI POHOD Z BAKLAMI K SV. ANI
Zahtevnost: LAHKA
Trajanje: 3 ure

Za vsak pohod bodo izobešeni plakati z vsemi potrebnimi podatki (prijave, ura odhoda, cena, zborna mesto, prevoz...).

PLANINSKE NOVIČKE:

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije in njen Vodniški servis Izidor že šestnajsto leto zapored vabita vse (nad 18 let), ki se s turno smuko že ukvarjajo in si želijo pod strokovnim vodstvom opraviti tudi težje in zahtevnejše smuke, in tudi vse tiste gornike, ki še nimajo veliko zimskih izkušenj – zanje bodo organizirani lažji in krajši turni smuki. Tedni turne smuke, ki bodo na Komni (nastanitev v Domu na Komni, polni penzion), bodo v štirih zaporednih izmenah, in sicer: od 24. – 31. 1., 31. 1. – 7. 2. (mendarodna izmena), 7. – 14. 2. in 14. – 21. 2. 2004. Število mest je omejeno na 25 za vsako izmeno. Potrebna je turnosmučarska oprema ter osebna in zimska planinska oprema (možna brezplačna izposoja derez in cepina). Program se bo prilagajal željam udeležencev ter vremenskim in snežnim razmeram. Poleg organiziranih turnih smukov program vsebuje še: učenje osnov turnega smučanja, seznanitev z osnovami zimske alpinistike, družabne večere, nočno smučanje ob polni luni in, seveda, sedem dni prijetnega bivanja na Komni, v družbi novih in že poznanih prijateljev gora in turne smuke. Udeleženci bodo deležni strokovnega vodstva izkušenih vodnikov PZS in planinskih inštruktorjev. Cena je 44.000 SIT, za dijake in študente pa 39.000 SIT. Informacije in prijave so možne vsak ponedeljek in sredo med 19.00 in 21.00 uro na tel.: 031/ 382-924 (Borut Vidovič).

Zdenka Mihelič

Ribniška ULA gre na svetovno prvenstvo

Nemška ovčarka med najboljšimi sledarji v Sloveniji

O kinološki dejavnosti poročamo, o podvigih naših kinologov in njihovih pasjih ljubljencev pa lahko tokrat. Psička Ula, ki je že 5,5 let last Andreja Tomšiča, je ena najboljših psov sledarjev v Sloveniji, saj se je uvrstila na 3. mesto na

Andrej Tomšič meni, da je psička Ula toliko usposobljena za sledenje, da bi zmogla najti tudi pogrešano osebo.

državnem prvenstvu. To je potekalo dva dni, 7. in 8. novembra, v Grosuplju ter na Ljubljanskem barju. Tako visoko mesto pa si je psička prislužila z rezultati štirih tekem od septembra dalje. Ula je bila najmlajša med pasjimi tekmovalci, zato njen lastnik predvideva, da jo čaka še obetavna prihodnost. Psi sledarji so menda najbolj izurjeni in sposobni pri svojih 8-9 letih življenja. Državnega prvenstva se je udeležilo le 6 tekmovalcev, gre pa za najvišjo kategorijo usposobljenosti psov. Andrej Tomšič z Ulo tekmuje že od njenega tretjega leta starosti ter se je v tem času uspel prebiti v sam vrh, tako da bosta prihodnjega aprila odšla na svetovno prvenstvo v Nemčijo. Tekme bodo podobno sestavljene kot slovenske, ko morajo psi sledarji na razdalji 1,3 km iskati tri ure stare sledi in različne predmete v velikosti 10 x 6 x 1 cm. Lastnik psa vodi na 10-metrskem povodcu in pes nikoli ne sme zaiti iz smeri dlje kot za dolžino tega povodca, drugače je takoj diskvalificiran. Od povelja 'išči' ga ločijo tri minute, da predmet tudi najde.

Uline sledne sposobnosti je Tomšič zaznal že pri njenih dveh letih, na perspektivnost pa so ga opozorili tudi kolegi kinologi. Tomšič je sicer sam v tem zelo izkušen, saj se s psi organizirano ukvarja že 20 let, od letošnjega januarja pa je tudi predsednik ribniškega kinološkega društva, ki združuje 50 članov.

A. Pahulje

Foto arhiv A. Tomšiča

Mali nogomet

ŠD Ponikve medobčinski prvak

Končalo se je tekmovanje Medobčinske lige v malem nogometu. Prvak je zaslužno postalo moštvo ŠD Ponikve iz Ponikve, saj je vodilo od tretjega kroga dalje. Prvi poraz so doživeli šele v zadnjem krogu pomladanskega dela, do konca prvenstva še dva, in zbrali 57 točk. Drugo mesto je osvojilo moštvo Mico Extreme iz Globeli (52 točk), tretje pa KMN Sodražica iz Sodražice (44 točk).

Zmagovalec med strelci je s štirimi zadetki v zadnjem krogu in skupno doseženimi 46 zadetki postal Miha Čampa iz KMN Sodražica. Za en gol je ugnal dolgo vodilnega Aleša Pirmana, na tretjem mestu pa je pristal Roman Klarič, član Laških pesjanov.

Tudi pri razvrstitvi najbolj športnega moštva je bilo tesno določiti zmagovalca. Na koncu sta najmanj, po sedem kazenskih točk, zbrala ŠD Ponikve in Grafit iz Prigorice, vendar je bilo za las boljše moštvo ŠD Ponikve, saj je prejelo manj višjih kazni. Tretje mesto pa je osvojilo moštvo ŠMD Turjak.

Tekmovanje je letos lepo potekalo, odigranih je bila vrsta dobrih tekem in opaženo veliko število novih mladih igralcev. Nastopalo je več kot 250 igralcev iz petih občin. Nekoliko se čuti, da v Ribnici primanjkuje zunanje igrišče, sta pa zato

zaživali obe novi, poleg že vrsto let centralnega v Dolenji vasi, v Dolenjih Lazih in Sušju.

Pokali in priznanja najboljšim bodo podeljeni na zaključni prireditvi v novo zgrajeni športni dvorani v Ribnici, ko bo potekal tudi 4. turnir za Pokal občine Ribnica. Tekmovanje je tudi letos podprla Občina Ribnica, ki je bila pokrovitelj, organiziralo pa ŠD Lončar iz Dolenje vasi.

Rezultati zadnjega kroga:

ŠMD TURJAK : ŠD PONIKVE 4 : 5 (2 : 3)
 MICO EXTREME : A D' B' ? BAR 3 : 1 (1 : 1)
 LAŠKI PESJANI : KMN SODRAŽICA 5 : 4 (2 : 1)
 ŠD MOŠTIKEL : KMN DIVJI JEZDECI 3 : 11 (1 : 4)
 KMN V. POLJANE : KMN TORNADO 3 : 6 (3 : 2)
 GRAFIT : KMN KOT 6 : 4 (4 : 2)

NAJBOLJŠI STRELEC (zadetki):

46 : Čampa Miha (KMN Sodražica)
 45 : Pirman A. (ŠMD Turjak I.)
 41 : Klarič R. (Laški pesjani) ...

NAJBOLJ ŠPORTNO MOŠTVO

(kazenske točke):

7 : ŠD Ponikve
 7 : Grafit
 11 : ŠMD Turjak I. ...

Peter Kočevar

vodja tekmovanja MLMN

OD KOVAČIJE DO TOVARNE TELOVADNEGA ORODJA JOR

I.

Miloš Petelin je oktobra diplomiral na Fakulteti za šport z diplomsko nalogo OD KOVAČIJE DO TOVARNE TELOVADNEGA ORODJA JOR. Na 52 straneh je orisal pot Jakoba

Oražma, lastnika podjetja JOR, ki je med obema vojnama postalo najmočnejši proizvajalec telovadnega orodja in drugih športnih pripomočkov v takratnem jugoslovanskem prostoru.

Nad Petelinovo raziskovalno nalogo se je navdušila njegova matična Fakulteta za šport, saj jim je odslej na voljo kopica podatkov, ki še nikoli niso bili zapisani, zanje pa ni vedela tudi večina Ribničanov. Vsi podatki, ki jih bomo objavljali v nadaljevanjih, bodo sestavljali sliko rojaka, ki se je s svojimi deli in inovacijami na področju športa zapisal v zgodovino sveta, pustil pa tudi neizbrisno sled v domačem ribniškem okolju.

Jakob Oražem se je rodil v Ribnici 15.7.1859. Kovaške obrti se je začel učiti v Hrovači pri Kersniču, kjer se je izučil za mojstra. S Franzem Ilgnerjem (potujočim ključavničarjem) sta leta 1881 ustanovila kovačnico v Ribnici. Sprva so v kovačiji opravljali različna dela. Leta 1906 so tudi s pomočjo Jakoba Oražma v Ribnici ustanovili Sokolsko društvo. Morda je bil to povod za nastanek podjetja JOR (Jakob Oražem Ribnica), ki je bilo ustanovljeno med letoma 1908 in 1910. Tam so izdelovali različna gimnastična orodja. Svoje delavnice je Oražem kasneje še razširil, vendar mu je požar leta 1915 uničil večino delavnic in poslopij. Po prvi svetovni vojni je takoj začel z gradnjo novih prostorov in med obema vojnama postal najmočnejši proizvajalec telovadnega orodja in drugih športnih pripomočkov v takratnem jugoslovanskem prostoru. Leta 1948 je bilo podjetje nacionalizirano, večino športnih programov so ukinili. V bivših JOR-ovih prostorih so odtlej delovala različna druga podjetja, nazadnje RIKO, ki je bil v svojem času ena najuspešnejših delovnih organizacij. Izdelke podjetja JOR lahko vidimo še danes v kakšni od starejših telovadnic.

POD LISTEK

UVOD

Misel na diplomsko nalogo o JOR-u se mi je porodila že v času študija, saj sem v ribniškem Partizanu velikokrat naletel na to kratico. Sprva nanjo sploh nisem bil pozoren, kasneje pa me je vedno bolj zanimalo, kaj to sploh pomeni. Povprašal sem več ljudi in dobil le skope odgovore. Veliko jih niti ni točno vedelo, kaj to je, ostali so poznali le nekaj osnovnih podatkov. Prepričan pa sem bil, da se mora nekje skrivati še nekaj več. Ker mislim, da to podjetje zanima še marsikaterega Ribničana, sem se odločil, da ga kar se da natančno raziščem in zabeležim v svoji diplomski nalogi.

Prve podatke sem dobil doma pri svojem očetu, ki je bil telovadec in vnet športni delavec. To mi je dalo dodatno voljo, da sem začel še globlje raziskovati podjetje in kaj se je z njim dogajalo. Naletel sem na zanimive stvari, predvsem pa na pozitivno reakcijo krajanov Ribnice, ki so mi bili pripravljeni marsikaj povedati o podjetju JOR. Pri iskanju podatkov sem se v glavnem opiral na ustne vire, skozi samo raziskavo pa sem naletel tudi na določene pisne vire.

Pri iskanju podatkov sem si pomagal tudi z lokalnim časopisom Rešeto, kjer sem objavil, da iščem podatke o nekdanjem podjetju JOR. Na to objavo se je javilo kar nekaj Ribničanov, ki so mi bili pripravljeni povedati vse, kar so vedeli o JOR-u. Zelo zanimivo je, da je starejšim Ribničanom vsaj v splošnem poznano podjetje JOR. Za pomoč se jim zelo lepo zahvaljujem.

Naloga je nastala iz resničnega zanimanja za Jakobovo osebnost, njegovo podjetje ter njegov čas. Morda sem se je lotil preveč usmerjeno, vendar mi samo področje ni dovoljevalo, da bi šel mimo zgodovinskih izdelkov podjetja JOR, ki se mi zdijo za informativnost diplomske naloge zelo pomembni. Da bi lahko bolj nazorno prikazal razvoj in uporabnost nekaterih športnih rekvizitov in orodij, sem poskušal dobiti čim več slikovnega materiala, da bi bila naloga nazornejša in bolj zanimiva.

JAKOB ORAŽEM

Jakob Oražem se je rodil 15.7.1859 v Ribnici. Njegov oče Anton Oražem je bil rojen 5.1.1811, Marija Oražem, rojena Kožar, pa je bila rojena 25.3.1825. leta.

Jakob se je rodil kot tretji, najmlajši otrok v družini. Pri hiši se je po domače reklo pri Jergčevih, v krstni knjigi sem zasledil tudi pri Jerkčevih. Šolo je Jakob obiskoval sprva v Ribnici, nato pa nadaljeval v Hrovači.

Jakob Oražem z družino okoli leta 1917

4.2. 1884 se je poročil z Nežo Somrak, rojeno leta 1859, ki je bila doma iz Velikih Lašč. Imela sta 10 otrok. Od teh sta dva takoj ob rojstvu umrla. Tako se jima je 14.09.1885 rodila prva hči Justina, dve leti kasneje 21.1887 se jima je rodil sin Stanko, 30.5.1889 drugi sin Vilko, 8.6.1891 tretji sin Jaka, 16.8.1893 se jima je rodila druga hči, 1.1.1896 tretja hči Nežica, 5.6.1898 tretji sin Anton in 12.6. 1905 zadnji otrok, sin France.

Nadaljevanje prihodnjič

